Raftul Denisei

PREMIUL **NOBEL** PENTRU LITERATURĂ

Naghib Mahfuz

Miramar

roman

HUMANITAS fiction

Un jurnalist pensionat, un bărbat ușuratic, dezamăgit în dragoste și decis să-și deschidă o afacere, un realizator de programe radio, un contabil ce intră într-o rețea de traficanți, un bătrân cinic, cu vederi politice intransigente, și o țărancă tânără, fugită din satul natal pentru a scăpa de o căsătorie aranjată de bunicul ei, se întâlnesc în pensiunea grecoaicei Mariana din Alexandria. Patru dintre ei povestesc întâmplări din traiul lor în comun și fac eforturi să conviețuiască, își amintesc de strălucirea orașului cosmopolit de la Mediterană la începutul secolului XX și încearcă să-și găsească drumul în Egiptul socialist al anilor '60. Și toți, într-un fel sau altul, o iubesc pe Zohra, tânăra hotărâtă să se emancipeze fără a renunța la valorile tradiționale. Dar mica și fragila comunitate din *Miramar* se destramă după ce pensiunea devine scena unei tragedii inexplicabile.

Raftul Denisei

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

NAGHIB MAHFUZ

Miramar

Traducere din arabă de
IRINA VAINOVSKI-MIHAI

HUMANITAS
fiction

Redactor: Ioana Vîlcu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Andreea Dobreci, Carmen Petrescu

Lucrare executată la C.N.I. Coresi S.A.

NAGUIB MAHFOUZ
MIRAMAR
© 1967 by Naguib Mahfouz
First published in Arabic in 1967 as *Miramar*.
Translated into Romanian by arrangement with
The American University in Cairo Press.
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2012, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MAHFUZ, NAGHIB
Miramar / Naghib Mahfuz; trad.: Irina Vainovski-Mihai. –
București: Humanitas Fiction, 2012
ISBN 978-973-689-525-8
I. Vainovski-Mihai, Irina (trad.)
821.412-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

1. Amer Wagdi

În sfârșit, Alexandria.

Alexandria, bob de rouă, nimb de nori albi, rază de soare limpezită în apele cerului, lăcaș al amintirilor înmuiate în miere și lacrimi.

*
* *

Clădirea semețită mă scrutează iar. Imaginea ei mi s-a întipărit demult în memorie. O știu atât de bine. Numai că acum privește spre niciunde, cu indiferență, de parcă nu m-ar fi cunoscut niciodată. Cu zidurile coșcovite de umezeală și de trecerea timpului se înalță pe o limbă de uscat din Mediterană, străjuită de palmieri și acacii, și care se întinde până acolo unde, în sezonul de vânătoare, se aude pârâitul neîncetat al puștilor.

Aerul proaspăt și tare aproape îmi mistuie trupul firav și cocârjat. Nu-i mai pot ține piept ca odinioară.

Mariana, draga mea Mariana, cât mi-aș dori să te afli tot acolo, în vechea ta redută! Cred și sper. Altfel nu știu ce va fi cu mine. A mai rămas atât de puțin timp. După cum văd eu, cu ochii împăienjeniți, streșiniți de sprâncene cărunte și rare, poveștile lumii se tot repetă în mod absurd.

Iată-mă, în sfârșit mă întorc la tine, Alexandria.

*
* *

Sun la apartamentul de la etajul patru. Cineva privește pe vizor; este chiar Mariana. Te-ai schimbat mult, draga mea. În întunericul de pe scară, nu mă recunoaște. Chipul alb și părul auriu îi sclipesc în lumina difuză a unei ferestre din interior.

— Pensiunea Miramar?

— Da, *monsieur*.

— Aș dori o cameră.

Se deschide ușa. Mă întâmpină o statuie de bronz a Fecioarei. Apoi un miros de care mi-a fost dor câteodată. Stăm față în față și ne privim. Înaltă, subțire, cu părul auriu, pare să fie în puteri, chiar dacă e adusă de spate și, fără îndoială, are părul vopsit, iar venele umflate de pe mâini și ridurile din colțul buzelor dezvăluie vremea ce s-a scurs. Încă mai ești fermecătoare, dar ai împlinit deja cincizeci și șase de ani, draga mea. Îți mai amintești oare de mine?

Mă măsoară cu ochii ei albaștri și, deodată, începe să clipească mai repede. A, iată că îți amintești, iată că îmi recuperez existența pierdută.

— O, dumneata ești?

— *Madame!*

Entuziasmați, ne strângem mâinile. Chicotește copleșită de emoție, așa cum numai femeile din Anfushi știu să facă. Și renunță pe loc la orice formalism.

— Ce surpriză minunată! Amer-bei, domnule Amer, ah!

Ne așezăm pe canapeaua din abanos de sub statuia Fecioarei. Trupurile ni se reflectă în biblioteca vitrată ce nu a servit niciodată decât drept decor în acest vestibul.

Privesc în jur și îi zic:

— Chiar nu s-a schimbat nimic în vestibulul pensiunii.

— O, nu, a fost refăcut și zugrăvit de mai multe ori, protestează ea mândră. Ia uite, continuă Mariana întinzându-și brațul, sunt atâtea lucruri noi: candelabrul, paravanul, radioul...

— Sunt atât de fericit că te-am găsit, Mariana. Slavă Domnului că ești bine!

— Mulțumesc lui Dumnezeu că și dumneata ești bine, *monsieur* Amer, să bat în lemn.

— Ei, nu o duc chiar așa de bine: am colită și probleme cu prostata, dar, să mă audă Cel de Sus, nu mă plâng.

— Și cum de ai venit tocmai acum, când s-a sfârșit sezonul?

— De fapt, am venit să mă stabilesc aici. Când ne-am văzut ultima oară?

— Ne-am văzut acum... acum... Ce ziceai, ai venit să rămâi aici?

— Da, draga mea, ultima oară te-am văzut acum vreo douăzeci de ani.

— Chiar așa. Și în răstimpul ăsta n-ai mai dat nici un semn de viață.

— Munca... Grijile...

— Fac pariu că între timp ai tot venit la Alexandria.

— Din când în când, numai că am fost foarte ocupat. Știi cum e viața de jurnalist.

— Ei, dar știu și cât de ingrați sunt bărbații.

— Mariana, draga mea, pentru mine dumneata ești Alexandria.

— Dar, firește, te-ai însurat.

— Nu. Încă nu.

— Și ce ai de gând? mă întreabă ea tachinându-mă.

— Nu m-am căsătorit, îi răspund eu oarecum nervos, nu am copii, m-am pensionat. Uite așa, am terminat cu toate, Mariana...

Îmi face semn cu mâna să continui.

— Și atunci am simțit chemarea Alexandriei, locul meu natal. Cum nu mai am nici o rudă în viață, m-am îndreptat spre singurul prieten care mi-a mai rămas pe lume.

— E atât de bine să ai un prieten când rămâi singur.

— Îți mai amintești de vremurile de odinioară?

— S-au dus în toată splendoarea lor, spune ea melancolică.

— Iar noi trebuie să ne ducem viața înainte, îi răspund oftând.

Numai că, atunci când vine momentul socotelilor și al tocmelilor, e la fel de neînduplecată ca întotdeauna. Îmi zice că nu are alte venituri decât din pensiune, că de aceea e nevoită să primească chiriași și peste iarnă, chiar dacă e vorba de niște studenți enervanți. Și ca să facă rost de chiriași e obligată să apeleze la tot felul de samsari și cameriști de prin hoteluri. Și-mi spune toate acestea cu tristețea unui om umilit. Apoi îmi dă camera numărul șase, departe de aripa cu vedere spre mare. Cădem de acord asupra unei chirii rezonabile, cu excepția perioadei de vară, când pot rămâne acolo, îmi precizează ea, doar dacă plătesc tariful pentru vilegiaturiști. Pe urmă stabilim repede toate detaliile, inclusiv micul dejun obligatoriu. Și iată, *madame* îmi dovedește că, la momentul oportun, știe să nu se lase influențată de amintiri, reușind atât de bine să negocieze și să calculeze. Mă întreabă de bagaje și, când îi răspund că le-am lăsat la gară, pufnește în râs:

— Nu erai sigur că o s-o regăsești pe Mariana. Dar așa să fie cum spui, să rămâi aici pentru totdeauna, adaugă ea entuziasmată.

Îmi privesc mâinile și gândul mă duce la mumiile de la Muzeul Egiptului.

*
* *

Camera pe care mi-a dat-o e la fel de bună ca acelea cu vedere spre mare. Am toată mobila necesară și fotolii confortabile, în stil vechi. Însă îmi voi lăsa cărțile în cufăr, le voi scoate doar una câte una, pe măsură ce le citesc, iar atunci le voi așeza pe masă sau pe comodă. Camera are un singur neajuns: e atât de umbrită, încât soarele pare veșnic la asfințit. Fereastra dă spre o curte de lumină, iar scara de serviciu este atât de aproape, încât aud miorlăitul pisicilor și șușotitul servitorilor. Am dat o raită prin toate camerele. Cea roz, cea violet, cea azurie. Toate goale. Cândva îmi petrecusem câte o vară, sau chiar o perioadă mai îndelungată, în fiecare dintre ele. Chiar dacă oglinzile vechi, covoarele groase, lămpile argintate și candelabrele din cristal au dispărut, încăperile și-au păstrat oarecum aerul aristocratic datorită tapetului de pe pereți și a tavanelor înalte, ornamentate cu îngerași.

Mariana suspină și abia atunci îmi dau seama că are proteză dentară.

— Ah, pensiunea mea era așa de selectă!

Încerc s-o consolez:

— Doar Dumnezeu e etern.

— Iarna, mai toți chiriașii sunt studenți, iar vara îmi vine cine vrei și cine nu vrei.

*
* *

— Amer-bei, te rog, pune o vorbă bună pentru mine la Excelența Sa.

— Excelență, i-am spus lui Saad Zaghloul, nu că ar fi un om deosebit de capabil, dar și-a pierdut fiul în luptă, așa că ar putea primi postul acesta.

Mi-a acceptat propunerea. Dumnezeu să-l țină în locul cel mai mândru din Grădina Lui. Mă plăcea și părea sincer interesat de articolele pe care le scriam. Odată mi-a zis:

— Pentru națiune, ești printre cei de zeamă.

Avea, Dumnezeu să-l odihnească, un defect de dicție, pronunța „z" în loc de „s". După ce au auzit povestea, unii dintre vechii mei tovarăși din Partidul Național mă întrebau, de fiecare dată când mă vedeau: Ce mai face zeama națiunii? Ce vremuri! Vremuri glorioase, de luptă și eroism. Pe atunci Amer Wagdi era cu adevărat cineva: prietenii apelau la el pentru favoruri, dușmanii se temeau de el și-l evitau.

*
* *

Când stau în cameră, depăn amintiri, citesc sau mă las furat de somn. Iar vestibulul este locul unde-mi petrec serile cu radioul și cu Mariana. Dacă vreau și un alt fel de divertisment, la parterul clădirii se află cafeneaua Miramar. Nu prea am șanse să dau de cineva cunoscut, nici măcar la Trianon. Prietenii mi s-au dus, vremea petrecută cu ei s-a dus și ea. Alexandria, te cunosc atât de bine iarna. La asfințit îți golești străzile și piețele ca vântul, ploaia, însingurarea să-și poată face de cap, în timp ce saloanele ți se umplu de vorbe și destăinuiri.

*
* *

— „...Acel bărbat care își învelește trupul mumificat cu o haină neagră din vremurile de mult trecute ale lui Noe..." Cine mai folosește azi asemenea întorsături de frază? a zis cel pe care noile vremuri, în cinismul lor, îl făcuseră redactor-șef. N-ai ceva ce să citească omul când zboară cu avionul?

Ceva de citit în avion! Caraghios gras și stupid ce ești! Arta scrisului le-a fost dată celor ce gândesc și simt, nu petrecăreților de prin cluburi și baruri. Dar așa e acum. Suntem nevoiți să lucrăm alături de începători care s-au școlit prin circuri și care au năvălit apoi să-și facă jongleriile în jurnalism.

*
* *

Stau într-un fotoliu, îmbrăcat cu halatul de casă. Mariana s-a tolănit pe canapeaua de abanos, sub statuia Fecioarei. Postul de radio european transmite o muzică săltăreață. Aș asculta altceva, dar nu vreau să o tulbur. Visătoare, cu ochii închiși, dă din cap în ritmul muzicii, așa cum făcea și pe vremuri.

— Am fost și am rămas prieteni, draga mea.

— Da, am fost prieteni întotdeauna.

— Dar nu am făcut niciodată dragoste!

Mariana pufnește în râs:

— Ție-ți plac țărăncile. Zi-mi că nu-i așa.

— A existat și o excepție, îți aduci aminte?

— Da, îmi răspunde ea amuzată, ai venit odată cu o străină, iar eu te-am pus să vă treceți în registru ca „Amer Wagdi și soția".

— N-am reușit să mă apropii de tine. Mă intimidai. Erai frumoasă, sclipitoare, admirată de aristocrații din jurul tău.

Radiază de fericire. Ce bine ar fi ca, dintre noi doi, tu să trăiești mai mult, chiar și numai cu o zi. Să nu mai fiu nevoit să mă mut în altă parte. Mariana, ești dovada vie că trecutul, din perioada mentorului meu și până astăzi, nu a fost o nălucire.

*
* *

— Stimate domn, rămâi cu bine.

M-a privit agasat, ca de obicei.

— A venit timpul să mă pensionez, l-am anunțat.

— E o mare pierdere, mi-a răspuns el abia ascunzându-și încântarea. Vă doresc numai bine de acum înainte.

Așa s-a terminat totul. O pagină de istorie s-a încheiat fără discursuri și fără vreo petrecere de rămas-bun. Nici măcar un articol omagial publicat în ziarul acestei epoci a avioanelor. Poponari nenorociți! După voi, un om nu-i bun de nimic dacă nu e fotbalist.

*
* *

Mă uit la ea, cum stă sub statuia Fecioarei, și îi zic:

— Nici Elena din Troia nu era așa de frumoasă!

Îmi răspunde râzând:

— Până să vii dumneata, îmi petreceam timpul aici singură. Nici nu mă gândeam că o să apară cineva cunoscut. Stăteam așa și-mi era veșnic teamă că mă apucă iar o criză de rinichi.

— Îți doresc sănătate. Dar neamurile dumitale unde sunt?

— S-au dus. Și femeile, și bărbații, îmi răspunde ea oftând, apoi își țuguie gura ridată și continuă. Dar eu mi-am zis: unde să mă duc? M-am născut aici. N-am văzut Atena în viața mea, și doar n-o să naționalizeze pensiunile mici, ca asta.

*
* *

„Ceea ce apreciez cu adevărat sunt vorbele sincere și devotamentul față de muncă. Iubirea să fie mai presus de

lege în relațiile dintre oameni." Și uite unde am ajuns! Măcar ție Dumnezeu s-a învrednicit să-ți ofere moartea și două statui comemorative.

*
* *

— Egiptul e patria ta și nu există alt loc pe lume ca Alexandria.

Afară bate vântul, iar întunericul începe să se furișeze în cameră. Mariana se ridică, aprinde trei becuri din partea de jos a candelabrului ce atârnă ca un ciorchine, apoi se așază la loc și zice:

— Eram o doamnă. O doamnă în adevăratul înțeles al cuvântului.

— Ai rămas o doamnă, draga mea.

— Tot așa bei, ca pe vremuri?

— Doar câte un pahar la cină. Mănânc foarte puțin. Ăsta-i secretul. De-aia sunt atât de sprinten, în ciuda vârstei.

— Ah, *monsieur* Amer, zici că Alexandria n-are asemănare. Dar nu mai e ca pe vremea noastră. Vezi numai canalii peste tot.

Încerc să o consolez:

— Draga mea, așa a fost să fie: să le aparțină locuitorilor ei.

— Dar orașul acesta a fost creat de noi, îmi răspunde ea tăios.

— Și dumneata, draga mea Mariana, tot așa bei, ca pe vremuri?

— Nu, nici măcar câte un pahar. Am probleme cu rinichii.

— Ar trebui să fim expuși într-un muzeu unul lângă altul... Dar promite-mi că nu o să mori înaintea mea.

— *Monsieur* Amer, prima revoluție mi-a ucis soțul dintâi, iar cea de a doua m-a lăsat fără bani și fără familie. De ce?

— Slavă Domnului, ai din ce să trăiești, cât de cât, iar acum noi suntem familia ta. Astfel de lucruri se întâmplă pretutindeni.

— Ce lume ciudată!

— Hai să schimbăm postul ăsta de radio străin.

— Nu-l schimb decât pentru concertul din seara asta al lui Umm Kulthum.

— Cum vrei, draga mea.

— Ia zi-mi, de ce oamenii își fac rău unii altora? Și de ce îmbătrânim?

Zâmbesc și nu scot o vorbă. Privesc în jur. Toată viața Marianei e expusă pe pereți. Pe unul dintre ei se află fotografia căpitanului în uniformă, cu mustăți stufoase. Primul ei soț, probabil prima și singura ei iubire, ucis în revoluția de la 1919. Pe peretele opus, o fotografie a mamei ei, pe când era bătrână. Fusese învățătoare. La capătul vestibulului, deasupra paravanului, e poza celui de-al doilea soț, „regele caviarului", și proprietarul palatului Ibrahimiya. Într-o bună zi a dat faliment și s-a sinucis.

— Când ai deschis pensiunea?

— Mai bine întreabă-mă când am fost nevoită s-o deschid. În 1925. Ce an turbulent și catastrofal...

* * *

— Ia uite-mă aici, parcă aș avea arest la domiciliu, în timp ce mesajele și dovezile de susținere se revarsă spre rege.

— Nu sunt decât minciuni, Excelență.

— Credeam că revoluția le-a vindecat slăbiciunea din suflete.

— În general, atmosfera e bună, slavă Domnului... Să vă citesc articolul din ziarul de mâine.

*
* *

Stă acolo, în fața mea, și își masează obrajii cu o felie de lămâie.

— Eram o doamnă, *monsieur* Amer. Îmi plăcea viața bună. Strălucirea, luxul, hainele scumpe, balurile. La petreceri păream ruptă din soare.

— Te-am văzut pe vremea aceea.

— M-ai văzut doar ca proprietăreasă de pensiune.

— Chiar și așa păreai ruptă din soare.

— N-aveam decât chiriași de familie bună, dar asta nu mă face să uit că am ajuns tare rău.

— Și acum ești o doamnă. În toate privințele.

Clatină din cap, apoi mă întreabă:

— Ce s-a întâmplat cu vechii tăi prieteni?

— Ceea ce le-a fost scris.

— De ce nu te-ai căsătorit, *monsieur* Amer?

— Am avut ghinion. Mi-aș fi dorit copii. Și pentru dumneata ar fi fost bine să ai copii.

— Ah, nici unul din soții mei nu putea face copii.

Mă gândesc că mai curând tu erai sterilă. Ce păcat, atâta timp cât scopul existenței noastre nu este decât acela de a procrea.

*
* *

Casa aceea mare, care, cu timpul, s-a transformat în hotel... Cei ce treceau pe Khan Gaafer o considerau un mic castel. În locul curții se află acum o alee ce dă spre Khan al-Khalili. Locul acela mi s-a întipărit în inimă, cu casele

vechi din jur, cu clubul de odinioară. Euforia de neuitat a primei iubiri – incandescentă, copleşitoare, lipsită de speranţă. Turbanul, barba căruntă şi buzele rostind nemilos nu, condamnând cu un fanatism orb iubirea pogorâtă asupra lumii cu mii de ani înaintea oricărei religii.

— Domnule, am venit să cer mâna fiicei dumneavoastră.

Tăcere, iar între noi, o ceaşcă de cafea neatinsă.

— Sunt jurnalist. Câştig bine. Tatăl meu a fost şeicul moscheii Sidi Abu al-Abbas al-Morsy.

— Era un om pios, Dumnezeu să-l odihnească, mi-a răspuns el.

Şi-a luat apoi mătăniile şi a continuat:

— Fiule, cândva erai unul de-ai noştri, ai studiat şi la al-Azhar... Dar ai fost exmatriculat, a adăugat el. Îţi aminteşti?

Ah, când o să fie dată uitării întâmplarea asta?

— Domnule, asta e o poveste veche. Un motiv cât de mic şi puteai fi dat afară: pentru că eşti tânăr şi plin de viaţă, pentru că într-o seară cânţi într-o orchestră, pentru că, nevinovat, pui întrebări nelalocul lor.

— Oameni înţelepţi te-au acuzat de o faptă îngrozitoare.

— Domnule, cine poate aprecia credinţa unui om, când numai Dumnezeu vede ce e în sufletul lui?

— Cei îndrumaţi de Dumnezeu.

La naiba! Cine poate pretinde că e sigur de propria credinţă? Dumnezeu li S-a arătat profeţilor o singură dată, dar noi am avea mai multă nevoie decât ei să ni Se arate mai des. Când devenim conştienţi de locul ce ne revine în casa aceasta enormă numită lume, ne cuprinde ameţeala.

*
* *

Să nu mă lenevesc. În dimineţile însorite mi-ar face bine câte o plimbare. Ce plăcut e să-ţi petreci o zi blândă

de vară la Palma sau la Lebăda, chiar dacă ești singur printre familiile care vin cu mic, cu mare: tatăl răsfoiește un ziar, mama brodează, iar copiii se joacă. Pentru cei însinguraţi ar trebui să se inventeze un aparat care să le țină de urât și cu care să poarte conversații, sau un robot care să joace cu ei table. Ori să fie hărăziți cu ochi noi, cu care să vadă iar verdeața pământului și azuriul cerului.

Am trăit atât de mult, am avut o viață plină de întâmplări și de gânduri. Am vrut de multe ori să le notez într-un jurnal, așa cum a făcut vechiul meu prieten Ahmed Shafiq Pașa, dar am tot amânat, până când mi-a trecut inspirația și elanul mi s-a stins. De acum e prea târziu. Mâna mi-e vlăguită, memoria începețoșată, sunt neputincios. Odihnească-se în pace însemnările ce s-ar fi putut numi „Amintiri de la al-Azhar", „În compania marilor muzicieni Ali Mahmoud, Zakariya Ahmad și Sayed Darwish", „Ce mi-a plăcut și ce mi-a displăcut la Partidul Poporului", „Partidul Național, cu măreția și prostia sa", „Partidul Wafd, cu revoluția sa mondială și eternă". Toate divergențele dintre partide care m-au condus în cele din urmă spre o neutralitate rece și fără rost. Frăția Musulmană care nu-mi plăcea, comuniștii pe care nu-i înțelegeam. Revoluția, implicațiile ei și faptul că asimilase toate tendințele anterioare. Aventurile mele în locurile de pierzanie de pe strada Muhammad Ali, încăpățânarea de a nu mă căsători. De ar fi fost menite să le aștern în scris, memoriile mele chiar ar fi devenit niște cărți minunate.

Am revenit cu nostalgie la Atheneus, Pastoroudis și Antoniadis. M-am așezat un pic în holurile de la Windsor și de la Cecil, locuri în care, pe vremuri, se întâlneau pașii și politicienii străini, unde aflau cel mai repede ultimele știri. Numai că acum erau foarte puțini străini, orientali și occidentali, deopotrivă. Am plecat de acolo rugându-l

pe Dumnezeu două lucruri: să mă îndrume ca să aflu calea credinței și să nu îmi dea vreo boală care să mă imobilizeze fără să am alături pe nimeni care să mă ajute.

*
* *

Ce fotografie frumoasă, plină de viață. O tânără șezând cu genunchiul drept sprijinit pe scaun, în timp ce piciorul stâng i se odihnește delicat pe pământ. Și-a arcuit spatele, și-a rezemat brațele de spătar, și-a întors chipul spre aparatul de fotografiat mândră de propria ei frumusețe. Din răscroiala generoasă a rochiei de modă veche i se zărește gâtul lung și decolteul cu piele albă ca marmura.

Mariana se pregătește să plece la doctor. S-a îmbrăcat cu pardesiul negru, iar la gât poartă o eșarfă bleumarin. Mai are timp până la ora când e programată, așa că se așază să mai stăm de vorbă.

— Ziceai că ți-ai pierdut banii din cauza revoluției?

Ridică din sprâncenele desenate cu creionul și-mi răspunde tot cu o întrebare:

— Dumneata n-ai auzit de catastrofa de la bursă?

Dar, când vede că o privesc mirat și parcă ghicind ce-mi trece prin cap, adaugă:

— Atunci am pierdut tot ce câștigasem în al Doilea Război Mondial. Și, crede-mă, tot ce obținusem fusese datorită curajului pe care l-am avut să rămân la Alexandria. Aproape toți fugiseră la Cairo sau la țară, de frica raidurilor germane. Eu mi-am vopsit ferestrele în albastru, am tras perdelele și s-a dansat mai departe la lumina lumânărilor. Nu mai găsești oameni așa de generoși ca ofițerii Imperiului Britanic!

După ce a plecat, m-am trezit singur cu fostul ei soț, privindu-ne unul pe celălalt drept în ochi. Eu, din fotoliul

în care rămăsesem țintuit, el, din tabloul de pe perete. Oare cine te-a ucis și cum? Și oare câți oameni din generația noastră ai omorât înainte de a fi ucis la rândul tău? Generația noastră entuziastă, care a avut cele mai multe victime.

*
* *

Melodiile acelea străine nu se opresc niciodată. E cea mai mare pedeapsă din existența mea solitară. După ce s-a întors de la doctor, Mariana a făcut o baie fierbinte. Acum stă cu mine în vestibul înfășurată într-un halat alb. Și-a răsucit părul vopsit pe zeci de bigudiuri metalice. Dă radioul mai încet, ca să-și înceapă propriul program:

— *Monsieur* Amer... Fără îndoială că ai o mulțime de bani.

— Ai vreun plan? mă interesez eu precaut.

— Nu chiar, dar la anii dumitale... și la ai mei – chiar dacă între noi e o diferență mare de vârstă –, cei mai aprigi dușmani sunt sărăcia și boala.

Îi răspund la fel de precaut:

— Nu mi-a lipsit niciodată nimic și sper să o duc tot așa până la moarte.

— Și nici nu-mi amintesc să fi fost vreun risipitor.

Ezit o clipă, apoi îi răspund:

— Cât oi mai avea de trăit, sper ca banii pe care i-am strâns să fie suficienți.

Flutură din mână în semn că, de fapt, nu-i prea pasă, apoi schimbă subiectul:

— De data asta doctorul m-a încurajat. Iar eu i-am promis că o să uit de griji, că n-o să mă mai frământ atâta.

— E foarte bine să uităm de griji.

— Păi atunci trebuie să ne veselim în noaptea de Anul Nou.

— Da, în măsura în care ne rezistă inimile la așa ceva, îi zic eu râzând.

— Ah, revelioanele de altădată... murmură ea visătoare.

Sunt la rândul meu copleșit de amintiri îndepărtate:

— Și ce mult te iubeau toți bărbații aceia de vază!

— Eu n-am știut ce-i iubirea decât o singură dată, îmi replică ea făcând semn spre portretul căpitanului. L-a ucis un student. Unul ca ăștia pe care îi slugăresc eu azi! Aici era o pensiune selectă, continuă ea cu mândrie. Aveam un bucătar, un ajutor de bucătar, un ospătar, o spălătoreasă și doi servitori. Acum nu mai am decât o spălătoreasă, care vine o dată pe săptămână.

— Mulți din aristocrația aceea te-ar invidia azi.

— Îți râzi de mine, *monsieur* Amer?

— Nicidecum. Dacă ar ști, firește că te-ar invidia, *madame*.

Chipul i se întunecă și, încercând să o binedispun, izbucnesc în râs.

*
* *

Milosul
a dat știința Coranului.
El a făcut omul
și apoi i-a dat știința vorbirii.
Soarele și luna le-a făcut cu socoteală.
Stelele și copacii Lui i se închină.
Cerul l-a înălțat și a statornicit cântarul.[1]

1 Coran, 55:1-7. Citatele din *Coran* în limba română sunt preluate după Coran, trad. de George Grigore, Editura Kriterion, București, 2000. (N. tr.)

Cufundat într-un fotoliu mare și cu picioarele întinse pe un taburet, citesc sura[1] *Celui Milostiv*, atât de dragă inimii mele încă de pe vremea petrecută la al-Azhar. Afară, ploaia grea răpăie pe scara metalică din curtea de lumină.

Totul de pe pământ este pieritor, numai fața Domnului tău dăinuie în mărire și în cinstire.[2]

Deodată liniștea pensiunii se spulberă. Se aud glasuri în vestibul. Îmi ridic capul din paginile cărții și ascult. Să fie un musafir sau un nou chiriaș? După tonul cald al Marianei, nu poate fi decât un prieten apropiat. Apoi cineva râde. În cele din urmă deslușesc o voce răgușită. Cine să fie?

Afară norii se revarsă, în cameră se face întuneric, abia s-a lăsat înserarea, dar parcă ar fi deja noapte. Chiar când întind mâna să aprind veioza, un fulger despică bezna și un tunet șfichiuiește tăcerea.

O, adunări de ginni și de oameni! De puteți străpunge tăriile cerurilor și ale pământului, străpungeți-le! Nu le veți putea însă străpunge decât dacă veți avea împuternicire.[3]

*
* *

E scund și rotofei, cu obraji bucălați, gușă și ochi albaștri, deși are tenul smead. Evident, un aristocrat: când tace, e arogant, când vorbește, își măsoară cu atenție gesturile. Seara, *madame* mi-l prezintă ca fiind domnul Tolba

1 Capitol din Coran. (N. tr.)
2 Coran, 55:26-27. (N. tr.)
3 Coran, 55:33. (N. tr.)

Marzuq, „fost adjunct la Ministerul Afacerilor Religioase și mare moșier".

Nici n-aș fi avut nevoie să-mi spună cine e. Datorită meseriei mele, îl cunoscusem foarte bine în perioada frământărilor politice și a luptelor de partid. Aparținuse facțiunilor monarhiste, devenind astfel, firește, un inamic al Partidului Wafd. Îmi amintesc și faptul că, acum un an, i s-au pus sub sechestru toate proprietățile și a rămas doar cu o sumă fixă din care să trăiască. *Madame*, într-o dispoziție de zile mari, veselă și emoționată, pomenește întruna de vechea ei prietenie cu Tolba-bei și se aprinde toată când pomenește că el a fost un vechi iubit.

— Pe vremuri am citi multe dintre articolele dumneavoastră, îmi zice bărbatul.

Surâd cu subînțeles. Zâmbește și el, apoi continuă:

— Erați un exemplu viu pentru puterea elocinței puse în slujba unei cauze greșite.

Se oprește și râde cu poftă. Dar nu mă las atras într-o dispută.

— Tolba-bei a învățat la școala iezuită, îmi explică *madame* nespus de voioasă. Ei, noi o să ascultăm muzică străină, iar pe dumneata te lăsăm să stai posomorât și să te frământi mai departe.

Apoi își desface brațele în semn de bun venit și adaugă:

— A venit să stea aici, cu noi...

— Mă bucur.

După ce îi urez și eu bun venit, Mariana se lamentează:

— Bietul de el, avea o mie de feddani[1]. Juca banii pe degete.

---

1 Feddan: în Egipt, unitate de măsură pentru suprafețe agrare egală cu aproximativ 42 de hectare. (N. tr.)

— Dar s-a terminat cu joaca, intervine bărbatul cu ciudă.

— Unde e fiica dumitale, Tolba-bei?

— În Kuweit cu soțul ei, care e antreprenor.

Auzisem că Tolba fusese pus sub urmărire sub suspiciunea de contrabandă. Dar el își explică necazurile altfel:

— Mi-am pierdut toți banii. Ăsta e prețul pe care a trebuit să-l plătesc pentru o clipă de nebunie.

— Ați fost anchetat? mă interesez eu.

— Voiau banii mei, îmi explică el cu dispreț. Pur și simplu asta a fost tot.

Mariana îl studiază cu atenție și comentează:

— Te-ai schimbat mult, Tolba-bei.

— Am făcut un infarct, de era să mă duc, îi explică el, iar gura mică, ascunsă între fălcile grase, i se lăbărțează într-un surâs. Dar acum pot să beau și whisky, însă cumpătat.

*
* *

Își înmuie croasantul în ceaiul cu lapte și începu să mănânce tacticos, ca un om care încă nu s-a obișnuit cu noua coroană dentară. Eram singuri la micul dejun. În cele câteva zile de când venise reușiserăm să ridicăm barierele prudenței și să ne apropiem. Cu politețe, am depășit vechile divergențe, chiar dacă aveam temperamente total diferite. Numai că uneori neînțelegerile latente răbufneau și ajungeam la dispute. În acea dimineață mă întrebă pe neașteptate:

— Știi care-i motivul pentru care am trecut amândoi prin aceste nenorociri?

— La ce nenorociri te referi? l-am întrebat surprins.

— Ce vulpoi ești! Știi foarte bine la ce mă refer.

— Eu n-am suferit nici o nenorocire.

Își ridică sprâncenele cărunte și-mi răspunse:

— V-au privat de spiritul popular tot așa cum m-au privat pe mine de bani.

— Poate ai uitat că, după incidentul de la 4 februarie, am ieșit din Partidul Wafd, ba chiar nu m-a mai interesat nici un partid.

— Mă rog. Cert e că a călcat în picioare mândria unei întregi generații.

Nu doream o discuție în contradictoriu, așa că i-am zis:

— Bine. Indiferent ce cred eu, m-ar interesa părerea ta...

— Cauza se află la capătul lanțului pe care mi l-au prins de gât, răspunse el calm și disprețuitor. E vorba despre un om pe care aproape că nu-l mai pomenește nimeni...

— Cine e acela?

— Saad Zaghloul.

Cum nu m-am putut abține să nu râd, insistă tăios:

— Chiar el! A înverșunat oamenii unii împotriva altora, l-a disprețuit pe rege și a stârnit masele populare. A semănat o sămânță otrăvită ce continuă și acum să încolțească, să crească, să se întindă ca un cancer care o să ne omoare pe toți.

* * *

Era cam pustiu la Palma. Tolba Marzuq privea apele aproape încremenite ale Nilului de pe canalul Mahmoudiya, iar eu, tolănit pe scaun, cu picioarele întinse, mă lăsam în voia razelor blânde și calde ale soarelui. Ne retrăseserăm la marginea orașului, în colțul acesta de rai plin de verdeață și flori, atât de primitor și de liniștit în zilele senine.

Îl compătimeam pe Tolba Marzuq, chiar dacă era brutal și impulsiv. La șaizeci de ani, se vedea nevoit să înceapă o viață nouă și amară. Avea vise ciudate și își invidia fiica pentru că emigrase. Nu suporta nici o teorie care îi justifica din punct de vedere istoric propria tragedie. Considera că oricine se atingea de averea lui încălca de fapt rânduiala lui Dumnezeu și nesocotea înțelepciunea Sa.

— Era cât pe ce să renunț la pensiune când am aflat că stai acolo.

Nu-mi venea să cred, așa că l-am întrebat ce motiv ar fi avut.

— Am ales pensiunea Miramar în speranța că n-o voi găsi acolo decât pe proprietăreasa aceasta străină.

Și cum de se răzgândise?

— Am tot cumpănit și mi-am dat seama că niciodată în istoria omenirii nu a existat nici un agent inamic care să aibă peste optzeci de ani.

Am râs cu poftă, apoi l-am întrebat:

— Și pentru ce te temi de agenții inamicului?

— Nu am un motiv anume, dar, uneori, îmi descarc sufletul vorbind. Nu mai am casă la țară, a continuat el nervos, iar în atmosfera de la Cairo mă simt tot timpul umilit. Și atunci m-am gândit la vechea mea iubită. Mi-am zis: „Și-a pierdut soțul în prima revoluție și banii în cea de-a doua. Așa că am putea cânta împreună aceeași melodie".

Apoi m-a felicitat pentru cât eram de sănătos, în pofida vârstei înaintate, și a încercat să mă convingă să merg cu el la cinematograf, iar după aceea să intrăm la o cafenea. Deodată s-a oprit și m-a întrebat:

— De ce nu-și mai folosește Dumnezeu puterile?

Văzând că nu înțeleg, mi-a explicat precipitat:

— Adică inundații, furtuni și altele de felul acesta.

— Crezi că Potopul a ucis mai mulți oameni decât bomba de la Hiroshima?

Și-a fluturat mâna indignat și s-a răstit la mine:

— Ce faci, dai citate din propaganda comunistă? Vulpoi ce ești! Cea mai mare eroare a omenirii a avut loc atunci când America a ezitat să preia puterea în lume, deși era singura care deținea bomba atomică.

— Termină și tu cu prostiile tale și spune-mi, ai reluat relația cu Mariana?

— Cred că n-ai minte, a rostit el printre hohote de râs. Sunt un bărbat distrus de bătrânețe și de politică. Doar un miracol m-ar mai putea anima. Cât despre Mariana, pentru ea feminitatea nu mai e decât o noțiune abstractă, mi-a explicat el continuând să râdă. Dar tu, ai uitat ce faimă aveai? Am citit în revista satirică *Al-Kashkoul* despre escapadele tale, despre cum fugeai după orice *milaya*[1] ce flutura pe strada Muhammad Ali.

M-am amuzat la rândul meu, dar nu am spus nimic.

— Până la urmă, te-ai întors la religie? s-a interesat el.

— Dar tu? Câteodată am impresia că tu nu crezi în nimic.

— Cum să nu cred în Dumnezeu? a pufnit el enervat. Cum să nu cred, când ard în iadul Lui?

* * *

— Cei ca tine au fost creați să sălășluiască în iad, nimic din ceea ce vei face nu va avea binecuvântarea lui Dumnezeu! Ieși! Ești alungat din locul acesta sfânt așa cum a fost izgonit diavolul de grația divină!

---

1 Articol vestimentar tradițional din pânză neagră, în care femeile se drapează când ies din casă. (N. tr.)

*
* *

Orologiul din vestibul bătu de miezul nopții. Șuierul vântului răsuna în curtea de lumină. Cufundat în căldura fotoliului, îmi era prea lene să mă ridic ca să merg la culcare. În singurătatea mea mă întrebam ce rost mai au remușcările după optzeci de ani.

Deodată ușa s-a deschis și în prag a apărut Tolba Marzuq:

— Scuze, am văzut lumina aprinsă și m-am gândit că încă nu te-ai culcat.

M-am uitat la el mirat. În seara aceea băuse mai mult ca de obicei. M-a întrebat pe un ton sarcastic, bălăbănindu-și capul odată cu fiecare cuvânt pe care îl rostea:

— Știi cât cheltuiam în fiecare lună pe medicamente, vitamine, hormoni, parfumuri, creme și altele de felul ăsta?

Am așteptat să continue, dar el a închis ochii, parcă extenuat de efort, a făcut un pas înapoi și a trântit ușa.

*
* *

Cortul cel mare era plin de lume, iar piața din jur arăta ca în ziua Judecății de Apoi. Artificiile țâșneau luminând cerul. Toată lumea sărbătorea nașterea Profetului. Un Rolls-Royce se apropie lent și opri în fața cortului. Din mașină coborî Tolba Marzuq. O mulțime de adepți ai sectei sufite Dimirdashiyya veniră în grabă să-l întâmpine. Confreria unui maestru care reușise cumva să își împartă sufletul între Profet și reprezentantul Coroanei Britanice. Proprietarul limuzinei mă zări în mulțime, dar, arogant, se feri de mine. Se zice că în seara aceea ai apărut acolo la fel de beat cum ai venit astăzi la mine. *Apoi îl chemară în mijlocul cortului*

pe șeful trupei de muzicanți și acesta intonă „O, măreție a cerului". Iar când, înainte de ivirea zorilor, cântă „Ce mult îmi place să te văd", toți l-am ascultat exaltați.

Ce amintiri... Oare când o fi fost noaptea aceea minunată? Nu-mi amintesc exact, dar, categoric, a fost înaintea morții acelui bărbat de seamă, mentorul meu, căci altfel nu aș fi apreciat asemenea cântece.

*
* *

Stăteam singur în vestibulul pensiunii când se auzi soneria. M-am uitat pe vizor, așa cum făcea *madame*, și am zărit un chip ce mi-a încântat sufletul chiar din prima clipă: o țărancă smeadă, îmbrobodită în negru, cu trăsături armonioase și ochi expresivi.

— Cine ești?

— Zohra, a răspuns ea simplu, parcă sigură că numele ei ar fi trebuit să-mi spună ceva.

— Și ce vrei, Zohra? am continuat zâmbind.

— O caut pe doamna Mariana.

I-am deschis ușa și a intrat. A rămas apoi în mijlocul vestibulului cu bocceaua în mână și s-a uitat în jur:

— Unde e doamna?

— Vine imediat. Dar, până atunci, ia loc.

S-a așezat pe un scaun ținându-și bocceaua în poală, iar eu am revenit la locul meu. Mă uitam la ea, îi studiam cu încântare trupul puternic și zvelt, liniile fragede ale feței. Am încercat să fac conversație:

— Așadar te cheamă Zohra?

— Da, Zohra Salama.

— Și de unde ești, Zohra?

— Din Zayadiyya... Adică din regiunea Beheira.

— Ai întâlnire cu *madame*?

— Nu.

— Și atunci?

— Am trecut doar s-o văd.

— Dar te cunoaște, desigur...

— Da.

Îi admiram frumusețea și tinerețea cu o încântare cum nu mai simțisem de mult timp.

— Locuiești de mult în Alexandria?

— N-am stat în oraș niciodată, dar treceam pe aici adesea cu tata, Dumnezeu să-l ierte.

— Și cum ai cunoscut-o pe *madame*?

— Tata îi aducea brânză, unt, carne de pui. Uneori veneam și eu cu el.

— A, înțeleg, Zohra... Acum tu te ocupi de treburile pe care le făcea tatăl tău.

— Ba nu, mi-a răspuns ea.

Și-a întors apoi privirea spre paravan, ca și cum ar fi vrut să evite alte întrebări. I-am respectat dorința și am simțit că fata aceea îmi place tot mai mult. Cu duioșie, i-am dorit în sinea mea ca Dumnezeu s-o ajute.

*
* *

După ce i-am sărutat mâna ridată, cu vene umflate, i-am zis:

— Datorită îndemnurilor tale am devenit un bărbat deosebit. Haide cu mine la Cairo.

Dar ea m-a privit tandru și mi-a răspuns:

— Dumnezeu să te binecuvânteze și să-ți dea chiar mai mult, însă nu pot să-mi las casa. E tot ce am. E chiar viața mea.

O casă amărâtă, cu pereți coșcoviți, în bătaia vântului ce depunea sare de mare pe ziduri și purta dinspre Anfushi mirosul mormanelor de pești de pe mal.

— *Dar ești singură aici.*

— *Cel ce a creat ziua și noaptea se află veșnic alături de mine.*

*
* *

S-a auzit soneria și Zohra s-a dus să deschidă ușa.

— Zohra! a strigat *madame* uimită. Ce surpriză!

Fata i-a sărutat mâna, radiind de fericire pentru primirea călduroasă.

— Cât mă bucur să te văd. Dumnezeu să-l odihnească pe tatăl tău. Te-ai căsătorit, Zohra?

— Nu.

— Nu-mi vine să cred! a exclamat Mariana râzând, apoi s-a întors spre mine: Zohra e fiica unui om tare bun, *monsieur* Amer.

Mi-am simțit inima copleșită de o tandrețe părintească.

*
* *

Seara, când ne-am strâns ca de obicei în vestibul, *madame* ne-a anunțat:

— În sfârșit o să reușesc să-mi trag sufletul. Zohra o să mă ajute la treabă.

Cuprins de un sentiment ciudat, între bucurie și neliniște, am întrebat-o:

— A venit să lucreze ca servitoare?

— Da. De ce nu? O să-i meargă de minune.

— Dar...

— Știi ce făcea? Lua în arendă jumătate de feddan de pământ și-l lucra singură. Ce zici de asta?

— Bine, dar de ce a plecat de la țară?

Mariana s-a uitat la mine lung și, în cele din urmă, mi-a răspuns:

— A fugit.

— A fugit?

— Or fi considerat-o moșierească, a intervenit Tolba ironic.

— Bunicul ei voia s-o mărite cu un bărbat de vârsta lui pe care să-l slugărească. Iar mai departe, vă dați seama cum stau lucrurile...

— Păi, situația e foarte gravă. Satul nu o s-o ierte, am comentat eu.

— Nu are pe nimeni, în afară de bunic, o soră mai mare și bărbatul acesteia.

— Și dacă află că stă aici?

— Se prea poate. Dar ce contează?

— Nu ți-e frică?

— Doar nu e copil! Și, de fapt, n-am făcut altceva decât s-o primesc în casa mea și să-i dau ceva onorabil de lucru.

S-a oprit o clipă, apoi a adăugat pe un ton hotărât:

— *Monsieur* Amer, n-o să renunț la ea.

*
* *

N-o să renunț la obligațiile ce-mi revin, cât timp sângele o să-mi curgă prin vine. Iar Puterea să facă ce vrea cu noi.

*
* *

A început să-i arate ce trebuie să facă, iar Zohra învăța foarte repede. Mariana era încântată:

— E o minune de fată, Amer-bei, o minune. Isteață și voinică, înțelege imediat ce are de făcut. Ce noroc am avut!

Iar altă dată îmi ceru părerea:

— Dumneata ce ai zice de cinci lire, plus mâncarea și îmbrăcămintea?

I-am spus că mi se pare o sumă potrivită, dar am rugat-o să nu o îmbrace cu haine moderne.

— Ce, vrei să se îmbrace ca o țărancă?

— Draga mea, e o fată frumoasă. Gândește-te la asta.

— Lasă că am eu grijă. Și, în plus, e o fată foarte cuminte, *monsieur* Amer.

Și uite așa, probabil pentru prima dată în viață, după ce se ascunsese atâta timp sub un *gilbab*[1] larg, ce-i ajungea până la glezne, Zohra începu să apară în rochii din bumbac, croite după contururile trupului ei zvelt. Iar părul și-l spăla cu gaz, îl pieptăna cu grijă, își făcea cărare pe mijloc și îl împletea în două cozi ce îi cădeau grele, pe lângă urechi.

Tolba Marzuq s-a uitat la ea lung și, când am rămas singuri, mi-a șoptit:

— Vara viitoare o s-o vedem la Genevoise sau la Monte Carlo.

— Ei, cum o fi voia Domnului, bătrâne, nu voia ta! i-am răspuns indignat.

Apoi, îndreptându-se spre ușă să plece în oraș, a trecut pe lângă ea și a întrebat-o în glumă:

— Ia zi, Zohra, nu cumva îți curge prin vine ceva sânge franțuzesc?

Fata s-a uitat la el descumpănită. Era clar că nu-l agreează. Și-a întors privirea spre mine și atunci am încercat să o liniștesc:

— A fost o glumă. Ia-o ca un compliment. De altfel, și eu mă număr printre admiratorii tăi, Zohra, am adăugat zâmbind.

---

1 Tunică lungă și largă, purtată de femei. (N. tr.)

Mi-a răspuns cu un surâs inocent. Mă bucuram să văd că mă place și că are încredere în mine. Deveniserăm prieteni.

Când își termina treaba, *madame* o invita să stea cu noi, să asculte radioul. Își alegea un loc mai îndepărtat, lângă paravan, de unde ne urmărea conversația cu atenție, concentrată să înțeleagă tot.

În seara aceea ne spuse ea însăși povestea vieții ei, crezând că încă nu o aflaserăm.

— Cumnatul meu voia să lucrez pentru el, dar eu mi-am luat un petic de pământ și l-am îngrijit singură.

— Nu ți-a fost greu, Zohra?

— Nu. Sunt voinică, slavă Domnului. Nimeni nu mă întrecea. Nici la munca câmpului, nici la piață.

Tolba Marzuq a început să râdă:

— Dar pe bărbați îi interesează și alte lucruri, nu?

— Dacă e nevoie, mă port și eu ca un bărbat.

M-am arătat entuziasmat de cuvintele ei.

— Nu e o fată neștiutoare, a comentat Mariana. Mergea peste tot cu tatăl ei. O iubea tare mult.

— Și eu îl iubeam ca pe lumina ochilor, a adăugat fata cu nostalgie. Bunicul, în schimb, nu vrea decât să se folosească de mine...

— Păi, dacă ești în stare să te porți ca un bărbat, a tachinat-o Tolba, de ce ai fost nevoită să fugi din sat?

I-am venit în ajutor explicând-i:

— Haide, Tolba-bei, știi cum e la țară, cât de venerați sunt bunicii și toate tradițiile acelea îngrozitoare. Nu avea de ales decât să fugă sau să devină o așa-zisă soție.

Fata mi-a mulțumit din priviri, apoi a adăugat cu tristețe:

— Mi-am părăsit peticul de pământ...

— O să spună că ai plecat din cine știe ce motiv, a comentat Tolba.

I-a aruncat o privire furioasă și chipul i s-a întunecat precum apele revărsate ale Nilului. Și-a îndreptat degetul arătător și cel mijlociu spre el și a rostit apăsat:

— Îi bag degetele astea în ochi celui care-ar îndrăzni să mă vorbească de rău.

— Zohra, tu nu știi de glumă? a apostrofat-o *madame*.

Mirat și eu de reacția violentă a fetei, am încercat să o liniștesc:

— Zohra, n-a vrut decât să te tachineze.

Apoi m-am întors spre Tolba și l-am întrebat:

— Unde ți-e tactul, dragul meu?

— Mi l-au confiscat, la fel ca averea.

*
* *

Are ochii căprui, de culoarea mierii sălbatice, obraji bucălați și rozalii și o gropiță în bărbie. *Parcă ar fi nepotica mea. Dar bunica ei? Se stinsese cât ai clipi din ochi. Nu știuse ce înseamnă nici iubirea, nici căsătoria. Nu-mi amintesc nici măcar cum arăta.* Nu am păstrat în memorie decât numele locurilor: Bargawan, Darb al-Ahmar și sanctuarul lui Sidi Abu al-Suud, vindecătorul.

*
* *

— Cât timp o să rămâneți aici, domnule?

După-amiaza îmi aducea cafeaua în cameră, iar eu o rugam să stea până mă săturam de vorbit.

— M-am mutat aici definitiv, Zohra.

— Și familia dumneavoastră?

— Nu am pe nimeni în afară de tine, i-am răspuns râzând.

A râs și ea din toată inima. Mâinile micuțe îi erau muncite, avea pielea bătătorită pe degete, picioare butucănoase și mari. Dar corpul și chipul îi erau tare drăgălașe.

— Se poartă urât, mi-a destăinuit într-o zi despre celălalt chiriaș.

— E un bătrân nefericit, i-am spus vrând să-i stârnesc compasiunea. Și e bolnav.

— Se crede pașă. Dar vremea pașilor a trecut.

Cuvintele ei au avut un efect ciudat: ca printr-o vrajă, am străbătut în gând un secol întreg.

*
* *

— *Nu vor să vină în vizită la ministrul justiției pentru că nu e decât un simplu efendi.*

— *Domnul meu drag, magistrații își au demnitatea lor.*

— *Asta-i doar pentru că eu sunt înainte de toate țăran, iar ei sunt din elita de origine cercheză. Auzi, mi-au reproșat mereu că fac parte din gloată, iar eu le-am răspuns că sunt mândru să conduc plebea ce poartă* galabiya[1] *albastră. Auzi, vizita o să aibă loc. Cu toate onorurile ce mi se cuvin.*

*
* *

Învățase chiar numele mărcilor de whisky pe care le cumpăra pentru noi de la băcănia High Life.

— Toți se uită la mine și râd când cer așa ceva, mi-a povestit ea.

„Dumnezeu să te ocrotească", am rostit în sinea mea.

---

1 Cămașă lungă, purtată mai ales în mediul rural. (N. tr.)

*
* *

Ce gălăgie! Glasurile nu-mi erau necunoscute, dar mi se păreau vehemente. Ce se petrecea în casă? Am coborât din pat și, în timp ce-mi puneam halatul, orologiul a bătut ora cinci. Când am ieșit pe hol, l-am zărit pe Tolba cum s-a furișat în camera lui, frângându-și mâinile. În vestibul, Zohra ședea încordată pe un scaun, cu spatele încovoiat și gata să izbucnească în lacrimi. *Madame* era în picioare lângă ea și arăta foarte îngrijorată. Oare ce se întâmplase?

— Zohra e tare suspicioasă, Amer-bei.

— A vrut să-i fac masaj! a izbucnit fata, încurajată de prezența mea.

— Nu înțelegi că-i bolnav? i-a zis *madame.* Toți știm asta. Are nevoie de masaj. În fiecare an se ducea în Europa la tratament și masaj. Dacă nu vrei să-i faci, nu te obligă nimeni.

— N-am auzit niciodată de așa ceva, a replicat Zohra furioasă. Am intrat în camera lui cu bună-credință și l-am găsi culcat cu fața în jos, aproape despuiat.

— Gata, Zohra! E un bărbat bătrân, chiar mai în vârstă decât tatăl tău. Ai înțeles greșit, asta-i tot. Du-te, spală-te pe față și uită toată povestea asta.

După ce am rămas singur cu Mariana, ne-am așezat pe canapeaua de abanos. Afară vântul vuia și zgâlțâia ferestrele. În cele din urmă, *madame* a rupt tăcerea apăsătoare:

— Când mi-a cerut asta, nu m-am gândit că ar avea intenții rele.

Am murmurat cu subînțeles:

— Mariana...

— N-ai încredere în el? mă întrebă pe un ton tăios.

— Frivolitatea n-are limite!

— Dar e un om bătrân, după cum bine știi.

— Și bătrânii au frivolitățile lor.

— Mi-am zis că o să câștige și ea niște bani. Decât să se ducă la o necunoscută...

— E doar o țărăncuță. Și, de altfel, te-ai angajat să ai grijă de ea.

Deodată a apărut Tolba. S-a așezat în fotoliu cu un aer nevinovat și a comentat:

— Țăranu-i tot țăran.

— Las-o să fie așa cum a făcut-o Dumnezeu, i-am replicat iritat.

— O pisică sălbatică, a adăugat el agasat. Nu te lăsa păcălit de felul cum arată cu rochia aia și jacheta gri pe care i le-a dat *madame*. E o pisică sălbatică.

Mi-e milă de tine, Zohra. Acum îmi dau seama ce singură trebuie să te simți. Pensiunea asta nu e locul potrivit pentru tine, iar *madame*, protectoarea ta, nu s-ar da în lături ca, la prima ocazie, să se îndoiască de inocența ta.

După ce a băut primul pahar, Tolba Marzuq a exclamat:

— Ia uite cine vorbește de înțelepciunea lui Dumnezeu!

— Ai grijă, Tolba-bei, l-a apostrofat Mariana, bucuroasă că poate schimba subiectul. Nu lua numele Domnului în deșert.

— Ia spune-mi, dragă doamnă, i-a răspuns el, făcând un semn spre statuia Fecioarei, cum de a îngăduit Dumnezeu ca Fiul Lui să fie răstignit?

— Ca să ne mântuiască, altfel am fi fost toți blestemați, a zis Mariana pe un ton grav.

Tolba a râs cu poftă:

— Adică acum nu mai suntem blestemați?

În timp ce vorbea, se uita cu coada ochiului la mine să vadă ce părere am. Cum continuam să-l ignor, m-a împuns cu cotul și mi-a zis:

— Vulpoiule, trebuie să mă împaci cu Zohra.

*
* *

Un nou chiriaș?

Tenul lui smead și trăsăturile ferme mă fac să bănuiesc că e de la țară. Destul de zvelt, are o statură potrivită și o privire pătrunzătoare. Pare să aibă vreo treizeci de ani. Eram tocmai la micul dejun, așa că *madame* l-a invitat să se așeze alături de noi și ne-a anunțat:

— *Monsieur* Sarhan al-Beheiry.

Ne-a prezentat apoi și pe noi, iar după aceea l-a rugat să mai spună câte ceva despre el, dacă dorește.

— Contabil-șef la Filatura din Alexandria, a rostit el cu un glas puternic și accent de țăran mutat la oraș.

Îndată ce bărbatul a plecat, *madame* a chicotit bucuroasă și ne-a anunțat:

— Tot un chiriaș pe termen lung. Și în aceleași condiții!

Nici nu a trecut o săptămână, că a apărut un alt chiriaș pe termen lung: Hosny Allam. Era ceva mai tânăr decât Sarhan, cu ten alb și trup robust, ca de boxer. *Madame* ne-a spus că e dintr-o familie de vază de la Tanta.

Ultimul a venit Mansour Bahy. Era realizator de emisiuni la radiodifuziunea din Alexandria și avea douăzeci și cinci de ani. M-au frapat trăsăturile lui delicate și frumoase, aerul său copilăros, dacă nu chiar feminin. Mi-am dat imediat seama că e introvertit, retras.

De acum se ocupaseră toate camerele, iar *madame* jubila. Cât despre mine, doream atât de mult să cunosc oameni noi, să-mi ostoiesc setea de tandrețe.

— Ce tineri frumoși și plini de viață! Să sperăm că nu o să se plictisească în compania unor bătrâni ca noi.

— Oricum, cel puțin nu sunt studenți, mi-a răspuns Mariana încântată.

Încă nu avuseserăm ocazia să ne cunoaștem mai bine, dar aflasem că o vor asculta împreună cu noi pe Umm Kulthum în prima serată muzicală din noua ei serie de concerte transmise la radio. Se întrevedea o seară plăcută, plină de tinerețe și muzică.

*
* *

Comandaseră kebab și whisky pentru cină. Ne-am strâns în jurul radioului, iar Zohra ne servea mâncarea și băutura. Forfotea în jurul nostru ca o albină. Era o seară răcoroasă, dar vântul se domolise, nu îi mai auzeam vuietul. Zohra ne povesti că cerul devenise atât de senin, încât puteai număra stelele. Paharele de whisky se umpleau și se goleau. De pe scaunul de lângă paravan, Zohra ne urmărea zâmbind. Doar Tolba Marzuq se frământa în sinea lui. Cu câteva zile înainte mi se plânsese: „Să vezi ce iad o să devină pensiunea asta!" Se temea de străini, convins că toată lumea știa prin ce trecuse, dacă nu din ziare, atunci de la Mansour Bahy.

Evident, după cum îi stătea în fire, *madame* smulsese de la nou-veniți toate informațiile care îi puteau satisface curiozitatea:

— *Monsieur* Sarhan al-Beheiry e din familia al-Beheiry.

Nu mai auzisem niciodată de familia aceasta și se pare că nici Tolba Marzuq.

— Un prieten de-al lui i-a recomandat pensiunea, când a aflat că avea probleme cu apartamentul în care stătea.

— Și Hosny Allam?

— *Monsieur* Hosny e din familia Allam din Tanta.

Am avut impresia că Tolba cunoștea familia, dar se ferea să vorbească.

— Și deține o sută de feddani, a adăugat Mariana mândră, ca și cum ea ar fi fost proprietara terenului. Atâta a avut, atâta are, căci revoluția nu i-a confiscat terenul, a continuat ea radioasă, de parcă ar fi scăpat chiar ea cu bine. A venit la Alexandria să înceapă o afacere.

— De ce nu-ți cultivi pământul? s-a interesat Sarhan după ce a auzit toate acestea.

— L-am arendat.

— Mai bine recunoaște că n-ai pus mâna în viața ta pe o sapă! i-a replicat Sarhan privindu-l ironic.

Au pufnit în râs toți trei, dar Hosny s-a amuzat cel mai mult.

— Iar el, a zis mai departe *madame* arătând spre Mansour Bahy, e fratele unui vechi prieten de-al meu, unul dintre cei mai buni ofițeri de poliție din Alexandria.

Mi s-a părut că Tolba a strâns din dinți.

— Și, înainte să fie transferat în alt oraș, i-a recomandat să stea la pensiunea Miramar.

Profitând de un moment în care ceilalți erau atenți la paharele de whisky, Tolba s-a aplecat spre mine și mi-a șoptit:

— Am nimerit într-un cuib de turnători.

— Nu fi ridicol, am murmurat drept răspuns. A trecut vremea denunțurilor și a atrocităților.

La un moment dat începură să vorbească despre politică. Sarhan se arătă deosebit de pasionat de subiect.

— După reforma agrară, satele au renăscut, spunea el, iar glasul i se îngroșa și i se subția în funcție de cantitatea de mâncare pe care o avea în gură. La fel și muncitorii.

Știu foarte bine, doar trăiesc printre ei la fabrică. Veniți să-i vedeți cu ochii voștri.

Mansour Bahy (cel mai tăcut dintre toți, chiar dacă uneori râdea la fel de copios ca noi) l-a întrebat:

— Adică te ocupi de politică?

— Sigur că da, am fost membru al Organizației de Eliberare și apoi al Uniunii Naționale, iar acum sunt membru al Comitetului celor douăzeci și al Consiliului de administrație, ales ca reprezentant al angajaților.

— Dar înainte de revoluție ai făcut politică?

— Nu, deloc.

— Eu susțin sincer revoluția, a zis Hosny Allam. De aceea cei din clasa mea, pe care revoluția a epurat-o, mă consideră un rebel și un trădător.

— Păi sigur, pe tine revoluția nu te-a afectat, i-a replicat Mansour Bahy.

— Nu acesta-i motivul. Nici celor mai săraci din clasa mea nu le place revoluția.

— Convingerea mea e că revoluția a fost mai blândă decât ar fi trebuit cu dușmanii ei, a continuat Mansour Bahy.

Gândindu-se că nu ar fi fost bine să rămână tăcut în această privință, Tolba a intervenit:

— Pe mine m-a afectat foarte tare. Aș fi ipocrit dacă aș spune că nu am avut de suferit. Însă, în același timp, aș fi egoist dacă aș zice că nu trebuia să facă ce au făcut...

*
* *

Madame nu băuse deloc. Gustase doar din kebab și băuse un pahar cu lapte cald.

— Păcat că Umm Kulthum își începe concertele atât de târziu, s-a plâns ea.

Din fericire, tinerii ne-au ajutat să depășim așteptarea aceea chinuitoare. Mansour Bahy s-a întors la un moment dat spre mine:

— Știu foarte multe despre cariera dumneavoastră strălucită.

Am fost cuprins de bucurie și de un entuziasm tineresc, parcă retrăiam anii de odinioară.

— Când îmi pregătesc emisiunea la radio, mi-a explicat Mansour Bahy, mă uit uneori prin arhiva ziarelor.

Încântat, l-am încurajat din priviri să continue.

— Ce carieră îndelungată și remarcabilă! V-ați implicat în toate curentele politice și evenimentele importante: Partidul Poporului, Partidul Național, Partidul Wafd, revoluția.

Am profitat imediat de ocazie și am făcut cu el o incursiune în istorie, oprindu-mă la momentele care ar trebui să nu fie uitate niciodată și am trecut împreună în revistă partidele. Am enumerat punctele tari și punctele slabe ale Partidului Poporului și ale Partidului Național. Am discutat de Partidul Wafd, despre soluțiile pe care le-a găsit în rezolvarea îndelungatelor contradicții din țară, despre sprijinul său popular în rândul studenților, muncitorilor și țăranilor. I-am mai spus lui Mansour Bahy de ce am preferat apoi să fiu neutru și de ce, ulterior, am susținut revoluția.

— Dar nu vă interesa problema socială esențială?

— Am studiat o vreme la al-Azhar, i-am răspuns râzând. Așa că nu mi-a fost greu să contribui la o comuniune între Orient și Occident, ca la oficierea unei căsătorii religioase.

— Nu e ciudat că ați atacat ambele extreme, adică și Frăția Musulmană și comuniștii?

— Deloc. Era o perioadă derutantă. Apoi a venit revoluția, care a absorbit tot ceea ce era mai bun în ambele mișcări politice.

— Așadar, acum nu mai sunteți derutat?

Răspunsul meu a fost afirmativ, dar mi-am amintit de dilema mea intimă, pe care nici un partid și nici o revoluție nu mă puteau ajuta să o rezolv. Am rostit în sinea mea o rugă. Apoi a sosit momentul mult așteptat al concertului. Mi-am lăsat corabia încărcată de gânduri să plutească în derivă pe valurile muzicii, în speranța că dezacordurile din suflet mi se vor armoniza, că pacea și iubirea vor aduce totul la unison. Că frământările se vor topi în sunetele ce animă inimile și luminează mințile. Că o miere pură se va revărsa peste amarul vieții.

*
* *

Incredibil! Ai auzit ultima știre? Consiliul de miniștri s-a întrunit ieri în casa plutitoare a Munirei al-Mahdia, cântăreața.

*
* *

Mai târziu, înainte de ivirea zorilor, când mă îndreptam spre cameră, Tolba a venit după mine și m-a întrebat ce părere aveam despre comentariul pe care îl făcuse. I-am răspuns pronunțând cuvintele ciudat, fiindcă apucasem să-mi scot proteza:

— Ai fost extraordinar.

— M-o fi crezut careva?

— N-are importanță.

— Poate ar fi mai bine să-mi găsesc altă locuință.

— Nu fi neghiob!

— Când aud cum sunt lăudați torționarii, mai că îmi cedează iar inima.

— Ar trebui să te obișnuiești.

— Așa cum ai făcut tu?

— Cum bine știi, noi doi am fost mereu foarte diferiți, i-am răspuns râzând.

— Îți doresc vise rele! mi-a urat el înainte de a se îndrepta spre camera lui.

*
* *

— Ce tineri drăguți și bogați! repeta Mariana întruna.

Zohra avea tot mai multe îndatoriri, dar, neobosită, le ducea mereu la bun sfârșit.

Tolba Marzuq, în schimb, se plângea:

— N-am încredere în nici unul dintre ei.

— Nici în Hosny Allam? l-a întrebat odată Mariana.

Bărbatul a continuat, ca și cum n-ar fi auzit întrebarea:

— Sarhan al-Beheiry e cel mai periculos. A profitat de revoluție cât a putut. Ca să nu mai vorbim de familia al-Beheiry, despre care n-a auzit nimeni. Oricine s-a născut în provincia Beheira se cheamă al-Beheiry. Chiar și fata asta e, de fapt, o Beheiry: Zohra al-Beheiry.

Am pufnit în râs și eu, și *madame*. Zohra a trecut pe lângă noi, pregătindu-se să iasă la cumpărături. M-am uitat la ea încântat: își acoperise capul cu o eșarfă albastră pe care și-o luase din banii ei și se îmbrăcase cu jacheta gri primită de la *madame*. Arăta proaspătă ca iarba și florile de câmp acoperite de roua zorilor.

— Mansour Bahy e un tânăr foarte inteligent, nu crezi? am continuat discuția. Nu-i plac vorbele goale. Pare că, așa tăcut, își vede de treabă cu toată seriozitatea. Un adevărat fiu al revoluției.

— Ce l-ar îndemna pe unul ca el să susțină idealurile revoluției ?

— Vorbești ca și cum în țara asta n-ar exista țărani, muncitori, tineri.

— Revoluția le-a furat banii celor puțin și libertatea celor mulți.

— Tu vorbești de o libertate de modă veche, i-am răspuns ironic. Când ați fost la putere nu ați respectat nici măcar libertatea asta.

*
* *

Când am ieșit din baie, am zărit pe coridor două umbre: Zohra șușotea cu Sarhan. Simțindu-mi probabil prezența, tânărul și-a ridicat glasul, dându-i indicații cum ar trebui să facă treburile prin casă. Chiar dacă m-am îndreptat spre camera mea ca și cum nu aș fi văzut și nu aș fi auzit nimic, situația mă neliniștea. Cum să nu-și piardă Zohra capul într-un asemenea loc plin de bărbați tineri? După-amiază, cum a intrat în cameră cu ceașca de cafea, am întrebat-o:

— Când ești liberă, unde-ți petreci serile de duminică?

— Mă duc la cinema, mi-a răspuns ea entuziasmată.

— Singură?

— Cu *madame*.

— Dumnezeu să te ocrotească, i-am urat cu tandrețe.

— Vă temeți pentru mine de parcă aș fi copil, a comentat zâmbind.

— Dar chiar ești un copil, Zohra.

— Ba nu, când dau de greu, sunt ca un bărbat.

M-am apropiat de chipul ei frumos și drag:

— Zohra, i-am spus, tinerii ăștia nu vor decât să se distreze, iar atunci când vine vorba de lucruri serioase... am adăugat și am pocnit din degete.

— Mi-a zis tata de toate astea.

— Îmi ești dragă, de aceea mi-e teamă.

— Am priceput. Nu am mai pomenit un bărbat așa ca dumneavoastră... În afară de tata. Și dumneavoastră îmi sunteți drag.

Pentru prima oară mi se spunea cu atâta delicatețe și candoare că sunt iubit. Mi-ar fi putut-o spune zeci de buze inocente – ale copiilor și nepoților mei –, dacă nu mi s-ar fi adus acea acuzație prostească. O acuzație pe care nici un om nu ar fi avut dreptul să mi-o aducă.

*
* *

Baticul acela alb...

Bătrâna iese pe uliță zicând:

— Haide, s-a oprit ploaia.

Fata cu batic alb pășește în urma ei cu grijă să nu alunece pe pietrele ude și ocolește băltoacele. Cu timpul, amintirea acelei frumuseți s-a estompat. Nu am mai rămas decât cu o senzație. *Mă dau la o parte din calea fetei și spun în sinea mea: „Lăudat fie Creatorul unei făpturi atât de frumoase!" Tremurând, inima mă îndeamnă: „Încrede-te în Dumnezeu și hotărăște-te. Cu cât mai repede, cu atât mai bine".*

*
* *

Suntem singuri în vestibul. Gânditoare, *madame* se așezase sub statuia Fecioarei și își ațintise în gol ochii albaștri. Ploua fără încetare de la prânz, iar norii se cutremurau din când în când de fulgere și tunete. Își întoarce capul spre mine și zice:

— *Monsieur* Amer, nu-mi miroase a bine!

Mă uit la ea nedumerit.

— Zohra, continuă *madame*... Și Sarhan al-Beheiry.

Am simțit că mi se strânge inima, însă am reușit să o întreb pe un ton destul de indiferent:

— Ce vrei să spui?

— Înțelegi foarte bine.

— Dar fata asta...

— Lasă, eu simt imediat asemenea lucruri.

— Dragă Mariana, e o fată bună și cuminte.

— O fi, n-o fi, dar nu-mi place să-și râdă cineva de mine pe la spate!

Sigur, Zohra fie rămâne cinstită, fie lucrează în folosul tău. Te știu atât de bine, bătrâno.

* * *

În timpul siestei visez manifestația aceea sângeroasă când englezii au năvălit în al-Azhar. Deschid ochii. În cap îmi răsună glasurile demonstranților și răpăitul puștilor. Ba nu, sunt alte zgomote care reverberează acum în pensiune. Îmi trag halatul pe mine și ies din cameră enervat peste măsură. Văd că ceilalți au ieșit înaintea mea. Toți sunt la fel de uimiți ca mine, mai puțin Sarhan al-Beheiry, care-și aranjează nervos cravata și gulerul cămășii. Iat-o și pe Zohra, livid de furie, gâfâind și cu rochia ruptă în dreptul gâtului. Iar Hosny Allam, doar cu halatul pe el, iese din casă împreună cu o femeie străină care răcnește, înjură și, înainte de a se face nevăzută, îl scuipă pe Sarhan al-Beheiry.

— Asta-i o pensiune onorabilă! urlă *madame*. Nu permit așa ceva! Nu! Nu! Nu!

Când am rămas doar noi trei în vestibul, Mariana, Tolba Marzuq și cu mine, întreb cu un glas adormit:

— Ce s-a întâmplat?

— Am ajuns cu puțin timp înaintea ta, așa că nu prea știu, răspunde Tolba Marzuq.

Madame se duce în camera lui Sarhan, probabil să-i ceară explicații, iar Tolba comentează:

— Se pare că amicul nostru din Beheira e un don juan.

— Ce te face să crezi asta?

— N-ai văzut cum l-a scuipat femeia aia?

— Chiar așa, cine era?

— O femeie, zice el rânjind. Una ca oricare alta, venită după bărbatul care a părăsit-o.

Apoi Zohra se întoarce în vestibul. Supărată, începe să ne povestească fără ca vreunul din noi să o fi întrebat ceva:

— I-am deschis ușa domnului Sarhan și, în urma lui, numai ce apare o femeie care s-a ținut după el până aici. El nu și-a dat seama. Și, deodată, s-au luat la ceartă.

După ce s-a întors din camera lui Sarhan, *madame* ne explică:

— Fata aia a fost logodnica lui. Sau cel puțin așa am înțeles...

Așadar lucrurile par foarte clare... Numai că Tolba Marzuq întreabă malițios:

— Păi, atunci, ce legătură are Zohra cu toate astea?

— Când am vrut să-i potolesc, femeia aia s-a luat de mine și pe urmă s-a întâmplat ce s-a întâmplat, îi explică Zohra.

— Dar știi să dai cu pumnul, nu glumă, comentează bărbatul.

— Vă rog, intervin eu, hai să nu mai vorbim despre asta.

*
* *

În numele lui Dumnezeu cel Milos și Milostiv
Ta. Sin. Mim.
Acestea sunt versetele Cărții deslușite.

Noi îți recităm întru adevăr din povestea lui Moise și a lui Faraon pentru un popor ce crede.

Faraon era semeț pe pământ și a împărțit oamenii în obști, apoi a căutat să slăbească una dintre obști, înjunghiindu-i pe fiii ei și lăsându-le pe femei în viață. El era dintre cei care seamănă stricăciunea.

Noi am vrut să-i ocrotim pe cei năpăstuiți de pe pământ, făcându-i căpetenii, făcându-i moștenitori.[1]

Madame îmi bate la ușă, apoi intră zâmbitoare. Se așază pe taburetul pe care îmi odihnesc câteodată picioarele. Afară vâjâie vântul, iar eu, înfofolit în halat, zac în camera ce dormitează inundată de umbre. Nici nu-mi dau seama cât e ceasul.

— Am o veste nemaipomenită, mă anunță ea, abia abținându-se să nu râdă.

Închid cartea, o pun pe comodă și murmur:

— Sper să fie o veste bună, draga mea.

— Zohra s-a hotărât să se apuce de învățat.

Mă uit la ea nedumerit.

— Chiar așa. S-a hotărât să învețe. Mi-a zis că o să lipsească în fiecare zi câte o oră, ca să meargă la cursuri.

— Păi, e extraordinar!

— Chiar aici în bloc, la etajul cinci, stă o învățătoare. Și Zohra a aranjat cu ea...

— Cum îți spuneam, e un lucru extraordinar.

— Ei, bine, eu n-am avut nimic împotrivă, dar îmi pare rău că tot salariul ei o să ajungă în buzunarul învățătoarei.

— Frumos din partea dumitale, *madame*, că te-ai gândit la asta, dar e realmente extraordinar!

---

1 Coran, 28:1-5. (N. tr.)

Când Zohra mi-a adus în cameră cafeaua de după-amiază, i-am reproșat:

— Vicleano, ai secrete față de mine?

— N-am secrete față de dumneavostră, mi-a răspuns timidă.

— Și faptul că te-ai hotărât să înveți? Ia spune-mi, cum ți-a venit ideea asta?

— Toate fetele se școlesc. Le vezi pretutindeni.

— Dar până acum nu te-ai gândit la așa ceva...

Mi-a zâmbit senină, iar eu am continuat:

— Te-ai gândit că, dacă ești mai frumoasă decât ele, de ce să nu fii și școlită? Așa-i?

Nu mi-a răspuns. Tăcea și mă privea radioasă.

— Dar acesta nu-i singurul motiv, i-am mai spus eu.

— Și ce altceva ar mai fi?

— Păi... amicul nostru Sarhan al-Beheiry.

S-a înroșit și a privit în jos.

— Ideea să înveți e minunată, dar Sarhan...

— Ce-i cu el? m-a întrebat Zohra când a văzut că ezit.

— Tinerii ăștia sunt foarte îndrăzneți.

— Toți suntem fiii lui Adam și ai Evei, mi-a răspuns ea iritată.

— E adevărat, dar...

— Sunt alte vremuri. Lumea s-a schimbat, nu-i așa?

— Lumea s-a schimbat, însă ei nu.

— După scris și citit, mi-a explicat ea gânditoare, o să învăț o meserie. Cum ar fi croitoria.

M-am temut că, dacă intru în detalii, o rănesc, așa că am întrebat-o:

— Te iubește cu adevărat?

A confirmat plecându-și capul.

— Dumnezeu să te fericească și să te apere, copilă.

O ajutam din când în când la lecții. Deschidea timidă poarta spre lumea aceea misterioasă a literelor și cifrelor.

Toți cei de la pensiune aflaseră că se hotărâse să învețe, comentau de zor, dar nimeni nu glumea pe seama ei. Cel puțin nu atunci când era de față. Cred că toți o plăceau, fiecare în felul lui. Tolba Marzuq urmărea cu interes toată povestea și nu îi scăpa nici un amănunt. Odată mi-a zis:

— Știi care ar fi cea mai fericită soluție pentru ea? Să apară un chiriaș nou. Un producător de cinema. Tu ce crezi?

L-am înjurat, cu părerea lui cu tot.

* * *

Într-o seară, mergând ca de obicei să-mi petrec vremea în vestibul, am găsit-o pe Zohra șezând pe canapea alături de o tânără necunoscută. Mi-am dat seama imediat că era învățătoarea. O fată frumoasă, cu un aer provincial. Venise la noi să țină lecțiile fiindcă apartamentul ei era plin cu musafiri. Firește că *madame*, după cum îi era obiceiul, o potopise cu întrebări. Mai târziu ne-a povestit că tânăra învățătoare locuia cu părinții și că avea un frate care lucra în Arabia Saudită.

Din ziua aceea a început să vină tot mai des la pensiune. Ne spunea mereu cât e de încântată de eleva ei sârguincioasă.

Într-o după-amiază, când mi-a adus cafeaua, mi s-a părut că Zohra e tristă. Am întrebat-o dacă nu se simte bine.

— Sunt sănătoasă tun, ca un cal de povară, mi-a răspuns sec.

— Și lecțiile cum merg?

— N-am de ce să mă plâng.

— Atunci nu poate fi decât din cauza amicului nostru de la Beheira, am conchis eu îngrijorat.

Am tăcut o vreme amândoi, ca și cum am fi ascultat răpăitul ploii.

— Nu suport să te văd tristă, am rostit în cele din urmă.

— Știu că o spuneți sincer. Și vă mulțumesc.

— Ce s-a întâmplat?

— Păi, n-am noroc.

— Ți-am atras atenția de la bun început.

— Nu-i așa ușor cum credeți, mi-a răspuns, apoi m-a privit deznădăjduită și a continuat să vorbească pe nerăsuflate: Ce să fac? Îl iubesc... Ce pot să fac?

— Și ți-ai dat seama că te-a mințit?

— Nu. Și el mă iubește. Însă tot zice că ar fi niște piedici.

— Dar când un bărbat se îndrăgostește...

— Mă iubește, a insistat ea, însă tot zice că ar fi niște piedici.

— Și tu ce vină ai? am întrebat-o cu tandrețe. Trebuie să știi clar despre ce e vorba.

— La ce bun să știu ce am de făcut, atâta timp cât n-am cum s-o fac?

* * *

— *Excelență, cum ați făcut așa ceva?*

— *N-am avut de ales. Fie luam un împrumut de la Banca de Credit Agricol și-mi anunțam ieșirea din Partidul Wafd, fie mă ruinam.*

— *Dar mulți au preferat să se ruineze.*

— *Taci! mi-a strigat el. Tu n-ai nimic. Nici o palmă de pământ, nici un băiat, nici o fată! Am fost torturat și aruncat în temniță la Qasr el-Nil, dar fiica mea mi-e mai dragă ca orice pe lumea asta sau pe lumea de apoi.*

*
* *

— Hai cu mine, mi-a șoptit *madame*. Au venit neamurile Zohrei.

Am ieșit cu Mariana în vestibul. Sora și cumnatul Zohrei ședeau în fotolii, iar fata, în picioare, se uita la ei cu o privire dură și încăpățânată.

— E bine c-ai venit la *madame*, dar e o mare rușine c-ai fugit de acasă, s-a răstit bărbatul la ea.

— Ne-ai făcut de râs în toată Zayadiyya, a zis sora Zohrei.

— Sunt liberă și nu-i treaba nimănui ce fac, le-a răspuns fata tăios.

— De-ar fi putut să vină și bunicul! Ai fi văzut tu atunci!

— Sunt singură pe lume. Nu mai am pe nimeni de la moartea tatei.

— Nu ți-e rușine? Cu ce o fi greșit bunicul când a vrut să te mărite cu un bărbat așezat?

— A vrut să mă vândă.

— Dumnezeu să te ierte! Haide, pregătește-te și vino cu noi.

— Nu mă întorc nici de-ar fi să iasă morții din morminte.

Cumnatul ei a mai vrut să spună ceva, dar fata l-a întrerupt:

— Nu te mai băga în viața mea. Aici am primit de lucru, a adăugat Zohra arătând cu mâna spre Mariana. O muncă bună, cinstită. Trăiesc din sudoarea frunții.

Mi s-a părut că, dacă ar fi putut, le-ar fi plăcut să-i spună ce credeau ei despre *madame*, despre pensiune, despre statuia Fecioarei.

— Zohra e fiica unui bărbat pe care l-am respectat foarte mult, a intervenit *madame*. Mă port cu ea de parcă

ar fi fata mea și dacă are de gând să rămână aici e bine primită, a încheiat Mariana și s-a uitat la mine parcă rugându-mă să adaug și eu ceva.

— Gândește-te, am îndemnat-o pe Zohra, și ia o hotărâre.

— Nu mă întorc nici de-ar fi să iasă morții din morminte, a repetat ea.

Și, astfel, expediția lor s-a încheiat cu un eșec. Înainte de a ieși din casă împreună cu soția lui, bărbatul i-a aruncat Zohrei peste umăr:

— Meriți să fii omorâtă!

După ce au plecat, am întors problema pe toate fețele și ne-am spus părerea, până când Zohra ne-a întrerupt. S-a uitat la mine și m-a întrebat:

— Sincer, dumneavoastră ce credeți?

— Aș vrea să te poți întoarce în satul tău.

— Adică să dau iar de necazuri?

— Zohra, am spus „să te poți întoarce". Adică să revii acolo ca să fii fericită.

— Îmi sunt dragi locurile alea și satul, dar nu-mi plac neajunsurile de acolo.

Apoi, profitând de faptul că *madame* ieșise din încăpere, a continuat cu amărăciune:

— Însă aici... Aici se află și iubirea, și educația, și curățenia, și speranța.

O înțelegeam foarte bine. Și eu plecasem din sat, la fel ca ea, împreună cu tatăl meu. La fel ca ea, iubisem satul, dar nu suportasem să trăiesc acolo. Îmi depășisem condiția prin educație, după cum se hotărâse să facă și ea și, tot așa, fusesem acuzat pe nedrept și unii susținuseră chiar că aș merita să fiu omorât. Apoi, asemenea ei, mă seduseseră iubirea, educația, curățenia și speranța. Să-ți dea Dumnezeu o soartă mai bună decât a mea, Zohra!

*
* *

Toamna e pe sfârșite, dar la Alexandria vremea își vede de capriciile ei: ne binecuvântează cu o dimineață însorită și caldă. Piața Ramleh strălucește veselă sub soarele aninat de cerul albastru și pur. Mă opresc în fața tarabei împodobite cu coperte multicolore de reviste și cărți. Mahmoud Abu al-Abbas, vânzătorul, îmi zâmbește.

— Stimate bei...

Mă uit cum stă postat în fața mea cu trupul lui masiv și mă întreb dacă nu cumva am greșit socoteala când i-am plătit.

— Dumneavoastră stați la pensiunea Miramar?

Dau din cap, iar el continuă:

— Scuzați-mă, la pensiune e o fată pe nume Zohra?

— Da, îi răspund devenind deodată precaut.

— Ai ei unde sunt?

— Dar de ce te interesează?

— Nu vă supărați, aș vrea să-i cer mâna.

Ezit o clipă, apoi îi răspund:

— Sunt la țară și cred că Zohra s-a certat cu ei. I-ai spus ce intenții ai?

— Vine câteodată să cumpere ziare, dar nu mă prea îndeamnă la vorbă.

Și chiar în seara aceea a venit la *madame* să-i ceară mâna Zohrei. După ce a plecat, *madame* a stat de vorbă cu ea. Fata l-a refuzat fără să mai stea pe gânduri.

— Ai cam stricat-o pe fata asta, Mariana, comentă Tolba după ce auzi toată povestea. Ai spălat-o, ai îmbrăcat-o cu haine de-ale tale și acum uite că are de-a face cu băieți deosebiți și au început să-i joace prin minte tot felul de gânduri. Toate astea n-o să se sfârșească bine!

Firește, în momentele noastre de intimitate, când Zohra îmi aduce cafeaua de după-amiază, am pomenit despre cererea în căsătorie:

— Ar fi trebuit să cumpănești mai mult.

— Dar dumneavoastră știți prea bine despre ce e vorba, a protestat ea.

— Nu strică niciodată să te gândești bine și să ceri sfatul cuiva.

— Credeți că sunt o fată prea simplă ca să-mi doresc mai mult, mi-a reproșat ea.

— Nicidecum. Mă gândesc doar că Mahmoud Abu al-Abbas ar fi un soț potrivit pentru tine. Asta-i tot.

— Alături de el ar însemna să mă întorc la o viață cum era cea din sat. Adică traiul de care am fugit.

M-am arătat nemulțumit de argumentul ei, așa că a început să-mi povestească:

— Odată, când nu a văzut că sunt prin preajmă, l-am auzit cum vorbea cu un prieten de-al lui și îi zicea: „Cât de diferite ar fi femeile, toate au ceva la fel. Orice femeie e un animăluț drăguț, fără minte și fără credință în Dumnezeu. N-ai cum să le îmblânzești decât cu biciul!" Ce, e rușinos să vreau o viață demnă? m-a întrebat ea înfruntându-mă din priviri.

Nu mai aveam ce zice. Și, chiar dacă mă prefăceam că o compătimesc, de fapt, simțeam o mare admirație pentru fata aceea. Nu o să te mai cicălesc cu povețe bătrânești, i-am promis în sinea mea. Saad Zaghloul asculta sfaturile oamenilor în vârstă, dar, aproape mereu, le urma pe cele ale tinerilor. Dumnezeu să te apere, Zohra.

*
* *

— În jurul tău se petrec lucruri importante, bătrâne, iar tu nu știi nimic, mi-a zis Tolba Marzuq zâmbind malițios.

Stăteam amândoi în vestibul și ascultam răpăitul ploii. L-am întrebat ce se petrece. Mă așteptam să-mi dea o veste rea.

— Don Juan de Beheira pregătește pe ascuns o nouă lovitură.

Îngrijorat din cauza relației dintre Sarhan și Zohra, i-am cerut explicații.

— Pe lângă ținta cea veche, mai are acum una nouă.

— Nu te mai bucura de necazurile altora și spune clar despre ce e vorba.

— Bine, bine. Acum a venit rândul învățătoarei.

— Învățătoarea Zohrei?

— Exact. Am văzut că își aruncau ocheade și, cum am o mare experiență în asemenea lucruri...

— Ce nerușinat ești! Chiar crezi că toate prostiile plăsmuite de imaginația ta înfierbântată sunt reale?

— Bătrâne Amer, mi-a răspuns Tolba Marzuq râzând sarcastic, te invit să vizionezi cea mai distractivă piesă de teatru de la Miramar!

Nu prea îmi venea să-l cred, dar eram îngrijorat. Iată însă că, în aceeași zi, Hosny Allam ne anunță că Sarhan al-Beheiry s-a încăierat cu Mahmoud Abu al-Abbas, vânzătorul de ziare din Piața Ramleh. Bănuiam motivul pentru care se bătuseră, dar nu-mi puteam imagina cum degeneraseră lucrurile într-o asemenea măsură.

— Și-au cărat pumni unul altuia până i-a despărțit lumea din jur, ne-a relatat Hosny.

— I-ai văzut chiar tu cum se băteau? s-a interesat Tolba Marzuq.

— Nu, dar mi s-a povestit imediat după aceea.

— Au ajuns și la secția de poliție? a întrebat *madame* neliniștită.

— Nu. Totul s-a terminat cu un potop de înjurături și amenințări.

Sarhan nu a scos o vorbă despre incident, așa că și noi am evitat să îl pomenim. Trist și îngrijorat, mă tot gândeam la ceea ce îmi spusese Tolba despre Sarhan și învățătoare. Săraca Zahra!

*
* *

„Pentru un marinar, devotamentul e o perlă,
Lacrimi ale ochilor, dați-mi alinarea!"
Cu aplauze și strigăte i-am tot cerut bisuri, iar el a cântat și a cântat, până în zori. În noaptea aceea m-am simțit preaplin de tinerețe, vigoare, mâncare și băutură. Doar inima îmi suferea în taină.

*
* *

Mi s-a arătat în vis cum a murit tata.

Am dormit adânc până aproape de ivirea zorilor. În vis, mi s-a arătat cum îl duceau spre casă, cum îl purtau pe sub arcada moscheii Sidi Abu al-Abbas, unde îl doborâse moartea. Plângeam și auzeam bocetele mamei. Au tot răsunat până am deschis ochii.

Doamne, ce se întâmplă afară? Să fie ca data trecută? Pensiunea Miramar se transformase într-un câmp de luptă, dar până am ieșit din cameră totul se terminase. Cum m-a zărit, Mariana a venit în fugă spre mine, parcă cerându-mi ajutorul. Ne-am întors amândoi în cameră, iar ea a început să strige:

— Nu! Nu! Să-i ia dracu' pe toți!

O priveam pe sub pleoapele grele de somn și ascultam noua peripeție. Se trezise în zgomotul unei încăierări și, dând fuga în vestibul, îi găsise pe Sarhan al-Beheiry și pe Hosny Allam bătându-se.

— Hosny Allam?

— Chiar așa! De ce te miri? Sunt nebuni cu toții!

— Dar care-i motivul? am întrebat-o contrariat.

— Ah, s-a întâmplat ceva înainte, însă nu știu ce, fiindcă dormeam dusă, la fel ca voi.

— Și Zohra?

— Zice că Hosny s-a întors acasă beat și a încercat să...

— Nu!

— Eu o cred, *monsieur* Amer.

— Și eu o cred, dar Hosny nu părea să...

— Ei, nu putem băga de seamă chiar totul, *monsieur* Amer. Și atunci Sarhan s-a trezit la momentul potrivit. Și s-a întâmplat ce s-a întâmplat.

— Vai, ce urât!

Și-a dres glasul răgușit de atâta strigat și a repetat:

— Să-i ia dracu' pe toți!

— Dacă nu chiar pe toți, măcar pe Hosny, am răspuns iritat.

Nu a zis nimic, nici nu cred că i-a plăcut propunerea mea. A ieșit încruntată din cameră.

Când Zohra a venit la mine în după-amiaza următoare, ne-am uitat unul la altul cu subînțeles.

— Îmi pare tare rău, Zohra, am murmurat eu.

— Asta nu-i o purtare cuviincioasă pentru niște domni, a zis ea indignată.

— Aici nu e locul potrivit pentru tine.

— Eu sunt în stare să mă apăr oricând. Așa am și făcut.

— Dar nu ai viața liniștită și sigură de care ar trebui să se bucure o fată cuminte ca tine.

— Secături se găsesc peste tot, chiar și în satul nostru, a spus ea cu ciudă.

*
* *

Am ieșit în sfârșit pe ușa pensiunii, după ce frigul, rafalele de vânt și ploaia torențială m-au ținut în casă zile la rând. Zile cumplite, când urgia se năpustea și asupra camerelor noastre, unde ne retrăseserăm cu toți ca în niște cochilii: apa răpăia în ferestre, tunetele cutremurau pereții, fulgerele scăpărau ca bombele, iar vântul urla cu glas de *ginni*.

Dar îndată ce am ajuns afară, m-a întâmpinat celălalt chip al Alexandriei. Furia i se domolise, avea trăsăturile destinse, scăldate de razele aurii ale soarelui. Am privit valurile ce se înălțau molcome unele după altele și norii pufoși care acopereau cerul ici-colo. M-am dus la Trianon și am comandat o cafea cu lapte ca odinioară, în acele ore îndelungate petrecute la masă cu Gharably pașa, șeicul Darwish și *madame* Lobraska, singura străină pe care am avut-o în pat pe vremea când femeile roiau în jurul meu. Tolba Marzuq a rămas un timp cu mine, apoi a plecat să se vadă cu un vechi prieten în salonul de la Windsor. Deodată l-am zărit pe Sarhan îndreptându-se spre mine. M-a salutat, s-a așezat și mi-a zis:

— Ce bine-mi pare că vă văd! Vreau să-mi iau rămas-bun de la dumneavoastră, fiindcă nu o să fiți la pensiune diseară, când o să mă mut.

— Te-ai hotărât să te muți? l-am întrebat surprins.

— Da, chiar așa. Nu o să mai stau acolo, mi-a răspuns cu glasul lui răsunător. Și, dacă aș fi plecat fără să-mi iau rămas-bun de la dumneavoastră, mi-ar fi părut rău toată viața.

I-am mulțumit pentru amabilitate. Aș mai fi avut să-i pun atâtea întrebări, dar nu mi-a dat ocazia să lungesc

vorba. A salutat pe cineva din preajmă, a dat mâna cu mine și a plecat. Uimit și neliniștit, nu mi-a rămas decât să mă întreb: Și cum rămâne cu Zohra?

*
* *

Ascultă sentința cu mâinile încleștate pe gratii, apoi strigă făcând să răsune sala:

— Sunteți mândri de voi, ticăloșilor? Ești fericită, Naima, târfa ofițerilor?

*
* *

I-am găsit pe *madame*, Tolba Marzuq și Zohra în vestibul. Atmosfera părea foarte apăsătoare. M-am așezat alături de ei fără să scot o vorbă. În cele din urmă, *madame* a rupt tăcerea. Am aflat atunci răspunsul la întrebarea pe care aș fi vrut să i-o pun lui Sarhan.

— Până la urmă, Sarhan ăsta și-a arătat adevărata față!

— M-am întâlnit cu el acum câteva ore la Trianon, am bâiguit. Zicea că se mută de la pensiune.

— Ba mai bine zis, eu l-am dat afară, mi-a explicat Mariana făcând un semn spre Zohra. S-a luat de ea ca un neobrăzat, după care ne-a anunțat că se duce să se însoare cu învățătoarea.

I-am aruncat o privire lui Tolba, iar acesta a comentat sarcastic:

— Cu alte cuvinte, s-a hotărât să se însoare.

— Nu prea mi-a plăcut de el niciodată, a continuat *madame*. Mi-am dat seama dintr-o privire ce fel de om e: rău și destrăbălat. *Monsieur* Mansour Bahy a încercat să-l pună la punct, dar s-a iscat iar o ceartă aprinsă. Și atunci m-am răstit la el să plece, să nu-l mai văd.

Am privit-o compătimitor pe Zohra. Am înțeles că jocul se terminase și că nemernicul scăpase nepedepsit. M-a cuprins o furie ca în vremurile amare și zbuciumate de odinioară.

— E un nenorocit după care nu trebuie să-ți pară rău, am încercat să o liniștesc pe Zohra.

Când am rămas în sfârșit singur cu Tolba, i-am zis că ar fi bine ca fata să se mărite cu Mahmoud Abu al-Abbas.

— Care Mahmoud, omule? s-a mirat el parcă trezit din reverie. Nu vezi că fata asta a pierdut ceva irecuperabil?

M-am încruntat nemulțumit și am căzut pe gânduri.

— Unde ți-e capul, bătrâne? a continuat Tolba ironic. Dar intuiția?

— Zohra nu e genul ăla de fată.

— Doamne, ce candid ești!

Îl uram tot mai mult, dar începusem să am mari îndoieli în privința ei. Ce păcat! mi-am zis cu tristețe.

— *Madame* a fost prima care mi-a atras atenția asupra relației dintre ei, mi-a explicat Tolba. De parcă nu puteam să-mi dau seama de unul singur.

— *Madame* e o femei fățarnică! i-am replicat furios.

— Și, după cum bine știi, s-a străduit mereu să o protejeze... adică să o exploateze.

— Ba eu n-o să îngădui așa ceva. Jur!

După-amiază, când a venit la mine, Zohra părea foarte deprimată. M-a rugat să nu-i amintesc de sfaturile pe care i le dădusem cândva, să nu-i reproșez nimic. I-am promis că nu o voi face și am îndemnat-o să înfrunte viitorul cu același curaj de care dăduse dovadă și altă dată.

— Sper că nu ai de gând să renunți la lecții.

— O să găsesc o altă învățătoare, m-a sigurat pe un ton hotărât, dar lipsit de orice entuziasm.

— Dacă ai nevoie de ajutor... am bolborosit.

S-a aplecat, m-a sărutat pe umăr, apoi și-a mușcat buza ca să nu izbucnească în plâns. Mi-am întins mâna ridată, cu vene umflate, am mângâiat-o pe părul ca tăciunele și i-am șoptit:

— Dumnezeu să te ocrotească, Zohra!

*
* *

În seara aceea am rămas în cameră, epuizat. Apoi, din cauza oboselii, nu am mai reușit să ies din casă câteva zile la rând. *Madame* insista să-mi revin fiindcă se apropia revelionul.

— Să mergem la Monseigneur, așa cum ne îndemna Tolba-bei, sau să petrecem aici?

— Ar fi mai bine aici, draga mea, am mormăit eu.

Ce revelioane făcusem la Sault, la Groppi, la O mie și una de nopți și la Grădina Lipton! Ba chiar o dată mi-am petrecut sfârșitul de an la închisoarea militară din Citadelă, unde îmi ispășeam pedeapsa.

*
* *

În dimineața celei de a treia zi de claustrare, *madame* a dat buzna în cameră. Răvășită toată și gâfâind, m-a întrebat:

— Ai auzit ce s-a întâmplat?

Apoi s-a prăbușit în fotoliu și a adăugat:

— Sarhan al-Beheiry a fost omorât.

— Ce?!

— I-au găsit cadavrul pe drumul ce duce spre Palma.

A apărut și Tolba Marzuq strângând nervos în mână un ziar făcut sul:

— E o veste foarte neplăcută, care s-ar putea să ne creeze mari probleme.

Fiecare a început să-şi spună părerea, să enumere posibili făptaşi: prima lui logodnică, Hosny Allam, Mansour Bahy, Mahmoud Abu al-Abbas, până când *madame* a venit cu o altă idee:

— Poate că e cineva pe care nici nu-l cunoaştem.

I-am dat dreptate:

— Chiar aşa. Nu prea ştim multe despre tânărul acesta. Nici despre viaţa lui, nici despre relaţiile lui, nici despre situaţia lui...

— Ah, de l-ar găsi repede pe ucigaş, a rostit *madame* precipitat. Sper să nu fie nici unul dintre cei pe care îi ştim, ca să nu văd vreo mutră de poliţist pe aici...

— Şi eu tot asta sper, a adăugat Tolba Marzuq.

Eu, în schimb, am întrebat de Zohra, iar *madame* a oftat:

— Biata de ea e în stare de şoc. E de-a dreptul şocată.

— N-aş putea s-o văd?

— E dărâmată şi s-a încuiat în cameră.

Am început iar să despicăm firul în patru, fără să ajungem la vreo concluzie. Mi-am închis pleoapele şi am repetat în gând:

Totul de pe pământ este pieritor, numai faţa Domnului tău dăinuie în mărire şi în cinstire.
Aşadar, care sunt binefacerile Domnului vostru pe care voi doi le socotiţi minciuni?[1]

1 Coran, 55:26-28. (N. tr.)

2. Hosny Allam

Măi nene, nu da vina pe mine!

Cu chipul puhav și întunecat, marea își dezlănțuie mânia, valurile se înăbușă unele pe altele, clocotesc neobosite cu o furie fără de sfârșit.

O revoluție. De ce nu? Ca să vă educe și să vă sărăcească și să vă înfunde cu nasul în țărână. Ah, stirpe de sclavi, sunt unul de-al vostru, așa că nu-i nimic de făcut. Am înțeles prea bine de la cea cu ochi albaștri când mi-a zis: „N-ai nici școală, deții doar o sută de feddani amărâți". Și pe urmă a rămas să aștepte alt petitor.

Din balconul de la Cecil nu pot vedea faleza decât dacă mă aplec peste balustradă. Atunci apele mi se întind în fața ochilor de parcă aș fi pe puntea unui vapor. O imensitate albastră care ajunge până la fortăreața sultanului Qaitbay, stăvilită de faleză și de brațul din piatră gigantic, care iese din mare. Iar marea se sufocă. Își strunește valurile grele, dar fața ei întunecată prevestește veșnic dezlănțuirea furiei. Marea. Cu pântecele plin de epave și taine ale morții.

Am o cameră aranjată bătrânește. Îmi amintește de casa noastră din Tanta. Și tocmai de aceea mă neliniștește. Au trecut mărețele vremuri ale moșierilor, de acum e epoca plebei cu diplomă. Foarte bine, să fie revoluție. Să vă facă una cu pământul. Nu vă mai recunosc. O să-mi

văd de treburile mele. Eu nu mai sunt unul de-al vostru, epave ale timpurilor putregăioase. Și, măi nene, să nu dați vina pe mine!

*
* *

— Ce mă plictisesc în hotelul ăsta măreț al vostru, îi zic într-o zi lui Muhammad, servitorul nubian care mi-a adus micul dejun în cameră.

E un vechi obicei de-al meu: să fiu în relații bune cu personalul hotelurilor în care stau. Sunt drăguț și mărinimos, căci cine știe când am nevoie de ei!

— Rămâneți mai mult timp la Alexandria, domnule?

— Foarte mult timp!

— Atunci n-ar fi mai nimerit să stați la o pensiune?

Mă uit la el mirat.

— Știu o pensiune curată, care ar fi potrivită. O să vă și distrați și o să și cheltuiți mai puțin. Dar asta rămâne între noi.

Binevoitor, serviabil și trădător. Se află în slujba unuia și lucrează în contul altuia, ca mulți dintre dragii mei compatrioți. Fără îndoială că la o pensiune atmosfera e mai prietenoasă, mai caldă. Și ar fi locul cel mai potrivit pentru cineva care vrea să pună bazele unei afaceri. Oricum, am tras la Cecil din cauza vechiului meu năravș și a îngâmfării de care încă nu m-am lecuit.

*
* *

Prin vizor zăresc o fețișoară frumoasă. Prea frumoasă pentru o servitoare. Prea frumoasă pentru o doamnă. Ce fată arătoasă! Cum o să mă vadă, o să se topească după mine.

— Da?

O țărăncuță? Nemaipomenit! Scufunda-s-ar Cecil cu totul în hăul valurilor negre!

— Vin din partea lui Muhammad Kamel, de la hotelul Cecil.

Mă conduce până în vestibul, mă poftește să iau loc, pe urmă dispare. Încep să mă uit la fotografii, ca să aflu câte ceva despre stăpânii casei. Cine să fie ofițerul acesta englez? Dar frumoasa cu spatele aplecat pe spătarul scaunului? Bună și ațâțătoare. Numai că fotografia e veche! După croiala rochiei, n-am nici o îndoială că e de pe vremea Fecioarei Maria.

Deodată apare o bătrână, strălucind plină de bijuterii de aur. Proprietara, desigur. Leit codoașă străină ieșită la pensie. Sau poate că încă nu s-a pensionat... Să sperăm. Iar aceea e fotografia ei, înainte ca timpul să-și lase amprenta. Uite că lucrurile se clarifică. I-am spus lui Muhammad Kamel că mă plictisesc, iar el m-a înțeles în felul lui. Foarte bine. Distracția și atmosfera plăcută sunt numai bune pentru cineva care vrea să-și facă planuri noi.

— Aveți o cameră liberă, *madame*?

— Stăteați la Cecil?

Se vede că am dat-o gata. Și ar vrea să întoarcă timpul cu patruzeci de ani. După ce îi răspund că da, continuă cu întrebările:

— Pentru câte zile ați vrea camera?

— Cel puțin o lună, poate chiar un an.

— Numai că pentru lunile de vară trebuie să ne înțelegem separat.

— E bine.

— Sunteți student?

— Nu, moșier.

Aduce apoi registrul și mă întreabă cum mă cheamă.

— Hosny Allam.

Fără școală și doar cu o sută de feddani amărâți, dar norocos că n-a cunoscut iubirea aceea de care pomenesc toți cântăreții.

*
* *

O cameră destul de bună, cu pereți violet. Uite și marea cum își întinde albastrul curat până la linia orizontului. Perdelele flutură în briza de toamnă. Cerul e presărat de nori. Mă întorc spre țărăncuța aceea care-mi face patul, pune cearșafurile și pătura. Are trupul vânjos, sprinten, cu forme atrăgătoare și, dacă nu greșesc, nu a făcut nici un avort, nici măcar nu a fost gravidă. Dar, oricum, mai bine aștept până aflu câte ceva din secretele acestui loc.

— Cum te cheamă, drăguță?

— Zohra, îmi răspunde ea serioasă.

— Să-i dea Dumnezeu sănătate celui care ți-a pus numele.

Îmi mulțumește dând din cap, fără să zâmbească măcar.

— Mai stau și alții la pensiune?

— Doi bărbați și un tânăr, așa ca dumneavoastră.

— Și când cineva vrea să te alinte, cum îți zice?

— Numele meu e Zohra, îmi răspunde ea politicos, fără să mă încurajeze în vreun fel.

E prea serioasă. Ce bine ar împodobi un apartament pe care l-aș închiria cândva! E mai încântătoare decât orice proastă din neamul meu care s-a hotărât să-și aleagă mirele conform prevederilor din Carta Revoluției.

Măi nene, nu da vina pe mine!

*
* *

— *Vorbești serios?*

— *Sigur că da, draga mea.*

— Dar cred că nici nu știi ce înseamnă iubirea.

— După cum vezi, vreau să mă căsătoresc cu tine.

— Mă gândeam că nu ești în stare să iubești pe cineva.

— Vreau să mă căsătoresc cu tine. Asta nu înseamnă că te iubesc?

Încerc să-mi stăpânesc furia și adaug:

— Sunt bun de însurătoare, nu?

— Ce mai înseamnă o moșie în zilele noastre? mă întreabă ea după ce a șovăit un pic.

E doar vina mea că am ajuns în situația asta atât de înjositoare. Așa că bat în retragere:

— Te las să te gândești în liniște...

*
* *

La micul dejun fac cunoștință cu ceilalți chiriași. Amer Wagdi, jurnalist pensionat, la vreo optzeci de ani pe puțin, destul de înalt, subțirel, cu o sănătate de invidiat. Moartea nici nu mai are ce să ia din el: o față zbârcită, ochi scufundați în orbite, oase descărnate. Mă apucă amețeala numai când îl văd. Și mă mir cum de mai trăiește, când zilnic mor atâția tineri.

Tolba Marzuq nu mi-e total străin. Unchiul meu povestea odată că, săracul, i s-a pus poprire pe bunuri. Dar, firește, nu îi pomenesc nimic de asta. Urmărim tot timpul cu nesaț și spaimă știrile despre confiscări, ca și cum ne-am uita la un film de groază.

— Ești din neamul Allam, de la Tanta? se interesează el.

Îi confirm cu o bucurie ascunsă.

— L-am cunoscut pe tatăl tău. Un agricultor excelent.

Apoi se întoarce spre Amer Wagdi, care se ridicase de la masă pregătindu-se să plece, și-i spune râzând:

— Și, Dumnezeu să-l odihnească, n-a rămas mult timp sub influența caraghioșilor tăi.

Văzând că nu am înțeles, adaugă:

— Adică a wafdiștilor.

— Din câte știu, a fost wafdist, îi răspund nepăsător. La fel ca toată lumea pe vremea aceea.

Îmi dă dreptate și își continuă întrebările:

— Probabil că ai frați și surori, nu?

— Fratele meu e consul în Italia, iar sora mea e căsătorită cu ambasadorul nostru în Etiopia.

— Dar tu ești însurat? se interesează el rânjind.

În clipa aia îl uram atât de mult, că îmi doream să moară înecat sau ars de viu. Însă mă prefac că nu-mi pasă și îi răspund:

— Nicidecum.

— Nu-ți cultivi pământul?

— După cum știți, e dat în arendă. Dar mă gândesc să încep o afacere nouă...

Cel de-al treilea chiriaș, la fel ca *madame*, urmărise cu atenție discuția. Se numește Sarhan al-Beheiry și e contabil-șef la Filatura din Alexandria.

— Ce fel de afacere?

— Încă nu m-am hotărât.

— N-ar fi mai sigur să-ți cauți un post de funcționar?

Atunci l-am urât și pe el. Se lipise de el un fel țărănesc de a vorbi, ca mirosul de mâncare de o cratiță spălată de mântuială. Oare Mervat cea cu ochi albaștri nu ar fi zis că-i tot un „neșcolit"? Dacă are neobrăzarea să mă întrebe și el ce diplomă am, îi torn ceaiul în cap.

*
* *

— *De unde tot entuziasmul acesta față de revoluție?*

— *E din convingere, domnule...*

— Nu te cred.

— Chiar așa e. Să nu vă îndoiți de asta.

— Se pare că refuzul lui Mervat te-a cam scos din minți, îmi zice el chicotind.

Cu asta m-a călcat pe bătătură.

— Căsătoria a fost doar un gând, care până la urmă mi-a trecut, îi răspund eu.

Numai că și el s-a enervat:

— Ai moștenit de la tatăl tău, Dumnezeu să-l ierte, încăpățânarea, dar nu și înțelepciunea.

*
* *

Cât de mult mă îndeamnă furia să atac revoluția întruchipată de acest Sarhan, care e, fără îndoială, un oportunist. Însă reușesc să-mi țin în frâu pornirea.

— De ce nu ne povestiți de planurile dumneavoastră? mă îndemnă *madame* cea bătrână.

— Încă nu m-am hotărât ce să fac.

— Păi, asta înseamnă că sunteți bogat, nu?

Îi zâmbesc foarte sigur pe mine, fără să-i răspund. Așa că începe să se uite la mine cu mult interes.

*
* *

Ies din pensiune odată cu Sarhan și luăm liftul împreună. Mă privește zâmbind, parcă îndemnându-mă să ne cunoaștem mai bine. Atunci ranchiuna parcă mi se mai potolește.

— În zilele noastre, un post de funcționar e mai sigur, îmi zice el, încercând, fără să-și dea seama, să-și dreagă spusele nelalocul lor de mai devreme. Dar o afacere privată, dacă e bine aleasă...

Coborâm din lift înainte să-și termine vorbele, dar nici nu mai am nevoie de altele, m-a încurajat destul. Ne despărțim. El se îndreaptă spre stația de tramvai, eu spre garaj. Trecând pe lângă cafeneaua Miramar, care se află la parterul clădirii, îmi aduc deodată aminte cum stăteam aici cu unchiul meu, în vremurile bune, înainte de dezastru. Venea spre seară să fumeze narghilea, îmbrăcat într-o *abaya* simplă, ca un rege deghizat în haine populare. Stătea alături de șeici și deputați și moșieri. Da, așa erau vremurile de atunci. Putea s-o pățească și mai rău.

Îmi conduc Fordul fără nici o țintă, fără vreun scop în afară de veșnica mea dorință de a face ture cu toată viteza. Ar fi mai bine să nu-l dau la o parte pe Sarhan al-Beheiry, îmi zic, căci s-ar putea să-mi fie de folos cu relațiile lui și cu tot ceea ce știe despre oraș. Străbat în goană Mazarita, Shatby, Ibrahimiya[1] și merg mai departe. Nervii încordați îmi freamătă în timp ce mașina despică aerul răcoros și proaspăt. Sub cerul acoperit de nori, faleza mărginește albastrul curat al mării, limpezită de sudoarea și freamătul turiștilor din timpul verii. Tanta, nu o să mă mai întorc la tine decât ca să mai fac rost de niște bani sau ca să mai vând vreun teren. Să te ia dracu', cu toate amintirile tale!

La Siyouf virez și, tot mai repede, tot mai încântat, mă îndrept în trombă spre Abu Qir, regina bulevardelor. Unde sunt europencele? mă întreb cu tristețe. Unde e frumusețea, unde sunt bijuteriile de aur? Intru la matineul de la cinematograful Metro. În pauză, la bufet, îi fac ochi dulci unei fete. Mâncăm de prânz la Omar Khayyam. Ne facem siesta în micul ei apartament din Ibrahimiya. Spre seară, când mă întorc la pensiune, nici nu mai știu cum o cheamă.

---

1 Cartiere ale orașului Alexandria. (N. tr.)

În vestibul nu e nimeni. Fac un duș și, sub șuvoaiele de apă, îmi amintesc de țărăncuța cea drăguță. Întors în cameră, cer un ceai, doar ca să o pot vedea din nou. Îi dau o bucată de ciocolată. Șovăie, dar eu stărui:

— Haide, aici suntem toți ca o familie.

O sorb din ochi, iar ea îmi întoarce privirea fără timiditate, fără să-și plece capul. Oare se teme, sau e vicleană?

— Zohra, sunt multe fete ca tine la țară?

— Câtă frunză, câtă iarbă, îmi răspunde ea, parcă neînțelegând ce am vrut să spun.

— Dar câte dintre ele or fi așa frumoase ca tine?

Îmi mulțumește pentru ciocolată și iese din cameră. Oare se teme, sau e vicleană? Ei, oricum, încă n-am nevoie de ea. E dreptul ei să se codească și să se răsfețe un pic, după cum e dreptul ei să afle de la mine că-i tare frumoasă.

Așa că, măi nene, nu da vina pe mine!

*
* *

— Vă place? mă întreabă *madame* chicotind, când își dă seama că mă tot uit la fotografia ei cea veche.

Îmi povestește despre prima ei căsătorie, apoi despre cea de a doua.

— Și cum vi se pare că arăt azi?

— La fel de frumoasă, îi răspund privindu-i venele umflate de la încheietura mâinii și pielea ca solzii de pește.

Îmi zâmbește:

— Ei, boala m-a îmbătrânit înainte de vreme, îmi spune ea și schimbă imediat vorba. Nu-i imprudent să vă riscați banii într-o afacere nouă?

— De ce ar fi?

— Dacă vi-o confiscă statul?

— Există și afaceri sigure.

Gândindu-mă apoi că poate ar vrea să-și scoată banii de la saltea, adaug ca în glumă:

— N-ar fi grozav să ne asociem în ceva profitabil?

— Cine, eu? Ah! exclamă ea prefăcându-se surprinsă. Din ce-mi aduce pensiunea abia reușesc să trăiesc.

Ni se alătură și fosila de ziarist. Parcă-i sultanul Qalaun în mizerie. S-a înfofolit într-un halat gros și se dă prea vesel pentru bătrânețea lui scârboasă.

— Tinerii nu caută decât aventura, iar bătrânii, lucrurile sigure, intervine ziaristul, și tare mi se pare că vorbește de el și de mine.

Să fie sănătos.

— Ai venit la Alexandria tocmai pentru afacerea asta? mă descoase el.

— Da.

— Și chiar ești hotărât?

— Păi, m-am săturat să-mi pierd timpul.

Atunci se apucă să-mi recite:

— „Tinerețea și timpul pierdute cu cele lumești adeseori macină și sunt doar stricăciune."

Numai că eu urăsc poezia la fel de mult ca titlurile și diplomele de studii. Simt că mă aflu mai presus de ele, ca un cavaler nomad nevoit să-și ducă viața în rândul gloatei sedentare. Sigur, soarta a cizelat gloata. Aceeași soartă care, celor ca mine, le-a suflat în lămpi până s-au stins. Chiar așa sunt revoluțiile astea: ca o urgie a naturii. Iar eu, ca un șofer care încearcă să pornească o mașină fără baterie.

De după paravan apare un tânăr pe care nu l-am mai văzut. Se îndreptă spre ușă ca să iasă din casă. *Madame* îl poftește să șadă și ni-l prezintă:

— *Monsieur* Mansour Bahy.

Jurnalist la Radio Alexandria. O altă diplomă de școli înalte și o mutră frumoasă, finuță, dar lipsită de bărbăție.

Încă unul din gloata cizelată. Când îl văd așa de cumpătat, îmi vine să-l iau la pumni. După ce pleacă, o întreb pe *madame*:

— E chiriaș permanent sau stă doar câteva zile?

— Permanent, dragul meu, eu nu închiriez pentru perioade scurte, îmi răspunde ea mândră.

Zohra se întoarce de la băcănie cu o sacoșă de plastic plină ochi. Intră în casă și se duce să-și vadă de treburile ei. Mă uit după ea cu nesaț. Orașul e plin de femei, dar fata asta mă stârnește.

Măi nene, că doar n-o fi vina mea!

*
* *

— *Până la urmă te-ai îndrăgostit?*

— *Dragă* tante, *nu-i nici iubire, nici pasiune, dar e o fată foarte bună. E din neamul meu, mi-e vară, și vreau să mă însor.*

— *De fapt, orice fată și-ar dori un băiat ca tine.*

*
* *

Concertul lui Umm Kulthum e un eveniment deosebit până și la pensiunea Miramar. Mâncăm, bem și râdem. Vorbim despre tot felul de lucruri, chiar și despre politică. Numai că nici băutura nu poate învinge frica. Amer Wagdi îi tot dă înainte cu faptele sale de vitejie, pentru care însă doar conștiința lui poate depune mărturie. Adică dărăpănătura vrea să ne convingă că a fost cândva un erou. Păi, atunci nu există oameni obișnuiți în lumea asta nenorocită. Toți se arată înflăcărați de revoluție. Chiar și Tolba Marzuq. Chiar și eu. Ai grijă, îmi zic, trebuie să fii cu ochii-n patru. Sarhan e oportunist, iar Mansour, mai mult ca sigur,

turnător. Poate și bătrânul Amer, cine știe? Și *madame* însăși... Nu-i exclus ca serviciile de securitate să-i fi cerut să ne țină sub observație.

Zohra ne aduce o sticlă cu sifon.

— Și tu, Zohra? o întreb. Și ție îți place revoluția?

— Ah, se bagă *madame* în vorbă. Să vezi ce fotografie are în cameră pe perete!

Adică îmi dă voie să mă furișez în camera ei? Whisky-ul ne topise pe toți laolaltă, dar simțeam că apropierea aia nu o să dureze prea mult, se va duce și dusă va rămâne. Între mine și Sarhan sau Mansour nu va fi niciodată o prietenie adevărată. Cel mult o bună înțelegere trecătoare, la fel de trecătoare ca fata pe care am cunoscut-o la bufetul de la Metro. Mă gândesc iar că trebuie să-mi găsesc ceva de făcut ca să-mi consum energia și să-mi umplu timpul, altfel aș putea intra în cine știe ce încurcătură prostească sau aș face vreo crimă pe măsura stării în care mă aflu. Un lucru e limpede: mai bine rămân holtei pentru totdeauna decât să fiu refuzat din nou. Și nici nu găsesc o fată potrivită în societatea noastră aflată în plină dezvoltare. Așadar, pot să consider că toate femeile fac parte din haremul meu veșnic schimbător, menit să-mi satisfacă plăcerile. Iar ca viitorul meu apartament să nu fie gol, am nevoie de o servitoare foarte bună. O servitoare ca Zohra. Dar de ce nu chiar Zohra? O să accepte bucuroasă. O să joace rolul de stăpână a casei fără să-și facă griji că rămâne gravidă, că naște, că trebuie să-și crească plozii. E frumoasă și, din cauza originii ei umile, o să-mi înghită toanele și nesfârșitele aventuri. Așa că, până la urmă, viața nu e chiar atât de rea și îți mai oferă și bucurii din când în când.

Sarhan spune bancuri, iar noi ne prăpădim de râs. Până și Mansour pufnește din când în când, pe urmă se retrage repede în carapacea lui.

*
* *

Auziți... Citiți asta... E o condamnare la moarte! Ce au de gând englezii, să stea cu mâinile în sân până ne cuceresc comuniștii?

*
* *

Începe muzica. Toți ascultă concentrați. Ca de obicei, mă simt tare încordat. Urmăresc un vers, două, pe urmă îmi zboară gândul sau mă cuprinde așa o plictiseală... Ia uite-i cum stau, topiți după muzică, în timp ce pe mine mă apasă singurătatea. Ce mă uimește cu adevărat e că *madame* o îndrăgește pe Umm Kulthum la fel de mult ca toți ceilalți.

— O ascult de atâta vreme, îmi explică ea când își dă seama că mă cam mir.

Tulburat de ceea ce aude la radio, Tolba Marzuq se apleacă spre mine și-mi șoptește:

— Slavă Domnului că nu mi-au confiscat și urechile!

Fosila sultanului Qalaun închisese ochii ca să se concentreze mai bine. Sau să doarmă. Arunc o privire spre Zohra, care stă pe scaunul ei de lângă paravan. Chiar că e frumoasă. Dar oare ascultă muzica? La ce se gândește? Ce speranțe îi dau târcoale? Oare și pe ea o îmbrâncește viața de colo până colo ca pe noi? Deodată se ridică și iese un pic din vestibul. Toți ceilalți sunt căzuți în admirație, așa că plec și eu, mă duc spre baie, ca să-i aținn calea pe coridor. O prind ușor de părul strâns în coadă și-i șoptesc:

— Doar chipul tău e mai frumos decât muzica.

Încremenește. Mă apropii de ea s-o iau în brațe, dar mă opresc când văd cum mă privește, rece și prevăzătoare.

— Am așteptat atât de mult, Zohra!

Sprintenă, păşeşte într-o parte, îmi întoarce spatele şi se întoarce la locul ei din vestibul. Foarte bine. În neamul Allam din Tanta sunt zeci de fete ca tine, nu ştii? Sau şi tu crezi că nu-s destul de educat, grămadă de bălegar ce eşti! După ce m-am întors lângă ceilalţi, încerc să-mi ascund enervarea scoţând strigăte de prefăcută admiraţie pentru concertul pe care oricum nu-l urmăream. Deodată îmi vine să le spun ce cred cu adevărat, de fapt, ca, măcar o dată, în seara asta atât de lungă, să fiu sincer cu mine însumi. Dar nu o fac. În pauză, profit de faptul că toţi se împrăştie, unul câte unul, şi plec în oraş.

Îmi iau maşina şi pornesc spre Cleopatra. Încălzit de băutură, nu mai simt nici frigul, nici vântul tăios. Mă îndrept spre casa unei codoaşe malteze, unde m-am dus de atâtea ori în serile de vară. Se miră să mă vadă acolo după miezul nopţii în sezonul mort.

— Nu-s decât eu aici şi n-am de unde să-ţi aduc vreuna acum.

Se proţăpeşte acolo, doar cu cămaşa de noapte pe ea şi se holbează la mine. O femeie la vreo cincizeci de ani, poate mai mult, grasă şi cu pielea fleşcăită, nu lipsită totuşi de o oarecare feminitate, chiar dacă puful pe care-l are deasupra buzelor arată ca o mustaţă.

O împing în dormitor.

— Ce faci? întreabă ea uimită. Nu sunt pregătită.

— Şi ce dacă, îi răspund râzând. N-are importanţă. Ce mai are importanţă pe lumea asta?

Pe urmă mai petrecem o oră stând de vorbă. Vrea să afle ce caut la Alexandria şi, când îi povestesc de planurile mele, îmi zice că, în vremurile astea, toţi îşi lichidează afacerile şi pleacă.

— N-o să-mi deschid o companie sau o fabrică, îi răspund căscând.

— Atunci caută un străin care vrea să plece și cumpără-i afacerea.

— Nu-i o idee rea, dar trebuie să văd care-s posibilitățile.

Mă întorc la pensiune. Plouă torențial. Abia văd drumul, deși ștergătoarele se străduiesc de zor să-și facă treaba. Enervat, mă gândesc că mi-am irosit timpul.

*
* *

E frumoasă chiar dacă miroase a mâncare.

— Două cuburi de zahăr, te rog.

Îi cer asta ca să mai stea o clipă în cameră, cât amestecă zahărul.

— Ai fost aspră cu mine, Zohra.

— Ba nu, dar ați întrecut măsura.

— Am vrut numai să-ți spun ce simt.

— Sunt aici doar să muncesc, îmi răspunde ea sec.

— Sigur, așa e...

— Se pare că nu mă credeți.

— M-ai înțeles greșit, Zohra.

— Sunteți un domn de treabă, așa că purtați-vă frumos cu mine.

— O să te iubesc veșnic! strig în urma ei când iese din cameră.

*
* *

Haide cu mine într-o călătorie nemaipomenită. Ce zi îngrozitoare, frate-meu s-a enervat și mi-a dat o palmă, unchiu-meu a răcnit la mine: „Școala, școala!" *Să străbatem lanurile, o călătorie lungă și nemaimpomenită, spre nord și spre sud, zi și noapte. În fiecare sat ni se dă mâncare și băutură, nu mai sunt copil... nu mai sunt copil!*

*
* *

V-am văzut împreună.

V-am văzut împreună pe coridor, în fața băii. E chiar el, Sarhan. Te ciupește tandru de obraz. Nu îți smucești capul revoltată. Zâmbești, și chipul tău frumos radiază fericire. Pletele ți se leagănă ca spicele pe câmp. Țăranul mi-a luat-o înainte. Nu-i nimic, numai să împărțim prada cum se cuvine. Chiar dacă mie mi-ar reveni doar o zi, iar lui două.

*
* *

Mă urc în Ford și râd cu poftă și strig: Măi, nene, nu da vina pe mine!

*
* *

Îl duc pe Tolba Marzuq până la Trianon cu mașina. Odată ajunși acolo, mă poftește să rămân cu el. Când ne îndreptăm spre masă, trecem pe lângă Sarhan al-Beheiry, care stă retras într-un colț, cu un alt bărbat. Ne salutăm. Tolba mă întreabă cum îmi petrec timpul și îi răspund că dau ture cu mașina și mă gândesc cum să-mi deschid afacerea cea nouă.

— Ai experiență în vreun domeniu anume?

— Nu.

— Atunci nu-ți arunca banii în vânt.

— Dar sunt foarte hotărât...

— Însoară-te ca să înveți ce înseamnă cumpătarea!

Abia îmi stăpânesc nervii:

— Sunt hotărât să rămân burlac și să-mi deschid o afacere.

— Uite un băiat deștept, îmi zice arătând spre Sarhan.

Sunt curios să aflu mai multe:

— Ce știți de el?

— Un prieten de-al meu lucrează la aceeași companie. Se zice că e un tânăr revoluționar. Așa că îți dai seama...

— Credeți că e sincer?

— Trăim într-o junglă în care fiarele luptă să ne ia tot ce avem.

Cuvintele lui mă ung la suflet.

— Sub uniformele lor, continuă el, nu se ascund decât niște nebuni ahtiați după lux.

— Dar nu puteți nega că au avut loc și reforme, comentez eu convins că amândoi gândim la fel.

Strâmbă din buze și-mi răspunde:

— A fost doar o diversiune – au vrut să închidă gura gloatei, care nu e în stare să gândească. E și ea acum, la fel ca noi, la mila celor în uniforme.

Când vine momentul să mă întorc la pensiune, Sarhan iese împreună cu mine și urcă în mașină. Nemernicul, are un aer firesc, de parcă ne-am cunoaște de când lumea. Îl urăsc, dar mai bine rămân în relații bune cu el, poate o să-mi prindă bine vreodată.

— Bravo ție, nene, îi zic.

Se uită la mine cu un zâmbet nedumerit.

— Mă refer la Zohra.

Își ridică sprâncenele stufoase parcă a mirare, pe urmă însă încuviințează plecându-și ochii.

— Ești un țăran mărinimos, deci nu te zgârci cu mine, insist eu.

— Adevărul e că nu te înțeleg, bombăne el.

— Așa, ca între prieteni, pufnesc eu batjocoritor, cine a plătit-o, tu sau *madame*?

— Nu, nu! Nu e ce crezi.

— Păi ce ar trebui să cred?

— E o fată de treabă, nu e... crede-mă.

— Așa să fie. O fi vreo mașină particulară, iar eu m-am gândit că-i taxi.

Măi, nene, nu-ți obosi mintea cu fleacuri! Am greșit. Am crezut că vremurile rele îmi sunt prielnice. Dar, până la urmă, mă bucur de libertatea asta. Clasa din care fac parte m-a aruncat în valuri, iar barca stă să se scufunde, dar cât de mult mă bucur de libertate! Nu trebuie să fiu devotat nimănui. Ce fericire să nu fii devotat nimănui! Nici unei clase, sau patrii, sau datorii. Și din religie nu știu decât că Dumnezeu e iertător și milostiv.

Așa că, nene, nu da vina pe mine!

*
* *

Afară s-a stârnit o zarvă cum nu s-a mai pomenit niciodată la pensiune. Abia trezit din somnul de după-amiază, mă reped în hol să văd ce se petrece. Pare a fi o încăierare. Ițit de după paravan, văd un spectacol de tot râsul: o femeie necunoscută l-a înhățat de beregată pe prietenul nostru al-Beheiry și-l potopește cu pumni și înjurături. Iar Zohra stă acolo pironită și tot dă din gură, încercând să-i despartă. Deodată femeia se năpustește spre Zohra, numai că aceasta se dovedește o bătăușă aprigă: o lovește de două ori așa de tare, că o lipește de perete. Zohra asta nu numai că-i frumoasă, dar are și mână grea. Rămân acolo o vreme, pitit, să mă bucur cât mai mult de spectacol. Pe urmă aud scârțâit de uși. Atunci ies de după paravan, o apuc de mâni pe femeia necunoscută și o trag ușurel afară din casă. Ies și eu cu ea așa, doar cu pijamaua pe mine și halatul deasupra. O împing încet ca să meargă în fața mea, și, între timp, îmi tot cer scuze

și-i explic că-i stau la dispoziție. Numai că femeia, peste măsură de furioasă, înjură și blestemă, nici nu-și dă seama că sunt acolo.

Ajungem la etajul al doilea.

— Stați un pic, îi zic. Trebuie să vă aranjați înainte să ieșiți în stradă.

Își netezește părul și își prinde rochia sfâșiată cu o agrafă. Îi dau batista mea parfumată să se șteargă pe față.

— Am parcat în fața blocului. Dacă-mi permiteți, pot să vă duc cu mașina.

Deodată își dă seama că sunt acolo și se uită lung la mine. Îmi mulțumește în grabă, apoi coborâm amândoi pe scări. Se așază în mașină lângă mine, iar eu o întreb unde vrea să meargă.

— La Mazarita, bolborosește cu glas răgușit.

Cerul e atât de înnorat, încât pare că s-a lăsat deja seara. Încerc să fac conversație cu ea:

— Nu ar fi trebuit să vă ieșiți în asemenea hal din fire!

— Nenorocitul ăla împuțit! răcnește femeia.

— Dar pare un țăran cumsecade.

— Un nenorocit împuțit!

— E logodnicul dumneavoastră? o întreb pe un ton serios, ca să nu-și dea seama că o iau în râs.

Dar nu-mi răspunde. Încă nu s-a liniștit. Arată destul de bine. E, fără îndoială, o profesionistă. Opresc mașina în fața unei clădiri de pe strada Lido. Deschide portiera, îmi mulțumește și zice:

— Sunteți un bărbat cumsecade.

— N-aș vrea să vă las singură până nu sunt convins că v-ați revenit.

— Vă mulțumesc, totul e în ordine.

— Atunci ne spunem la revedere?

— Lucrez la Genevoise, spune ea întinzându-mi mâna.

În timp ce dau ture cu mașina mă gândesc că aș fi vrut să aflu mai mult înainte de a mă întoarce la pensiune. Dar lucrurile par clare: s-a îndrăgostit de ea, pe urmă a lăsat-o și uite așa s-a iscat scandalul. A întâlnit-o pe Zohra și a început o nouă aventură. Femeia asta nu arată chiar rău și poate că o s-o vreau într-o noapte. Însă acum de ce m-oi fi obosit oare să bat cu ea tot nenorocitul ăsta de drum? Măi, nene, de fapt, nu da vina pe mine.

Când am ajuns la pensiune îmi și ieșise din minte.

* * *

Mașina zboară pe asfaltul cenușiu al străzilor, iar felinarele și eucaliptii gonesc în direcția opusă. Viteza nebună mă însuflețește, îmi alungă nepăsarea și plictisul. Vântul șuieră, crengile copacilor se mișcă dintr-o parte în alta. Plouă și tot plouă, semănăturile se primenesc și explodează într-un verde sclipitor. De la fortăreața lui Qaitbay până la golful Abu Qir, din Bahari, până la Siyouf,[1] din centru spre mahalale, toate drumurile sunt așternute cu asfalt și mă așteaptă să le strivesc sub roțile mașinii.

Timpul trece și eu nu m-am apucat încă de afacere. Îmi zic că n-ar strica să dau o tură pe la centrele de distracții ce-mi sunt atât de cunoscute. Trec pe la o codoașă bătrână din Chatby. Îmi aduce o fată nu tocmai rea, așa, ca să-mi încep bine dimineața. Pe urmă, la prânz, mănânc în cartierul Sporting, la o altă matroană, care-mi oferă o armeancă ceva mai bună decât fetele obișnuite. Ei, dar madama din Sidi Gaber îmi dă una nemaipomenită, cu mamă italiancă și tată sirian. O tot bat la cap să facem

1 Bahari și Siyouf sunt două cartiere ale orașului Alexandria. (N. tr.)

o tură cu mașina. Cică e înnorat și stă să plouă, iar eu îi răspund că mi-aș dori să plouă. Pe drum, spre Abu Qir, chiar începe să plouă de nu se mai vede om cu om. Ridic geamurile și mă uit la apa care se prelinge pe ele, la copacii care dansează, la nesfârșitul acela gol, iar frumoasa de lângă mine se sperie și-mi zice că-i o nebunie, dar eu o îndemn să-și închipuie doi oameni ca noi stând goi-goluți în mașină, siguri că nu-i pândește nimeni, sărutându-se în ritmul tunetelor și fulgerelor, în cadența răpăitului de ploaie, însă ea spune că în nici un caz, și atunci o întreb dacă nu i-ar plăcea să-și râdă de orice și oricine, adăpostită de urgia de afară, la care-mi răspunde că nu, în nici un caz. În nici un caz... Atunci îi murmur că asta totuși o să se întâmple și trec imediat de buza ulcelei, gem cu fiecare tunet că vreau mai mult, îi cer ploii să se verse toată, iar frumoasa îmi zice că poate rupem mașina și eu îi răspund că n-are decât să se rupă. Îmi zice că poate ne prinde acolo înserarea și eu îi răspund că n-are decât să se întunece și să rămână așa pe veci. Îmi spune că sunt nebun... Nebun... Când aud asta, strig din toți rărunchii: Măi, nene, nu da vina pe mine!

*
* *

La micul dejun aflu că, lucru ciudat, Zohra vrea să se apuce de învățat. Se comentează, ba chiar se glumește pe seama ei, dar toți o încurajează. Cu vestea asta parcă mi-a pus degetul pe rană. Am crescut fără să-mi poarte nimeni de grijă cu adevărat, așa că în viață nu m-a interesat decât distracția. N-am regretat nimic, dar am aflat destul de târziu că timpul mi-e dușman, și nicidecum prieten, așa cum crezusem. Și uite-o pe țăranca asta care s-a hotărât să se apuce de învățat. *Madame* mi-a explicat ce

se întâmplase în sat și cum ajunsese la Alexandria. Atunci m-am convins că fata nu calcă pe urmele Marianei. Poate că-i încă fată mare, dacă Sarhan n-o fi dintre cei care se ocupă de fetele mari.

— Credeam că Zohra... rostesc eu cu subînțeles.

— O, nu, nu, îmi răspunde *madame*.

— Trebuie să ne gândim la o afacere pe care s-o pornim împreună, îi zic schimbând subiectul.

Hoașca șmecheră mă întreabă:

— Dar de unde să am eu bani pentru așa ceva?

— Dacă aș vrea să chem o prietenă aici?

Madame dă din cap cu regret:

— Pensiunea e plină. Dacă i-aș da voie unuia, nu i-aș putea refuza pe ceilalți. Dar, dacă vreți, vă dau o adresă.

Pe hol mă întâlnesc cu Zohra. O laud pentru ce are de gând să facă și adaug râzând:

— Să fii sârguincioasă! Când o să-mi deschid afacerea, o să am nevoie de o secretară.

Zâmbește fericită și i se luminează toată fața. Adevărul e că încă o doresc, chiar dacă știu de pe acum că într-o săptămână m-aș sătura de ea. Dar și o săptămână tot ar fi ceva.

*
* *

Dau o raită cu mașina pe străzi, prin cartiere. O vreme frumoasă și liniștită, numai bună să mă calce pe nervi. Ca să mă bucur pe deplin de goana nebună, fără opreliști, intru pe drumul din deșert, accelerez la o sută douăzeci de kilometri pe oră, pe urmă mă întorc cu aceeași viteză. Mănânc de prânz la Pam Pam și agăț o fată care iese de la coafor. Revin la pensiune spre seară. O găsesc pe Zohra în vestibul cu o altă fată. Îmi dau seama dintr-o privire

că e învățătoarea ei. Mă așez lângă *madame* și mă uit din când în când pe furiș la învățătoare. Nu-i chiar așa de rea. Puțin adusă de spate, dar nu se prea vede; are nasul cam borcănat, dar, până la urmă, drăguț. Ar fi chiar păcat ca o asemenea fată să nu accepte o noapte de iubire. Dar cele de soiul ei nu vor decât relații sigure și durabile. Și nici nu se mulțumesc cu atât, privesc spre viitor, la căsătorie, neluând în seamă chemarea revoluționară de a ține sub control natalitatea.

Madame mă prezintă ca de obicei cu toate cele, adică cei o sută de feddani și planurile de a-mi deschide o afacere, ceea ce mă bucură, și îi sunt recunoscător pentru dibăcia pe care a dobândit-o de-a lungul anilor. După aceea, în tururile mele, trec iar și iar prin cartierul Moharrem Bey, unde se află școala la care predă. Ideea mea dă roade, căci, într-o seară, o zăresc în stația de autobuz. Opresc și o invit să urce în mașină. Ezită puțin. Până la urmă cerul acoperit de nori amenințători o face să accepte. Pe drumul spre casă mă plâng întruna de cât de singur sunt la Alexandria, de câtă nevoie aș avea de părerea și sfatul cuiva pentru planurile mele de afaceri, iar la despărțire îi spun:

— Cred că ar trebui să ne mai vedem...

— Poftiți în vizită la noi, tata ar fi încântat să vă cunoască, îmi răspunde ea bucuroasă.

Măi nene, adevărul e că vârsta și averea mă fac numai bun de însurătoare. Și uite de aia nu pot să ies cu o învățătoare, o doctoriță, o crainică de la radio sau o funcționară. Așadar, dacă vreau să-mi extind raza de acțiune, ar cam trebui să-mi pun, de ochii lor, un inel de logodnă.

Seara nu mai am cu ce să-mi umplu timpul, așa că mă duc la matroana malteză de la Cleopatra și-i cer să cheme cât mai multe fete. Petrec o seară de destrăbălare,

de plăceri și nebunii, cum nu s-a mai pomenit din vremea mărețului Harun al-Rașid.

*
* *

— Nu și-a văzut niciodată mama... Tatăl lui l-a părăsit pe când avea șase ani... De aceea nu pot să fiu aspru cu el. Vorbea calm. Fratele meu, în schimb, clocotea de furie.

*
* *

În jurul meu, doar babalâci. Nu pot să sufăr fosila asta de jurnalist, Qalaun al presei. Numai când îi văd mutra de dimineață știu că o să-mi meargă prost toată ziua. Tolba Marzuq vrea să afle ce am mai făcut cu planurile mele. Simt miros de tămâie și mă uit la el mirat. Pufnește în râs:

— Ei, s-o vezi pe *madame* cum se plimbă prin camere să le fumege.

— A! exclam și mă întorc spre Mariana. Vasăzică ești grecoaică, dar îți place Umm Kulthum și fumegi casa împotriva deochiului ca egiptenii?

Surâde, atentă mai mult la cântecul grecesc de la radio. Reiau discuția cu Tolba-bei:

— Trebuie să găsesc un străin care se pregătește să emigreze, ca să-i cumpăr afacerea.

— E o idee bună. Dumneata ce crezi, Mariana?

Îi răspunde grăbită să nu piardă prea mult din cântec:

— Chiar așa. Ia stai! Cred că proprietarul cafenelei Miramar are de gând s-o vândă.

— Despre ce e vorba în cântecul ăsta?

— Despre o fată la vârsta măritișului, îi explică *madame* pierdută. Îi înșiruie mamei calitățile pe ar trebui să le aibă viitorul ei soț.

Se uită la fotografia căpitanului, apoi la cea în care era chiar ea în vremea tinereții și oftează:

— Puteam să rămân o doamnă până în zilele astea...

— Dar chiar ești o doamnă.

— Adică să fiu o doamnă în palatul de la Ibrahimiya.

Sultanul hodorog îmi dă un sfat:

— Timpul trece. Nu mai sta fără să faci nimic.

Îl înjur în gând.

Afară e un frig mușcător, iar eu am întâlnire cu italiano-sirianca, în casa matroanei din Sidi Gaber.

Măi nene, nu da vina pe mine!

*
* *

La micul dejun aflu că sora și cumnatul Zohrei au trecut pe aici.

— S-a hotărât să rămână cu noi definitiv, mă anunță *madame* tare mulțumită. Slavă Domnului că s-a terminat totul cu bine, fără să iasă moarte de om.

— Se pare că neamul ăsta, al-Beheiry, își cam pierde vlaga, îi zic lui Sarhan în derâdere.

— Cum așa?

— Păi, se zice că, din cauza apropierii de Alexandria, și-a pierdut vlaga țărănească.

— Asta înseamnă că sunt mai civilizați decât alți țărani, mi-o întoarce el cu glas tunător.

*
* *

Îl duc pe Tolba Marzuq cu mașina până la hotelul Windsor, unde are întâlnire cu un vechi prieten. El e singurul care-mi place și pe care-l respect. Parcă e statuia unui rege de demult, demn chiar dacă i-a trecut vremea

și nu mai are peste ce să domnească. Îmi dau frâu liber gândurilor răutăcioase:

— Nu era mai nimerit ca țăranca să plece cu neamurile ei?

— În primul rând era mai nimerit să nu fugă de acasă.

— Mă gândeam că, din anumite motive, nu se poate întoarce în sat, chiar dacă ar vrea.

— Te referi la flăcăul acela, al-Beheiry?

— Nu neapărat, dar cred că e și din cauza lui.

— Foarte posibil! răspunde bărbatul zâmbind. Dar e la fel de posibil ca el să nu aibă nici o vină, iar ea să fi fugit de acasă din cauza altuia.

Nu mult după aceea îmi fac iar gânduri negre. Aflu că l-a refuzat pe Mahmoud Abu al-Abbas, care a cerut-o în căsătorie. Înainte de a merge la *madame* ca să-i ceară mâna fetei, m-a întrebat, în calitate de vechi mușteriu, ce părere am. A doua zi după încercarea lui nereușită mă opresc în fața tarabei cu ziare, convins că o să aducă vorba despre cele întâmplate. Pare împăcat cu gândul, dar morocănos. Ne uităm cu înțeles unul la altul, pe urmă încerc să-l liniștesc:

— Uite așa sunt fetele în ziua de azi!

— Proasta, n-o să mai găsească unul ca mine.

— O să-ți dea Dumnezeu o altă fată mai bună. Și, dacă vrei să știi adevărul, pensiunea nu e cel mai potrivit loc în care să-ți alegi mireasa.

— Am crezut că-i o fată cuminte.

— N-am zis că nu e așa, dar...

— Dar ce?

— Ce te mai interesează, dacă s-a terminat?

— Ca să mă liniștesc.

— Te liniștești dacă-ți spun că-l iubește pe Sarhan al-Beheiry?

— N-are minte! Și domnul Sarhan o să se însoare cu ea?

Înainte să plec îi arunc peste umăr:

— Eu vorbeam de iubire, nu de căsătorie.

L-am urât pe Sarhan ăsta chiar din prima zi. E adevărat că uneori m-a îmbunat cu firea lui prietenoasă, dar nu a durat prea mult. Iar Zohra n-are nici o legătură cu ura pe care o simt, căci ea e prea măruntă ca să mă facă să dușmănesc sau să iubesc pe cineva. O fi din cauza sinceri-tății lui fără margini sau a osanalelor pe care le aduce revoluției și când e cazul, și când nu e cazul. Am tot tăcut, numai că într-o zi mi s-a umplut paharul și i-am zis:

— Toți credem în revoluție, dar înaintea ei n-au fost doar lucruri fără rost.

— Ba au fost fără rost, insistă el nervos.

— Faleza e dinaintea revoluției, la fel și Universitatea din Alexandria.

— Faleza nu era a poporului. Și nici Universitatea.

Pe urmă pufnește în râs și mă întreabă fără pic de ran-chiună:

— Ia zi-mi, la ce-ți trebuie să deții singur o sută de feddani, când toată familia mea nu are decât zece?

— Și tu de ce să deții zece, când milioane de țărani n-au nici o palmă de pământ?

*
* *

— Poți să spui ce vrei, dar eu nu cred o iotă. Ai mintea începușată din cauză că Mervat te-a refuzat. Iar tu nu crezi nimic din toată vorbăria asta despre echitate și socialism. De fapt, totul se rezumă la putere. Cel ce are puterea stăpâ-nește totul, după care poate foarte bine să intoneze în fața oamenilor imnuri despre echitate și socialism. Ia zi, pentru

numele lui Dumnezeu, l-ai văzut pe vreunul dintre ei plimbându-se pe străzi flămând, ca piosul calif Omar?

*
* *

În scurt timp îmi ajunge la urechi o veste tare plăcută: fraților, Mahmoud Abu al-Abbas și Sarhan al-Beheiry s-au luat la bătaie! Cum Sarhan nu povestește nimic despre asta, mă prefac că nu știu, ba chiar, într-o seară, când ne întâlnim în vestibul, profit de ocazie ca să-i cer părerea în legătură cu planurile mele. Se însuflețește deodată:

— Scoate-ți din cap cafeneaua și altele de felul ăsta. Ești de familie bună, trebuie să-ți găsești ceva pe măsură.

— Ca de pildă?

— Ascultă ce-ți zic: de pildă, o fermă cu găini și vaci. E o mină de aur. Am putea închiria un teren în Semouha. Știu câte ceva și mai am și prieteni, te-aș ajuta. Dacă aș avea posibilitatea, chiar m-aș asocia cu tine.

*
* *

Ce mică pare Alexandria văzută în goană, prin parbriz! O străbat ca vântul și devine cât o cutie de conserve. După noapte vine zi, mereu așa, prostește, fără să se întâmple absolut nimic. Chiar dacă, în zori, cerul se gătește mereu cu alte veșminte. Chiar dacă vremea e ca un scamator căruia nu-i putem ghici mișcarea următoare. Chiar dacă, în jurul nostru, femeile sunt de tot felul. Nu se petrece absolut nimic. De fapt, universul a murit, iar mișcarea aceasta nu-i decât ultimul zvâcnet al cadavrului înainte de a înțepeni.

Îmi amintesc de Genevoise. Latura de pe faleză înfruntă marea și frigul iernii, iar intrarea se află pe o stradă

laterală, îngustă. Înăuntru are o scenă pentru cântărețe și dansatoare. Pe ringul din mijloc dansează cei veniți să se distreze. Roșul spălăcit de pe tavan, pereți și lămpi face ca locul să pară un sălaș de *ginni*. Dacă te uiți la fetele și clienții de acolo, îți dai seama imediat că e un bordel.

Fata lui al-Beheiry dansează din buric. O invit la masa mea. La început nu-și amintește de mine, pe urmă își cere scuze pentru halul în care era când ne-am cunoscut. Îmi zice apoi că m-a tot așteptat, iar eu îi explic că n-am avut timp, că am fost tare ocupat. Se prezintă: Safeya Barakat. Însă numai Dumnezeu știe care-i numele ei adevărat. E mai frumoasă decât învățătoarea, deși puțin cam grasă, iar pe fața rotofeie i se citește meseria. Beau până aproape că leșin, apoi o invit în mașină și pornesc spre strada Lido din Mazarita, iar când vreau să intru cu ea în casă îmi spune că-i pare rău, dar e la ciclu, așa că mă întorc la pensiune beat și cât se poate de neîmpăcat.

Când mă îndrept spre cameră, dau peste Zohra, care tocmai iese din baie în cămașă de noapte. Îi ațin calea cu brațele întinse. Încremenește. Cum încerc să mă apropii de ea, se răstește:

— Cară-te!

Îi fac semn cu degetul spre camera mea.

— Cară-te și vezi-ți de treabă! îmi zice amenințător.

Înfierbântat de dorință și de beție, mă năpustesc asupra ei. Îmi trage doi pumni strașnici în piept. Îmi ies din minți și încep s-o lovesc cu sălbăticie, hotărât să-mi duc atacul la bun sfârșit. Deodată simt o mână pe umăr și aud glasul lui Sarhan. Gâfâie:

— Hosny! Ai înnebunit?

Îl îmbrâncesc, dar el mă înhață și mai strâns de umăr:

— Du-te la baie și bagă-ți un deget pe gât.

Mă răsucesc deodată spre el și-l pocnesc drept în față. Se dă un pic înapoi, mârâie și mă izbește cu toată puterea.

În clipa aia apare și *madame*, trăgându-și halatul pe ea și întrebând speriată ce s-a întâmplat. Se bagă între noi, să ne despartă, și răcnește:

— Nu, o să-mi faceți casa praf! Nu se poate așa ceva!

* * *

Îngerii plutesc sau dansează pe tavan, nu înțeleg prea bine. Ploaia răpăie în geam și valurile mării bubuie de parcă ar duce o bătălie crâncenă. Închid iar ochii. Mă doare capul și-mi zvâcnesc tâmplele. Gem și blestem tot ce e pe lume. Pe urmă îmi dau seama că am dormit încălțat, cu pardesiul și costumul pe mine. Îmi amintesc de cele petrecute noaptea trecută și blestem încă o dată tot ce e pe lume.

Madame ciocăne la ușă și intră. Se uită la mine lung cum mă bălăbănesc și mă ridic cu greu în capul oaselor.

— Ai dormit cam mult, îmi zice ea în timp ce se cufundă în fotoliu, apoi mă mustră: Așa pățești dacă bei peste măsură.

O privesc drept în față. Zâmbește și continuă:

— Mi-ești cel mai drag dintre chiriași, dar nu te mai îmbăta.

Îmi ridic ochii spre îngerii de pe tavan și bâigui:

— Îmi pare rău. Trebuie să-i cer iertare Zohrei.

— Bine. Și promite-mi că o să te porți cum îi șade bine unui bărbat de familie bună.

— Până o fac eu personal, transmite-i tu Zohrei scuzele mele.

Din ziua aceea am rupt orice legătură cu Sarhan, dar m-am împăcat cu Zohra, deși nu a fost prea ușor. Însă, trebuie să recunosc, cearta cu Sarhan mi-a lăsat un gol în suflet. Pe celălalt, pe Mansour Bahy, abia dacă-l cunosc.

Schimbăm o vorbă, două la micul dejun, de care, pe urmă, nici nu ne mai amintim. E limpede că nu ne placem. Mă scoate din sărite că e așa retras, îngâmfat, delicat ca o femeie, și prea umblă cu politețuri slinoase. L-am auzit odată la radio. Ce m-a uimit vocea lui! La fel de mincinoasă ca el: te face să crezi că e cine știe ce de capul lui, că e mare cuvântăreț. Și, ciudat, nu s-a împrietenit decât cu sultanul hodorog. De-aia mă gândesc că poate moșul ăsta holtei a fost la viața lui poponar.

* * *

Ar fi bine să nu ies din cameră. Numai că afară se petrec chestii interesante. O fi în camera lui al-Beheiry? Da, da. O ceartă. Ba nu, o îmbrânceală. Chiar mai rău, o bătaie. Între Romeo al-Beheiry și Julieta din Beheira. Ce o fi asta? I-o fi cerut lui al-Beheiry să-și îndrepte greșeala? Iar el s-a fofilat, așa cum a făcut cu Safeya? Grozav! Ar fi totuși mai bine să nu ies din cameră. Nici nu mi-a trecut prin cap că în casa asta o să mă distrez atât de bine. Măi nene, fii numai ochi și urechi, ca să te veselești din plin! Se aude vocea lui tunătoare:

— Sunt un om liber... O să mă însor cu cine vreau. O să mă însor cu Aleya.

A, Doamne, așa deci! Aleya! Învățătoarea! L-o fi invitat și pe al-Beheiry să-i facă o vizită, iar el o fi acceptat. Să fi trecut de la elevă la învățătoare? Mi-ești martor, măi nene. Alexandria, ce voioasă ești azi! Trăiască revoluția! Trăiască decretele revoluționare din iulie! Ia auzi-o pe *madame* bălmăjind în arabă. Și pe marele realizator de emisiuni radiofonice în carne și oase, preocupat în sfârșit de treburile oamenilor simpli. O să găsească, fără îndoială, o rezolvare

pentru problema asta țărănească. Succes în luptă! Măi nene, dă-i bice. Vezi să nu fii depășit de evenimente.

Pe urmă ascult întâmplarea încă o dată. Mi-o deapănă *madame* și încheie așa:

— L-am dat afară. N-ar fi trebuit să stea aici, alături de noi, nici măcar o zi.

O laud că e așa de grijulie cu Zohra, apoi întreb de ea.

— S-a închis în camera ei. E tare abătută.

Sigur că da. Vechea poveste. Se tot repetă, ca anotimpurile. Iar al-Beheiry se bucură că a fost dat afară. A urcat în rang. A ajuns la etajul al cincilea. Și cine știe până unde o să meargă un băiat așa de priceput ca el.

— Proprietarul cafenelei Miramar se gândește foarte serios să o vândă, mă anunță *madame*.

— Sunt gata să negociez, îi răspund sigur pe mine.

Plec de la pensiune cu o dorință nestăpânită să mătur Alexandria de-a lungul și de-a latul.

Măi nene, nu da vina pe mine!

* * *

E prima oară când o văd deznădăjduită și tristă. Obrajii rumeni i-au pălit, iar ochii ei căprui și-au pierdut strălucirea. Îmi toarnă ceai și dă să iasă. O rog să mai stea. Vântul bate în rafale, iar camera se întunecă din cauza norilor de pe cer.

— Zohra, lumea e plină de netrebnici, dar are și atâtea lucruri bune...

Nu mă ascultă. De fapt, parcă nu o interesează nimic.

— Uite ce am făcut eu: n-am mai suportat viața alături de ai mei, la Tanta, și am venit la Alexandria.

Nu scoate o vorbă. Nu dă nici un semn că ar interesa-o ce-i spun.

— Ascultă ce-ți zic. Nici supărarea, nici bucuria nu durează o veșnicie. Oamenii trebuie să-și găsească drumul, să meargă înainte. Dacă li se închide în față un drum, trebuie să caute altul.

— E bine. Nu-mi pare rău de nimic.

— Dar ești tristă. Ești tare tristă, Zohra. Și ai dreptate. Numai că trebuie să ieși din starea asta. Hotărăște-te ce o să faci în continuare. Și dacă te-ai hotărât deja e mare lucru, problema s-a rezolvat pe jumătate.

Abia se mai abține. Pentru o clipă, fața i se urâțește de supărare.

— Ascultă, vreau să-ți spun ceva. Nu te grăbi să-mi răspunzi acum. În curând îmi deschid afacerea. Și atunci o să poți să lucrezi într-un loc cumsecade.

Citesc în ochii ei că nu mă crede, așa că îi spun mai departe:

— Aici nu-i de tine. O fată de treabă, ca tine, printre tot felul de petrecăreți și destrăbălați!

Mi-e clar că nu-mi ia vorbele în serios.

— O să am grijă de tine: o muncă cinstită și o viață bună.

Bolborosește ceva ce nu înțeleg, ia tava și pleacă.

M-am enervat. Pe ea și pe mine. M-am enervat și mi s-a făcut silă. Ambiția de țărancă o orbește, o face să nu mai vadă cât e de măruntă. Blestemat fie pământul din care ai răsărit! Amărât și umilit, zic: Măi nene, nu da vina pe mine.

*
* *

Petrec ce petrec împresurat de roșul spălăcit al pereților de la Genevoise, după care Safeya mă invită la ea. Beat turtă, mă apuc să-i povestesc de grijile mele. Când

îi pomenesc de afacerea pe care vreau s-o deschid, sare imediat:

— Știu o chestie numai bună!

Își aprinde o țigară și adăugă:

— Genevoise. Proprietarul vrea să vândă localul.

— Dar e o bombă mizerabilă, îi spun eu cu limba împleticită.

— Ia gândește-te în ce loc bun se află... Ar fi un club de noapte grozav. Sau un restaurant. Am aflat că aduce câștiguri frumușele și în halul în care e acum. Și ar merge și mai bine dacă ar fi mai dichisit.

Face o pauză, se gândește puțin, apoi continuă:

— Ești de familie bună. Poliția o să țină cont de asta. Ascultă-mă pe mine, mă pricep. Vara, treaba merge precis ca pe roate, iar în restul anului, să le mulțumim libienilor care ne năpădesc burdușiți cu petro-dolari.

— Bine, îi răspund eu parcă visând. Aranjează-mi o întâlnire cu șeful.

— Așa o să fac. Cât mai repede. Și eu o să mă ocup de femei.

— Perfect.

După ce mă sărută, mă întreabă:

— Ce ar fi să te muți la mine?

— E o idee. Dar, ca să ne înțelegem bine, trebuie să nu uiți un lucru: eu nu cred în iubire. Nici măcar nu știu ce-nseamnă.

*
* *

E deja vreo zece dimineața când mă întorc la pensiune. În holul blocului dau peste Sarhan al-Beheiry. Nu-l bag în seamă, dar nici el pe mine. Așteptăm împreună liftul. Mă întreb, o fi venit în vizită la viitorii lui socri? Deodată se uită la mine și-mi zice:

— Tu ești de vină pentru ce s-a întâmplat între mine și Mahmoud Abu al-Abbas.

Mă fac că nu-l aud, dar el turuie mai departe:

— Am aflat chiar de la el. Oricum, te-ai comportat nedemn.

Atunci mă întorc spre el și răcnesc:

— Tacă-ți dracului gura!

Și începem să ne cărăm la pumni, până apare portarul cu un prieten de-al lui și ne despart. Loviturile se opresc, dar încep înjurăturile.

— O să-ți arăt eu ție! îmi strigă la sfârșit. Lasă că vezi tu!

— Ia vino încoace să te scap de viața ta scârboasă! urlu la rândul meu.

* * *

După-amiază mă întâlnesc cu Tolba-bei și cu *madame*, care stau în sufragerie și ascultă radioul.

— Tu ce părere ai, mă întreabă ea, cum să petrecem revelionul? El zice să mergem la Monseigneur, dar Amer-bei parcă înclină să rămână aici.

— Unde e Amer-bei?

— În pat. A răcit.

— Păi, lasă-l să stea în pat, iar noi să mergem la Monseigneur. Să o facem lată, până-n zori.

Pentru un timp se lasă tăcerea.

— În sfârșit m-am hotărât ce afacere să încep... o anunț pe *madame*.

Și, pe măsură ce îi povestesc, văd că e tot mai dezamăgită.

— Nu te pripi, îmi zice în cele din urmă. Mai gândește-te.

— M-am gândit destul.

Șovăie un pic, pe urmă îmi spune:

— Cafeneaua Miramar e mai bună. Și mă gândesc foarte serios să intru și eu în afacere.

— Cine știe, poate că m-am gândit și la asta, îi răspund eu râzând. Mai târziu, când o să extind afacerea.

Și, în adâncul sufletului, mi se naște o dorință nebună ca, de revelion, să mă distrez din plin.

*
* *

Chiar în seara aceea mă duc să-l cunosc pe proprietarul clubului Genevoise. Stăm de vorbă în biroul lui și, în principiu, cădem de acord asupra vânzării localului. Mă invită la el, în cartierul Camp Shezar, după ora de închidere. Vine și Safeya cu noi și participă la discuții când fixăm detaliile. Vine vorba și de revelion. Hotărâm să-l facem împreună la Genevoise și, pe urmă, să încheiem noaptea în casa șefului sau în vreun alt loc. Așa că mă liniștesc: n-o să-mi petrec revelionul cu babalâcii.

În dimineața următoare, la micul dejun, *madame* și Tolba-bei arată cam ciudat. Hodorogul de jurnalist a rămas în pat, dar nici Mansour Bahy n-a ieșit din cameră. Și Zohra nu-i nicăieri. Parcă presimt ceva rău. În cele din urmă, bărbatul rupe tăcerea:

— Ai auzit ce s-a întâmplat? Sarhan al-Beheiry a fost găsit mort pe drumul ce duce spre Palma.

Vorbele lui mă năucesc așa de tare, că-mi trebuie mult timp să înțeleg ce a zis. Mă podidește ba furia, ba mila. Îmi fac tot felul de gânduri. Ce moarte suspectă și neașteptată!

— L-au găsit mort? întreb eu.

— Omorât.

— Dar...

— Ia și citește ziarul, mi-o taie *madame*. E îngrozitor. Tare mi-e teamă c-o să avem probleme.

Îmi amintesc de bătaia din fața liftului și mă apucă neliniștea. Dacă o să am chiar eu problemele pe care le prezice *madame*?

— Cine o fi făptașul? rostesc prostește.

— Ei, asta-i întrebarea, răspunde *madame*.

— Se vor interesa ce dușmani avea, adaugă Tolba Marzuq.

— Adevărul e că printre noi nu prea avea prieteni, spun eu după ce îmi revine un pic cheful de zeflemea.

— Poate că avea și alți dușmani.

— Mai devreme sau mai târziu adevărul tot o să iasă la iveală.

Schimb vorba și întreb ce-i cu Zohra.

— E dărâmată și s-a încuiat în camera ei.

Eu, în schimb, mi-am și revenit, așa că murmur:

— Facă-se voia Domnului.

Îmi stă pe limbă s-o anunț pe *madame* că m-am hotărât să locuiesc în altă parte, dar las asta pe mai târziu. Când vede că vreau să ies în oraș, Tolba-bei mă previne:

— E posibil să ne cheme pe toți să dăm declarații.

— N-au decât să ne cheme, îi răspund și mă îndrept spre ușă.

Vreau să-mi clătesc mintea cu o goană de la un capăt la altul al Alexandriei. Seninul cerului se întrezărește printre norii albi, iar briza șuieră ușor.

E ultima zi a anului și-mi doresc tot mai mult petrecerea aia nebunească, până în zori. Acum mi-e clar ce am de făcut, așa că morții cu morții, viii cu viii. Apăs pe accelerație, îmi privesc chipul în oglindă și-mi zic: Măi nene, nu da vina pe mine!

3. Mansour Bahy

Sunt condamnat să rămân prizonierul Alexandriei și să îmi petrec tot restul vieții încercând să mă justific.

Așa i-am spus fratelui meu la despărțire, apoi am mers direct la pensiunea Miramar. Când s-a deschis vizorul, a apărut chipul unei femei în vârstă, elegantă și plină de prestanță, în pofida vârstei și a ocupației.

— *Madame* Mariana?

— Da.

— Sunt Mansour Bahy.

Mi-a deschis ușa și mi-a urat bun venit.

— Am vorbit la telefon cu fratele dumneavoastră. Simțiți-vă ca acasă.

Am așteptat în ușă până ce portarul mi-a adus valizele. M-a invitat să iau loc. Ea s-a așezat pe canapea, sub o statuie a Fecioarei.

— Fratele dumneavoastră e un ofițer de poliție foarte respectabil. Înainte de căsătorie stătea câteodată aici. A locuit la Alexandria o viață întreagă, până l-au transferat la Cairo.

Mă privea cu amabilitate, dar mă studia foarte atent.

— Locuiați cu fratele dumneavoastră?

— Da.

— Sunteți student?

— Nu. Sunt realizator de emisiuni la radiodifuziunea din Alexandria.

— Dar, de fapt, veniți de la Cairo, nu?

— Da, așa e.

— Simțiți-vă ca acasă și nu vă faceți griji în privința chiriei.

Am râs cam neîncrezător, însă aveam impresia că ar fi în stare să-mi dea o cameră și fără s-o plătesc dacă aș fi vrut. Foarte frumos. Depravarea plutește în aer. Sau poate nu sunt eu omul cel mai potrivit să vorbească despre asta...

— Cât timp veți sta la noi?

— Mai mult timp. Încă nu știu exact.

— Bine. O să fixăm o chirie potrivită, pe care n-am s-o măresc în timpul verii.

— Mulțumesc, dar fratele meu mi-a spus ce trebuie să fac, așa că în perioada de vară o să plătesc ca turiștii.

Plină de tact, schimbă subiectul:

— Sunteți burlac?

— Da.

— Și aveți de gând să vă căsătoriți?

— Încă nu am asemenea planuri.

— Atunci ce planuri aveți? s-a interesat ea pufnind în râs, iar eu am chicotit la rândul meu, dar cam fără chef.

S-a auzit soneria. Femeia s-a ridicat și s-a dus să deschidă ușa. A apărut o fată cărând o sacoșă mare, plină cu tot felul de cumpărături, probabil mâncare, poate și altele. Mi-am dat seama dintr-o privire că era servitoarea. Foarte frumoasă. Pe urmă, când *madame* i-a spus pe nume, am aflat că o cheamă Zohra. Avea vârsta fetelor aflate pe băncile universității. De fapt, acela ar fi fost locul potrivit pentru ea.

Madame m-a condus spre una din cele două camere cu vedere spre mare și mi-a explicat:

— Partea asta a clădirii nu prea e bună iarna, dar nu am altă cameră liberă.

— Îmi place iarna, i-am răspuns cu nepăsare.

*
* *

Stăteam singur pe balcon. Sub mine marea se întindea nesfârșită, albastră și pură, valurile clipoceau și străluceau în razele soarelui. Briza îmi mângâia fața cu o adiere răcoroasă. Pe cer, doar câteva pete de nori. Încet, încet, mă cuprindea melancolia. Am auzit însă un foșnet în cameră. M-am întors și am zărit-o pe Zohra, care îmi făcea patul. Preocupată de treburile ei, mă ignora complet. Profitând de ocazie, am studiat-o cu atenție și atunci i-am remarcat trupul încântător de țărancă.

I-am mulțumit călduros. Încercam să fiu prietenos cu ea. Mi-a răspuns cu un zâmbet plin de sinceritate. I-am cerut o ceașcă de cafea și mi-a adus-o în câteva minute.

— Așteaptă, te rog, până o beau.

Am pus farfurioara pe balustrada balconului și am început să-mi sorb cafeaua. Ea s-a apropiat și a rămas în prag, privind absentă spre mare.

— Îți place natura?

Nu mi-a răspuns. De fapt, nu-mi înțelesese întrebarea. Oare la ce se gândea? Ca fiică a pământului, cu siguranță că instinctele îi vibrau în fața primei creații a naturii.

— În valiza cea mare am multe cărți și în cameră nu e nici un raft, am comentat eu.

Și-a rotit privirea prin cameră și mi-a răspuns:

— Păi, atunci, lăsați-le în valiză.

Răspunsul ei, atât de firesc, m-a făcut să surâd.

— Lucrezi de mult aici? am întrebat-o.

— Nu.

— Și locul acesta... îți place?

— Da.

— Nu te deranjează acest du-te-vino de bărbați?

Ea doar a ridicat din umeri.

— Uneori sunt periculoși, nu-i așa?

Am fost încântat s-o aud cum, după ce a luat ceașca și s-a îndreptat spre ușă, a murmurat sigură pe sine:

— Mie nu mi-e frică!

Și iată că m-a cuprins iar melancolia. Ca de obicei, am început să mă gândesc la cele ce sunt și la cele ce ar trebui să fie și m-am întristat.

M-am uitat încă o dată la mobila din cameră și am hotărât să cumpăr o bibliotecă mică, pe rafturile căreia să-mi pun cărțile. Pentru scris, măsuța rotundă așezată între dulap și șezlong era destul de bună.

*
* *

Am petrecut câteva ore la radio, să-mi înregistrez emisiunea săptămânală. Am mâncat de prânz la restaurantul Petro, de pe strada Safeya Zaghloul. Mi-am băut cafeaua la Ala Keifak. Am stat la masă și am privit piața întunecată de nori. Lumea mergea grăbită, cu pelerinele de ploaie atârnate de braț. Un bărbat a trecut prin fața mea și inima mi-a tresărit. Fawzi! M-am aplecat până am atins fereastra cu fruntea. Voiam să mă conving că era el. Nu, nu era el. Sigur îl confundasem. Dar semăna atât de mult cu Fawzi! Și, printr-o asociere de idei, cum se spune, m-am gândit la Doreya. Deși ea îmi apare mereu în minte fără vreo logică, sau, mai curând, urmându-și propria logică. Chiar așa. Doreya. Dacă totuși era Fawzi? Dacă ni se întâlneau privirile? Când te vezi cu un prieten bun, trebuie să vă îmbrățișați. Ți-a fost ca un profesor. Așa că

îmbrățișează-l, chiar dacă o să te înțepi în spini. Invită-l la o cafea, ca să fii pe deplin politicos.

— Ei, salut! Cu ce ocazie la Alexandria în perioada asta?

— În vizită la niște rude.

Adică venise cu o misiune de partid, dar, după cum se cuvenea, se ascundea de mine.

— Îți doresc să-ți meargă bine.

— Nu te-a mai văzut nici unul dintre noi de doi ani, mai precis, de când ai terminat facultatea.

— Păi, după cum știi, am fost repartizat la Radio Alexandria.

— Nu despre asta vorbeam. Adică ne-ai părăsit.

— Am avut niște probleme.

— Poate ai făcut bine că nu te-ai mai ocupat de lucruri care nu erau de tine.

— Și în care nu mai credeam, l-am înfruntat eu orgolios.

A făcut o pauză, să-și aleagă, ca de obicei, cuvintele, apoi a continuat:

— Se zice că fratele tău...

— Nu mai sunt un copil, l-am întrerupt iritat.

— Te-am zgândărit? m-a întrebat el râzând. Scuză-mă...

Aveam nervii încordați la maximum. Doreya! A început să picure mărunt. Îmi doream o ploaie torențială, care să alunge toți oamenii din piață. Iubito, să nu-i crezi. Un înțelept de odinioară spunea că uneori trebuie să mințim ca să-i putem convinge pe ceilalți că suntem sinceri. Mi-am întors iar privirea spre sinistrul meu prieten.

— Și nu-ți mai pasă de nimic? s-a interesat el.

Am râs. Sau am încercat să râd:

— Atâta timp cât sunt în viață, trebuie să-mi pese de câte ceva.

— De pildă?

— Nu vezi că m-am ras și mi-am înnodat frumos cravata?

— Și altceva? a insistat el pe un ton grav.

— Ai văzut filmul cel nou de la Metro?

— Bună idee. Hai să vedem un film capitalist!

*
* *

Madame Mariana mi-a făcut o vizită de curtoazie în cameră. Vă trebuie ceva? Vă pot ajuta cu ceva? Spuneți-mi sincer. Fratele dumneavoastră era mereu sincer cu mine. Și așa de manierat. În toate privințele. Și puternic. Mare, vânjos. Dumneavoastră sunteți mai finuț. Dar și puternic. Simțiți-vă ca acasă la pensiune. Considerați că vă sunt prietenă. În toate privințele.

De fapt, nu era o vizită de curtoazie, sau curtoazia nu fusese decât un pretext. Venise să se confeseze, să se descarce într-o orgie verbală. Și uite așa mi-a depănat povestea vieții: copilăria ei fericită și prosperă, iubirea și căsătoria dintâi cu un căpitan englez, căsătoria de a doua cu „regele caviarului" și casa cea mare din Ibrahimiya, apoi declinul. Dar ce declin? Pe vremea războiului, pensiunea era plină de domni adevărați, pași și bei.

Apoi m-a invitat să-mi dezvălui și eu secretele. Un potop de întrebări. Ce ciudată! Amuzantă, obositoare. Fanată. Deși nu o văzusem pe vremea când era regina balului, mi-o puteam imagina ca una dintre acele femei seducătoare și tiranice. Da, mi-o puteam imagina, chiar dacă o cunoscusem doar ca o bătrână în ruină, încleștată de ultimele fire din pânza vieții.

La micul dejun am făcut cunoștință cu ceilalți chiriași. Un grup bizar și eterogen. Dar aveam atâta nevoie de

distracție și m-am gândit că, dacă aș ieși din închistarea mea, mi-aș găsi poate un prieten. De ce nu? Oricum, în nici un caz Amer Wagdi sau Tolba Marzuq, care aparțin unei generații trecute. Atunci poate Sarhan al-Beheiry sau Hosny Allam? Ochii lui Sarhan străluceau cu atâta naturalețe. Părea prietenos, chiar dacă avea o voce foarte neplăcută. Oare cu ce se ocupa? Cât despre celălalt... Hosny Allam era enervant, sau cel puțin așa mi s-a părut la prima vedere. Tăcu și rezervat, cu un aer arogant. Mi-au displăcut corpul lui masiv, capul mare și semeț, felul cum stătea pe scaun maiestuos, chiar așa, ca un rege fără domenii și fără regat. Probabil că nu reușea să închege o conversație decât cu cineva despre care știa că e și mai stupid decât el. Cel ce-și părăsește mânăstirea, am zis în sinea mea, se vede nevoit să stea printre profani. Ca întotdeauna în fața unor necunoscuți, m-am intimidat. Mă gândeam că vor spune vrute și nevrute, că vor crede vrute și nevrute...

Cu acest comportament am pierdut odată șansa vieții mele.

*
* *

Într-o bună zi m-am trezit cu Sarhan al-Beheiry în biroul meu de la radio. Zâmbitor, mi-a strâns mâna călduros, ca și cum am fi fost vechi prieteni, și mi-a zis:

— Treceam prin fața clădirii și m-am gândit să te salut, să bem o cafea împreună.

Desigur, i-am urat bun venit și am comandat cafeaua.

— Într-o zi o să-ți cer să-mi dezvălui secretele radioului.

Ei, cum să nu, am spus în sinea mea, cu plăcere. Ai stat până acum pe băncuță și ai privit spre uliță, iar eu n-am avut niciodată timp să-mi permit așa ceva. Mi-a povestit pe scurt că lucrează la Filatura din Alexandria,

că e membru al Consiliului de administrație și al organizației de bază a partidului.

— Ce entuziasm molipsitor! Ești un exemplu foarte bun pentru cei care nu se implică.

M-a studiat o clipă, apoi mi-a răspuns:

— E modul nostru de a contribui la edificarea unei lumi noi.

— Tu ai crezut în socialism înainte de revoluție?

— Convingerile mele s-au născut, de fapt, odată cu revoluția.

Mi-a venit să-l întreb cum e cu aceste convingeri ale lui, dar am renunțat. Am început în schimb să vorbim despre pensiune.

— Chiriașii de acolo sunt tare interesanți, cu ei nu te plictisești niciodată.

Am ezitat, dar în cele din urmă l-am întrebat:

— De Hosny Allam ce zici?

— Și el e un tip simpatic.

— Parcă e Sfinxul.

— Așa pare, însă e simpatic. Și ce-i mai place să se distreze!

Am izbucnit în râs amândoi. Fără să vrea, vorbise mai mult de propriul lui caracter, decât de cel al lui Hosny.

— E moșier și nu are nici o meserie. Mai mult ca sigur că n-are nici o diplomă. Ține minte chestia asta, ai grijă, m-a avertizat Sarhan. Are o sută de feddani, așa că se află în primele linii ale vechiului regim. Și fără nici o diplomă de studii. Cred că restul îl pricepi și singur.

— De ce locuiește la Alexandria?

— Îi merge mintea, caută o afacere profitabilă.

— Atunci ar fi bine să nu se mai arate așa arogant, ca să nu-i pună pe fugă pe clienți.

L-am întrebat de ce stă la pensiune, deși e de atâta timp la Alexandria. A ezitat puțin înainte de a-mi răspunde.

— Am preferat un loc plin de lume decât să mă închid singur într-un apartament.

*
* *

Seara am ascultat cu toții concertul lui Umm Kulthum. A fost o seară plină de băutură și muzică, iar vălurile s-au ridicat de pe chipuri, dând la iveală profunzimile sufletului. Sarhan al-Beheiry ne-a animat pe toți, deși cred că el a contribuit cel mai puțin la cheltuieli.

Mă uitam la Tolba Marzuq. Nimeni nu avea cum să ghicească la ce mă gândeam. Vechi amintiri, imagini sângeroase, luptă de clasă, cărți studiate la întruniri, edificarea pe baze solide a unei ideologii. Mă uimeau nimicnicia lui, tremurul necontrolat al buzelor, felul cum stătea tolănit pe scaun, cum aducea osanale revoluției, de parcă nu s-ar fi numărat printre cei ce și-au înălțat castelele pe șiroaiele de sânge și cadavrele oamenilor din popor. În sfârșit îi venise rândul să fie ipocrit, după ce nenorocita lui de glorie deșartă ne-a dat o nație de impostori. Iar Hosny nu era decât o aripă frântă a vulturului, dar o aripă ce încă se mai zbătea, ce încă mai putea ajuta pasărea să zboare.

*
* *

— *Îți zic că toate conflictele astea de clasă au fost complet eliminate.*

— *Ba nu, le-au luat locul altele. Cu timpul, o să-ți dai seama și tu.*

*
* *

Sarhan era sufletul grupului: de o jovialitate neobosită, plăcut și sincer. De ce nu? Fără îndoială, ambițios, căci

interpreta revoluția în mod atât de lumesc. Însă mi-am dat seama repede că, dintre toți, Amer Wagdi, era cel mai fascinant, cel mai demn de afecțiune și stimă. Nimeni altul decât acel Amer Wagdi, ale cărui articole mă inspiraseră adeseori când îmi pregăteam emisunea *Generații ale revoluției*. Mă cuceriseră ideile lui progresiste, deși cam contradictorii, mă încântase stilului lui, între proză clasică ritmată și o narațiune relativ simplă, dar nu lipsită de solemnitate și elocință. S-a bucurat enorm când a aflat că îi cunoșteam articolele și așa mi-am dat seama cu tristețe cât de izolat și de ignorat se simțea. Așa cum un om care e cât pe ce să se înece se prinde de un fir de pai, a profitat de ocazia pe care o i-am oferit-o și mi-a povestit pe îndelete despre viața lui, despre lupta neîncetată, despre tendințele politice pe care le-a înfruntat și despre eroii în care a crezut.

*
* *

— Și Saad Zaghloul? Generația trecută îl venera.

— La ce bun asemenea idoli? Bărbatul ăsta a căsăpit adevărata revoluție încă din fașă.

*
* *

Dar de ce se uita la mine Tolba Marzuq atât de precaut? I-am surprins în oglinda de pe perete privirea suspicioasă și ostilă. De fapt, n-avea importanță. Un om ca el era făcut să se teamă și de propria lui umbră. I-am umplut paharul. Mi-a mulțumit. L-am rugat apoi să-mi spună ce părere avea despre ideile lui Amer Wagdi privind istoria.

— Ce a fost, a fost, mi-a răspuns parcă scuzându-se. Hai să ascultăm muzica.

Zohra ne-a servit admirabil, dar a zâmbit foarte rar la glumele noastre. Ne urmărea de departe, de lângă paravan, cu ochii ei frumoși și inexpresivi. Când s-a apropiat să-l servească pe Hosny Allam, acesta a întrebat-o:

—Zohra, îți place revoluția?

Fata s-a retras de lângă petrecăreți, și în locul ei a răspuns *madame*, fără nici o ezitare. Se pare însă că Hosny a vrut de fapt să o atragă în conversația noastră și a fost deranjat de intervenția Marianei.

— E făcută să-i placă revoluția, am comentat eu.

Numai că Hosny nu m-a auzit sau, nemernicul, m-a ignorat. A dispărut înainte de sfârșitul concertului, iar Zohra a zis că ieșise în oraș.

Îl admiram pe Amer Wagdi, care reușea să rămână treaz atâta timp, ascultând muzica și fredonând până în zori. Când ne pregăteam să mergem la culcare, l-am întrebat:

— Ați mai auzit vreodată o voce ca aceea a lui Umm Kulthum?

A zâmbit:

— E singurul lucru din trecut fără egal în prezent.

*
* *

Am invitat-o să ia loc, dar a rămas în picioare, sprijinită de dulap și privind prin fereastră, împreună cu mine, orizontul încărcat de nori. Aștepta să-mi termin ceaiul. De obicei îi dădeam un biscuit din mica rezervă pe care o aveam în cameră, iar ea îl accepta în numele prieteniei noastre tot mai strânse. În inocența ei, simțea că o apreciez, respect și admir. Eram bucuros.

Ploua mărunt. Stropii se prelingeau pe fereastră și distorsionau imaginea lumii de afară. Am întrebat-o despre

satul ei, iar ea mi-a povestit câte ceva. Bănuiam de ce plecase de acolo, așa că nu am făcut altceva decât să comentez:

— Dacă ai fi rămas acasă, un băiat bun s-ar fi grăbit să te ia.

Dar ea mi-a spus o poveste groaznică despre bunicul ei și un bătrân care ar fi trebuit să-i fie soț.

— Așa că am fugit, a încheiat ea.

— Numai că lumea o să clevetească, i-am spus eu înduioșat.

— Nici că-mi pasă, pe lângă ce-ar fi fost...

O admiram și mai mult, chiar dacă o compătimeam pentru singurătatea ei, pe care și-o asumase cu mândria și forța unei pietre incasabile. Picăturile de ploaie întunecaseră fereastra, ascunzând lumea de afară, făcând-o aproape de nevăzut.

* * *

Ce a fost asta? O bombă? O rachetă? Ce idee nebunească! E doar mașina imbecilului de Hosny Allam. Ce-i în capul lui? Numai el știe. Doar n-o vrea să zboare. Lângă el stă o fată. Parcă ar fi Sonya. Să fie oare Sonya? Ei bine, cu Sonya sau fără ea, ducă-se dracului!

Ceva mai târziu mă aflam în birou. Un coleg a intrat și m-a anunțat:

— Ieri ți-au arestat prietenii.

Consternat, nu am reușit să scot nici un cuvânt.

— Se zice că e din cauza...

— N-are nici o importanță, l-am întrerupt brutal.

— Păi, umblă vorba că...

— Ți-am zis că n-are nici o importanță!

Și-a proptit brațele pe biroul meu și a murmurat:

— Fratele tău a fost deștept.

— Chiar foarte deștept, am pufnit exasperat.

Și mi-am zis în sinea mea că, fără îndoială, Hosny Allam a ajuns deja la capătul pământului, iar Sonya tremură de teamă și plăcere.

*
* *

— Gata cu vorbăria! O să te scot din văgăuna asta.

— Dar nu mai sunt un copil...

— Nu tu ți-ai băgat în mormânt mama înainte de vreme?

— Parcă ne-am înțeles să nu mai vorbim de trecut.

— Dar revine tot timpul în prezent. O să mergi cu mine la Alexandria, chiar dacă ar fi să te car acolo cu forța.

— Uiți că sunt un om în toată firea.

— Câtă naivitate! Chiar ne crezi proști? Ei bine, nu suntem proști. Ce, crezi că au făcut fape eroice? Îi știu mai bine decât tine. Și o să pleci cu mine, fie că-ți place, fie că nu.

*
* *

Mi-a deschis ușa. Inima îmi sălta în piept, aveam gura uscată și mintea copleșită de gânduri tulburi. Pe coridorul întunecat, chipul îi radia alb și palid. Nu m-a recunoscut pe loc, așa că a rămas cu privirea ațintită spre mine. Apoi, deodată, făcu ochii mari de mirare.

— Mansour, a șoptit ea.

S-a dat la o parte și am intrat.

— Ce mai faci, Doreya?

M-a condus în sufragerie, unde totul părea că vorbește despre tristețea ei profundă. Ne-am așezat. El ne privea din fotografia cu ramă neagră, agățată pe perete. Ținea în mână un aparat de fotografiat îndreptat spre noi, ca

și cum ar fi vrut să imortalizeze momentul. Ne-am uitat unul la altul tăcuți și melancolici.

— Când ai sosit la Cairo?

— Chiar acum. Am venit direct de la gară.

— Așadar, ai aflat...?

— Da, la birou. Și am luat trenul de ora două.

M-am uitat spre bărbatul din fotografie. În cameră plutea încă mirosul tutunului pe care îl fuma. Am întrebat-o:

— I-au prins pe toți?

— Așa cred.

— Și unde i-au dus?

— Nu știu.

Era răvășită toată: cu părul ciufulit, străvezie, ochii îi priveau în gol.

— Și tu?

— După cum vezi.

Singură și fără nici un venit. Fusese conferențiar la Facultatea de Științe Economice, dar nu pusese nimic deoparte din salariu. Reieșea foarte clar și din starea jalnică a camerei.

— Doreya, îmi ești prietenă de mult timp, la fel ca el... Cel mai bun prieten... în ciuda a tot ce s-a întâmplat.

Apoi mi-am făcut curaj și am continuat:

— Am un serviciu bun, un salariu bun și, după cum știi, nu sunt nevoit să întreţin pe nimeni.

— Îți dai seama că eu nu... a murmurat ea dând din cap.

Am întrerupt-o insistând:

— Nu cred că poți refuza ajutorul infim din partea unui vechi prieten.

— Normal ar fi să-mi găsesc un serviciu.

— Sigur, o să-ți găsești, dar mai durează.

Camera purta încă amprenta prezenței lui. Era așa cum o știam de odinioară. Canapeaua, biblioteca cea mare, magnetofonul, gramofonul, televizorul, radioul, aparatul de fotografiat, filmele și albumele. Dar unde era fotografia cu noi doi la restaurantul Auberge din Fayum? Probabil că o aruncase într-un moment de furie.

Privirile ni s-au întâlnit și, precauți, ne-am uitat amândoi în altă parte. Fără îndoială, ne copleșeau aceleași sentimente, aceleași amintiri, trecutul, prezentul și viitorul se contopeau pe același drum obscur.

— Ai vreun plan?

— N-am reușit să mă adun.

— Nu te-ai gândit să-mi scrii.

— Nu, mi-a răspuns ea după o clipă de ezitare.

— Dar probabil ai presupus că o să trec pe aici.

Nu a mai zis nimic. S-a ridicat, a ieșit din cameră și s-a întors cu tava de ceai. Ne-am aprins câte o țigară. Simțeam cum mă învăluie o aromă veche, aproape uitată. În cele din urmă m-am văzut nevoit să spun ceea ce aveam de spus, ceea ce mă frământa de atâta vreme:

— Am încercat de mai multe ori să mă întorc, dar nu am putut, știi asta, nu?

Nu mi-a răspuns.

— Nu am fost deloc încurajat, ca să nu zic mai mult.

— Să uităm trecutul, m-a rugat ea cu glasul pierdut.

— Nici măcar Fawzi nu m-a băgat în seamă!

— Am zis că mai bine să uităm ce a fost.

— Ba nu, Doreya, am continuat eu mâhnit. Știu ce se zicea despre mine: că vreau să mă întorc ca să spionez și să vă torn la fratele meu.

— Nu mi-e de ajuns câte necazuri am? s-a răstit ea.

Mi-am cerut scuze privind-o umil și i-am spus:

— Înțelegi foarte bine ce e în sufletul meu.

— Îți mulțumesc.

Am sărit ca ars:

— Adică mă frământ fiindcă ar fi trebuit să fiu împreună cu ei!

— Nu merită să te zbuciumi, mi-a spus ea tristă.

— Aș vrea... Aș vrea să știu ce părere ai despre mine. Sincer.

A tăcut câteva clipe ce mi s-au părut o veșnicie, pe urmă a rostit în șoaptă:

— Te-am primit în casa mea. Sau, dacă vrei, în casa lui. E de ajuns.

Am răsuflat ușurat, chiar dacă nu mă liniștisem pe deplin. Eram convins că mă voi întoarce în același iad, dar nu era momentul potrivit pentru a justifica greșelile trecutului.

— O să mai trec pe la tine din când în când. Și, dacă ai nevoie de ceva, scrie-mi.

*
* *

Călătoria m-a extenuat, așa că am hotărât să rămân la pensiune. M-am alăturat celor strânși în vestibul, în jurul radioului. Din fericire, erau chiar favoriții mei: Amer Wagdi, *madame* și Zohra. Preocupat de gândurile mele, nu am fost atent la discuțiile lor, până când am auzit-o pe *madame* că mi se adresează direct mie:

— Păreți mereu îngândurat și absent.

— Așa fac cei inteligenți, a comentat Amer Wagdi, privindu-mă afectuos. Nu te-ai gândit să publici într-o carte unele materiale pe care le-ai folosit la emisiunile tale culturale?

Cuvintele mi-au ieșit de pe buze aproape fără să-mi dau seama:

— Mă gândesc să pregătesc o emisiune despre istoria trădării în Egipt.

— Trădare! a repetat Amer și a râs cu poftă. Ce subiect copios și divers! Trebuie să mă întrebi pe mine. O să-ți dau și documente, o să-ți povestesc și din ce-mi amintesc.

*
* *

— Te iubesc. Și tu mă iubești. Lasă-mă să vorbesc cu el.

— Nu ai minte!

— E un om rezonabil. O să ne înțeleagă și o să ne ierte.

— Dar mă iubește, iar pe tine te consideră singurul lui prieten. Nu-ți dai seama?

— Și urăște prefăcătoria. Îl știu foarte bine.

*
* *

Amer Wagdi vorbea în continuare:

— O emisiune despre trădare. Ce idee grozavă! Dar ai grijă ca, până la urmă, să scrii o carte, altfel te uită lumea, ca pe mine. Numai Socrate a rămas cunoscut, deși nu și-a scris ideile.

Madame asculta o melodie grecească pe care o ceruse chiar ea la postul de radio. Era despre o fată care enumeră virtuțile pe care ar trebui să le aibă băiatul viselor ei. Sau cel puțin așa ne-a explicat *madame*. Ce imagine tulburătoare: asculta melodia pierdută, cu ochii închiși. Esența tragicomică a dragostei de viață.

— Și a devenit nemuritor, a spus mai departe Amer Wagdi, datorită discipolului său, Platon. Dar e ciudat că a ales cupa cu otravă și nici nu s-a gândit că ar fi putut să fugă.

— Chiar așa, am încuviințat cu amărăciune. Mai ales că nu se simțea vinovat.

— Câți oameni sunt în zilele noastre care, dacă îi comparăm cu Socrate, par să facă parte din altă specie!

Aproape că mi-am ieșit din minți de supărare:

— Aceia sunt trădătorii!

— Există și lucruri adevărate, dar și legende. Viața e o enigmă, fiule.

— Dar aparțineți unei generații care a avut convingeri ferme, nu?

— Ei, convingerile, îndoielile, a râs Amer Wagdi. Sunt ca ziua și noaptea.

— Ce vreți să spuneți?

— Adică sunt inseparabile. Tu, fiule, cărei generații îi aparții?

— Important e ceea ce facem, nu ceea ce gândim, i-am răspuns morocănos. Așa că eu nu sunt decât un proiect.

— Facem? Gândim? Ce-i asta? a intervenit *madame* amuzată.

Bătrânul a zâmbit la rândul lui și i-a răspuns:

— Adeseori un filozof obosit ajunge la concluzia că nimic nu e mai prețios pe lume ca o mâncare sățioasă și o femeie frumoasă.

— Bravo, bravo! chicoti *madame*.

S-a înveselit și Zohra, iar râsul ei, pe care îl auzeam pentru prima oară, m-a făcut să uit pentru o vreme de frământările mele. S-a lăsat tăcerea, minute în șir. Nu se mai auzea decât vântul. Urla, se izbea de ziduri și zgâlțâia ferestrele închise. Cuprins iar de tristețe, mi-am continuat discuția cu Amer Wagdi:

— Ideal ar fi să ai convingeri și să le aplici. Dacă nu ai convingeri, ești definitiv pierdut. Iar dacă ai convingeri și nu acționezi înseamnă să-ți faci viața un iad.

— Chiar așa. Tu n-ai apucat să-l vezi pe Saad Zaghloul cum, la bătrânețe, a înfruntat exilul și moartea.

Am privit-o atunci pe Zohra, exilata singuratică. Stătea acolo, încrezătoare, plină de speranță. O invidiam.

*
* *

Peste o săptămână m-am dus iar la Doreya. Casa arăta din nou elegantă, ca pe vremuri, iar Doreya începuse să se aranjeze, dar în ochi i se citea deprimarea. Firește. Singură, lipsită de orice speranță și fără serviciu.

— Sper că nu te deranjează vizitele mele.

— Cel puțin în felul acesta simt că trăiesc încă, mi-a răspuns apatic.

Mi s-a strâns inima de durere când mi-am imaginat cum își duce existența în van. Am vrut să-i spun ce e în sufletul meu, însă amintirile mi-au ferecat buzele. Am ajuns împreună la concluzia că, dacă ar lucra, ar ieși mai ușor din starea aceea. Dar cum să-și găsească o slujbă? Sigur, avea diplomă universitară, studiase limbile clasice, dar existau unele obstacole de netrecut.

— Nu te mai închide în casă.

— M-am gândit la asta, dar încă nu am făcut nimic.

— Dacă aș putea să vin la tine în fiecare zi...

A zâmbit și a șovăit o clipă. Apoi mi-a răspuns:

— Ar fi bine să nu ne mai întâlnim acasă.

Nu mi-a plăcut ideea, dar mi-am dat seama că avea dreptate:

— Da, într-adevăr.

Așa că, a treia oară, ne-am întâlnit la grădina zoologică. Chipul ei era același ca în vremurile de demult, delicat, radios, numai că avea ochii înnegurați, fără de viață. Am mers minute în șir de-a lungul gardului dinspre bulevardul pe

care se afla universitatea, bulevardul amintirilor noastre de neuitat.

— Faci prea multe eforturi pentru mine.

— Nici nu știi cât de fericit sunt că pot face asta!

Dar eram oare persoana cea mai potrivită să vorbească despre o presupusă fericire?

— Singurătatea e cumplită, Doreya. E cel mai mare rău de care poate suferi un om.

Probabil intenționat am rostit aceste cuvinte pe un ton cât se poate de calculat.

— Nu am mai fost la grădina zoologică din vremea studenției.

— Și eu sunt singur, am insistat, prefăcându-mă că nu mi-am dat seama că a încercat să schimbe vorba. Cunosc atât de bine gustul singurătății.

Ea părea încolțită, iar eu eram și mai tulburat. Gândurile și sentimentele mi se răsuceau, mi se încâlceau. De-abia mai puteam să-mi țin pornirile în frâu. Când privirile ni se întâlniră, mi se păru speriată.

— E atât de trist că eu mă pot plimba, în timp ce el... stă acolo.

A așteptat să spun ceva, apoi, văzând că tac, m-a întrebat:

— Ce-i cu tine?

— Nu pot scăpa de sentimentul de vinovăție.

— Mi-e teamă că suferi și mai mult când ești cu mine.

— Nu, în nici un caz. Sentimentul acesta nenorocit e întreținut de disperare.

— Cel puțin putem încerca să ne consolăm cu asemenea întâlniri.

— Disperarea duce la gesturi imprudente. Bolnavul caută uneori să se vindece cu leacuri ce-i fac mai mult rău.

— Cum adică?

— Adică... Adică... Să mă ierți dacă, într-o bună zi, nu o să mai rezist și o să-ți spun că te iubesc ca în prima clipă.

Brusc mi-am dat seama ce făcusem. O prostie. O nebunie. Ce fusese în capul meu? Mă lăsasem antrenat de o idee fixă. Ca un om care se aruncă în adâncurile apelor să-și stingă hainele în flăcări.

Nu a reușit să rostească decât un singur cuvânt, dar tonul ei plin de reproș mi s-a părut ca o palmă peste obraz:

— Mansour!

— Iartă-mă, am continuat cu vocea gâtuită. Nu-mi dau seama cum am putut spune așa ceva, dar te asigur că nu-mi găsesc fericirea.

În tren, pe drumul de întoarcere, mi-am zis: E mai ușor să fii curajos când îți așterni sentimentele într-o scrisoare.

*
* *

M-am trezit într-o gălăgie nemaipomenită. Să fie oare vuietul propriilor mele frământări? Ba nu, e zgomotul unei altfel de confruntări. Am ieșit din cameră la timp pentru a vedea ultimele scene ale unei lupte. După expresia de pe chipul lor, mi-am dat seama că Sarhan, Zohra și o femeie necunoscută au fost fie eroii, fie victimele. Dar cine era femeia aceea? Și ce legătură avea Zohra cu cele întâmplate?

Când mi-a adus, ca de obicei, ceaiul, Zohra mi-a povestit tot: cum femeia s-a repezit la Sarhan în momentul în care el intrat în pensiune, cum au început să se bată, cum, vrând să-i despartă, Zohra s-a trezit în mijlocul încăierării.

— Cine e femeia aceea, Zohra?

— Nu știu.

— Din câte am auzit de la *madame*, a fost logodnica lui Sarhan.

A stat, s-a gândit și, în cele din urmă, mi-a răspuns:

— Poate că așa e.

— Și atunci de ce a dat în tine?

— Păi, cum ziceam, am încercat să-i despart.

— Dar acesta nu-i un motiv să te atace.

— Ei, așa a fost să fie.

Am privit-o cu înțelegere și tandrețe:

— E ceva între tine și...?

Nu mi-a răspuns. Am insistat:

— Zohra, nu e nimic rușinos în asta. Îți sunt prieten și nu te-am întrebat decât în numele prieteniei noastre.

A recunoscut dând din cap.

— Adică ești logodită și-mi ascunzi așa ceva?

Și-a mișcat iar capul, de data aceasta negând.

— Adică nu ți-ai anunțat încă logodna?

Tăcerea ei mă neliniștea.

— Și când o s-o anunți?

— Toate la timpul lor, m-a asigurat Zohra pe un ton hotărât.

Numai că eu eram în continuare îngrijorat:

— Cum ai văzut, a părăsit-o pe cealaltă.

— Pentru că n-o iubește, mi-a răspuns ea cu naivitate.

— Și atunci de ce s-a logodit cu ea?

M-a privit compătimitor. Pe urmă a prins curaj și mi-a explicat:

— De fapt, nu era logodnica lui, ci o femeie ușoară.

— Dar dacă a înșelat-o tot aia e.

Propriile mele cuvinte mi s-au părut ciudate și patetice, lăsându-mi un gust amar. L-am blestemat pe Sarhan fiindcă, deodată, îl uram așa cum mă uram pe mine însumi.

Și iată că peste câteva zile, când a venit să-mi aducă ceaiul, Zohra părea nespus de fericită:

— Domnule, pot să vă spun un secret?

M-am uitat la ea curios, așteptând să-mi povestească amănunte ale relației ei cu Sarhan. Numai că avea să mă anunțe cu totul altceva:

— O să mă apuc de învățat.

Nu am înțeles la ce se referă și am rămas cu ochii ațintiți spre ea. Și-a dat seama și mi-a explicat:

— M-am înțeles cu vecina noastră, învățătoarea, domnișoara Aleya Muhammad, să-mi dea lecții.

— Serios?

— Zău! Am vorbit cum o să facem. Eu singură m-am gândit la asta, a adăugat ea foarte mândră.

— Da, bine... Dar cum ți-a venit o asemenea idee?

— Păi, mi-am zis să nu rămân așa, fără carte. Și, pe urmă, am alte gânduri.

— Alte gânduri?

— Da, să învăț o meserie.

— Excelent, Zohra, excelent! am exclamat încântat.

A plecat din cameră, iar eu am rămas singur, gândindu-mă la ea cu admirație.

Ploua întruna, iar valurile mării murmurau parcă într-o limbă stranie. Încetul cu încetul, exaltarea începu să mi se topească, să se răcească, redevenind o băltoacă plină de mâzga melancoliei. Înălțarea amintește mereu de cădere, puterea de slăbiciune, inocența de imoralitate, speranța de disperare. Și, pentru a doua oară, nu am găsit pe nimeni altcineva asupra căruia să-mi vărs furia în gând decât pe Sarhan al-Beheiry.

*
* *

Am ales o cafenea de pe malul Nilului și ne-am așezat la masă sub un eucalipt. Soarele, trecut de zenit, ne

mângâia cu razele lui calde și îmblânzea aerul rece din Cairo. Ea îmi evita privirea și tot murmura:

— N-ar fi trebuit să vin.

— Și uite că ai venit, am încercat să o liniștesc. Până la urmă, te-ai hotărât.

— Nu m-am hotărât, fii sigur de asta.

M-am uitat la ea lung și m-am aruncat în abis:

— Sunt convins că venirea ta...

— Nu. De fapt, nu am vrut să stau singură, doar cu scrisorile tale.

— Nu e nimic nou în scrisorile mele.

— Dar i le-ai scris cuiva care nu mai există.

Am mângâiat-o pe mână, ca și cum aș fi vrut să-i dovedesc că e o ființă care încă există. Și-a tras mâna și mi-a spus:

— Scrisorile acelea au întârziat patru ani.

— Numai că în ele îți vorbesc despre lucruri nelimitate de timp și spațiu.

— Chiar nu vezi că sunt slăbită și obosită?

— Și eu. Prietenii noștri mă consideră turnător. Eu mă consider trădător. Nu te am decât pe tine.

— Ce ușurare trebuie să fie asta?

— În rest, nu mi-a mai rămas decât moartea. Sau nebunia.

A suspinat, apoi a rostit în șoaptă:

— Eu l-am trădat cu mult timp în urmă, în mintea mea.

— Ba nu. Ai fost un exemplu de fidelitate falsă.

— Ei, e un alt mod de a defini fapta mea.

— Suferim fără să avem un motiv adevărat, i-am explicat supărat. Aici se află esența dramei noastre.

Ne-am întors privirile spre Nil, cu apele lui plumburii și aproape încremenite. Am prins-o de mână pe sub masă, cu tandrețe, și am strâns-o ușor, ca să nu se opună.

— Să nu ne lăsăm copleșiți de gânduri morbide!

— Ne prăbușim amândoi, mi-a răspuns ea cu tristețe. Mai repede decât mi-am imaginat.

— Nu-i nimic, o să ieșim din toate astea ca aurul curat.

Însă aveam o dorință de nestăpânit să mă prăbușesc, ca și cum neantul ar fi fost un scop în sine. Ca și cum ținta celui dornic de fericire ar fi fost infernul.

*
* *

La gară m-am întâlnit cu un vechi prieten, un jurnalist cu vederi progresiste, care însă nu se implicase niciodată în politică. Ne-am dus amândoi la bufet. Eu așteptam trenul, iar el pe cineva care urma să sosească din zona Canalului.

— Chiar mă bucur că ne-am întâlnit, fiindcă voiam să te văd...

Foarte frumos. Oare ce voia? Nu ne mai văzusem de când plecasem la Alexandria.

— Cu ce ocazie la Cairo? s-a interesat el.

L-am privit suprins. Da. Știa că întrebarea lui o să mă surprindă.

— Sper că, în numele prieteniei noastre, pot să-ți vorbesc deschis. Se zice că vii aici pentru doamna Fawzi.

Nu m-am supărat, așa cum s-ar fi așteptat. Bănuiam, și Doreya, și eu, că întâlnirile noastre nu vor trece neobservate. Așa că i-am răspuns calm:

— Are nevoie de un prieten, după cum bine știi.

— Dar mai știu că...

— Că o iubesc de multă vreme, l-am întrerupt eu zeflemitor.

— Și Fawzi?

— E mai puternic decât cred alții.

— Eu... a bâiguit el încurcat, ca bun prieten, nu sunt prea încântat de ceea ce aud.

— Ia zi-mi, ce auzi?

Nu a scos o vorbă, așa că am răspuns eu la întrebare, nervos:

— Că sunt turnător, că am fugit la momentul potrivit și că acum m-am strecurat în casa vechiului meu prieten.

— N-am vrut decât...

— Și tu crezi toate astea!

— Nu, nu... Nu te-aș ierta niciodată dacă ai gândi așa ceva despre mine.

*
* *

Pe drumul spre Alexandria mă îndrebam dacă meritam să mă bucur de viață. Căutam să rezolv toate contradicțiile. Căutam din greu să găsesc o soluție. Oare nu era moartea soluția finală? Am vrut să intru puțin la Trianon, dar când i-am zărit înăuntru pe Sarhan al-Beheiry și pe Hosny Allam stând de vorbă, m-am răzgândit. Așa că am plecat mai departe. Rafalele reci de vânt mânau norii grei și întunecați. M-am plimbat pe faleză, am privit cum valurile se înălțau, se izbeau și stropeau asfaltul, mă gândeam că dacă aș fi avut la mine un obiect de preț l-aș fi trântit și l-aș fi făcut bucăți. Mă gândeam că echilibrul nu mai putea fi restabilit decât de un cutremur devastator.

*
* *

Zohra mi-a adus ceaiul în cameră. Convinsă că mă interesează problemele ei, mi-a povestit:

— Ai mei au venit să mă ia, dar eu n-am vrut să plec.

Chiar dacă eram deprimat, mă interesa cum îi mai merge. Am lăudat-o:

— Bine ai făcut!

— Până și bunul Amer-bei m-a îndemnat să mă întorc în sat.

— Îi e teamă să nu pățești ceva, asta-i tot.

S-a uitat lung la mine și a comentat:

— Azi nu zâmbiți, așa cum vă stă în fire.

Am făcut o grimasă, încercând să zâmbesc.

— Înțeleg, a zis atunci Zohra.

— Înțelegi?

— Da, drumurile pe care le faceți în fiecare săptămână, frământarea dumneavoastră.

Auzindu-i cuvintele am izucnit în râs.

— Vă doresc să vă meargă bine.

— Dumnezeu să te audă, Zohra.

Ne-am înțeles dintr-o privire. A făcut un gest cu mâna, îndemnându-mă să fiu vesel. Apoi am continuat:

— Dar e cineva care strică lucrurile.

— Cine?

— Cineva care s-a dezis de credință.

A ridicat iar mâna, de data aceasta a nemulțumire:

— Cineva care și-a înșelat prietenul și profesorul. Dar e îndrăgostit. Nu i se iartă vina dacă iubește?

— Iubirea unui trădător e la fel de murdară ca el! mi-a răspuns Zohra cu dispreț.

*
* *

Mă cufundam în muncă, dar, când nervii îmi erau pe punctul de a ceda sau gândurile îmi zburau aiurea, plecam la Cairo. Acolo găseam și fericirea, și iubirea. Dar ce fericire era aceea? Ce mult m-am bucurat când nu s-a mai

opus și m-a lăsat să o țin de mână. Dar după aceea m-a cuprins neliniștea, mă obseda gândul că iubirea este, de fapt, calea către moarte, iar eu, cu excesele mele, voi ajunge cât de curând la destinație.

— Te iubesc de mult timp, i-am eu spus odată, îți amintești, nu? Pe urmă, pe neașteptate, m-ai anunțat că te logodești.

— Ești atât de ezitant, mi-a răspuns ea melancolică. Oricine te poate înțelege greșit. Tocmai de aceea l-am acceptat pe Fawzi: datorită caracterul său puternic. După cum știi, e demn de toată admirația.

În jurul nostru, o mulțime de îndrăgostiți. Am întrebat-o:

— Suntem fericiți?

M-a privit surprinsă:

— Mansour, ce întrebare e asta?

— Poate ți-e greu că, din cauza mea, te vorbește lumea.

— Nu-mi pasă. Iar Fawzi...

Fără îndoială că se pregătea să-mi repete ceea ce-i spusesem de atâtea ori despre toleranța lui, inima lui generoasă. Dar a tăcut. Nu-mi făcea nici o plăcere să aud aceeași placă. Am schimbat subiectul:

— Doreya, tu te-ai îndoit vreodată de mine, așa cum au făcut-o ceilalți?

S-a încruntat. Mă avertizase de multe ori să nu deschid acest subiect, dar nu m-am putut abține.

— Ar fi fost normal să te îndoiești și tu.

— De ce te torturezi singur?

I-am zâmbit:

— Câteodată mă întreb de ce ai gândi tu altfel decât ceilalți.

— Adevărul e că nu îți stă în fire să trădezi, mi-a răspuns ea enervată.

— Și cum e firea de trădător? Sunt un om slab. I-am făcut pe plac fratelui meu, ăsta e semn de slăbiciune. Iar cei slabi trădează adeseori.

Mi-a luat mâinile într-ale ei și m-a rugat:

— Nu te mai frământa. Ne chinui pe amândoi.

Nu înțelegea că unul dintre motivele frământărilor mele era chiar ea.

*
* *

Madame a intrat în cameră. Mi-am dat seama imediat că o să aflu știri proaspete. Zbura de colo până colo, ca un fluture, și își purta veștile.

— Ați auzit, *monsieur* Mansour? Mahmoud Abu al-Abbas, vânzătorul de ziare, a cerut-o în căsătorie pe Zohra, iar ea a refuzat. E o nebunie, *monsieur* Mansour!

— Dar ea nu-l iubește.

— Inima ei a luat-o pe o cale greșită, mi-a zis *madame* și mi-a făcut semn cu ochiul.

Vai de Sarhan dacă o părăsește, am spus în sinea mea. Apoi mi-a venit o idee stranie, sau, mai curând, o dorință perversă ca el s-o părăsească totuși, astfel încât să-l pot pedepsi după cum merită.

Madame s-a aplecat spre mine și mi-a șoptit:

— Vă rog, vorbiți cu ea. O să vă asculte fiindcă ține la dumneavoastră.

„Ține la dumneavoastră." Când am auzit-o, am simțit că-mi ies din minți și am făcut mari eforturi să mă abțin.

*
* *

— Are o origine bună, aproape aristocrată, dar nu e o sfântă. Cum știi, meseria ei se face în anumite condiții. Dacă n-aș fi fost eu, de mult i-ar fi confiscat și pensiunea, și banii...

*
* *

Ploaia șiroia pe ferestre, adusă de rafalele de vânt. Mugetul valurilor mă înfiora. Nici nu mi-am dat seama că Zohra a intrat în cameră, până când nu a pus paharul de ceai pe masa din fața mea. M-am bucurat să o văd, să mai scap de gândurile negre. Ne-am zâmbit, i-am dat un biscuit și i-am spus râzând:

— Uite că ai mai refuzat o cerere în căsătorie.

S-a uitat la mine nedumerită, așa că am continuat:

— Dacă vrei să-ți spun părerea mea, Zohra, Mahmoud e de preferat lui Sarhan.

A protestat încruntată:

— Așa credeți pentru că nu-l cunoașteți.

— Iar pe celălalt l-ai cunoscut destul de bine?

— Nimeni nu e de părere că ar fi bine să mă mărit cu el.

— Asta să le-o spui celor care nu-ți sunt prieteni, nu mie.

— Dar Mahmoud ăla nici nu face deosebirea dintre o femeie și o pereche de încălțări.

Mi-a spus apoi o anecdotă despre cum se purta și cum gândea Mahmoud. Am râs amândoi.

— Tu ești în stare să-l faci să te aprecieze, am insistat.

Numai că ea îl iubea pe Sarhan și avea să-l iubească până când fie se însura cu ea, fie o părăsea.

— Zohra, îți respect părerea și ceea ce ai hotărât să faci. Aș vrea să te felicit de logodnă cât mai curând.

*
* *

Câteva treburi urgente și importante m-au împiedicat să merg la Cairo. Doreya mi-a telefonat și s-a plâns că

suferă de singurătate. Când ne-am întâlnit, peste o săptămână, mi-a zis precipitată:

— Uite că acum e rândul meu să te hărțuiesc.

I-am sărutat mâna și am intrat într-un separeu de la Florida. I-am spus pe scurt ce făcusem între timp, ceea ce era și un fel de scuză. Părea foarte încordată și fuma întruna. Dar nici eu nu eram într-o stare mai bună.

— Încerc să mă îngrop în muncă, însă ies la suprafață de fiecare dată, fiindcă o voce stranie mă tot avertizează că am greșit ceva sau am trecut cu vederea un lucru esențial. Și uneori chiar am uitat câte ceva important. În camera de la pensiune sau la birou.

— Sunt singură... Și nu mai suport singurătatea.

— Ne-a înghițit un vârtej și nu facem nimic ca să scăpăm din el.

— Și ce am putea face?

M-am gândit o clipă, încercând să urmez un fir logic. Dar care logică? Un om tulburat de sentimente nu poate gândi rațional. Parcă în căutarea unor noi provocări, i-am spus:

— Dacă ne gândim bine, nu sunt decât două posibilități: să ne despărțim, sau să divorțezi.

Ochii cenușii i s-au mărit de spaimă. Poate pentru că nu avea cum să mă contrazică.

— Divorț! a exclamat ea.

— Da, am încuviințat în șoaptă. Și apoi am lua viața de la capăt.

— Ar fi o nebunie!

— Însă firesc. Și moral, dacă vrei...

Înfrântă, și-a sprijinit capul în palme.

— Vezi, nu-ți ziceam că nu facem nimic să ieșim din vârtej? Ce-ar face Fawzi în locul meu?

— Știi foarte bine că mă iubește, a șoptit ea.

— Dar nu te-ar ține lângă el dacă ar afla că mă iubești pe mine.

— Nu crezi că e o simplă teorie?

— Îl cunosc pe Fawzi, ăsta-i adevărul!

— Închipuiește-ți... Închipuiește-ți că ar zice...

— Că l-ai părăsit când era în închisoare, nu-i așa? N-are importanță, îl părăsești pe el, nu principiile lui.

Parcă-l vedeam întins pe canapea, privindu-mă cu ochii lui negri și migdalați, fumându-și pipa, dezbătând tot felul de lucruri, dar neîndoindu-se nici o clipă de căsnicia lui fericită.

— La ce te gândești? m-a trezit Doreya din visare.

— Viața e generoasă doar cu cei puternici, i-am răspuns și am strâns-o ușor de mână. Hai să bem ceva și să nu ne mai gândim la toate astea.

*
* *

Mă izolasem de tot ce se petrecea în jur. Fierbeam de furie de când aflasem că Hosny Allam o agresase pe Zohra. Stăteam în vestibul cu Amer Wagdi și *madame*, dar nu auzeam din conversația lor decât un murmur. Aflasem și de bătaia dintre Sarhan și Hosny. Îmi doream să se fi omorât în bătaie. Aș fi vrut să-l învăț minte pe Hosny, dar nu aveam nici o îndoială că m-ar fi făcut praf, și de aceea ura mea față de el ajunsese aproape în pragul nebuniei. M-am trezit din reverie când *madame* s-a ridicat și a ieșit din încăpere. M-am uitat la Amer Wagdi, i-am surprins privirea afectuoasă și pornirile belicoase mi s-au potolit dintr-odată. Bătrânul acesta ar fi putut fi bun prieten cu tatăl sau bunicul meu. M-a întrebat la ce visam. Abia am reușit să îngaim:

— Cred că nu am nici un viitor.

Mi-a zâmbit ca și cum ar fi știut prea bine, ca și cum ar fi trecut și el prin toate astea și mi-a zis:

— Tinerețea și mulțumirea nu prea fac casă bună. Asta-i tot.

— Trecutul mă apasă atât de mult, încât am ajuns să cred că nu am nici un viitor.

Zâmbetul i-a pierit de pe buze:

— Poate ai avut greutăți, eșecuri, ghinion, dar meriți să trăiești din plin.

Nu-mi făcea plăcere să vorbesc cu el despre frământările mele, chiar și așa, într-o doară. Am schimbat subiectul:

— Dar dumneavoastră la ce visați?

A râs cu poftă, apoi mi-a răspuns:

— Bătrânii dorm mai puțin, așa că au și vise mai puține. Dar, dacă tot m-ai întrebat, îmi doresc o moarte liniștită.

— Adică există mai multe feluri de moarte?

— Cel mai fericit om e cel care se duce la culcare după o seară plăcută și nu se mai trezește niciodată.

Eram încântat de discuția cu el.

— Credeți că o să aveți o viață și după moarte?

— Sigur că da, mi-a răspuns el râzând iar. Dacă o să scrii și despre mine în cartea pe care o s-o publici.

*
* *

Îmi plăcea clima Alexandriei. Nu când era calmă și razele aurii ale soarelui mă alintau, ci în dezlănțuirile ei periodice. Când norii se strângeau și formau pe cer munți întunecați. Când în înalt se lăsa deodată liniștea. Atunci, o pală de vânt făcea totul să vibreze, să răsune ca un semnal de alarmă sau ca zgomotul făcut de un orator care-și drege glasul. Crengile tremurau și păsările se ascundeau.

Apoi rafalele se porneau unele după altele și izbucnea nebunia. Valurile se umflau urlând, înălțându-și spuma până la marginea șoselei. Tunetul se năpustea cu miresme de pe altă lume. Fulgerul orbea privirile, electrocuta inimile. Șiroaiele de ploaie cuprindeau într-o îmbrățișare umedă pământul și cerul. Elementele naturii se contopeau, fremătau, clocoteau, ca și cum o nouă lume stătea să se nască.

Brusc, peste oraș s-a lăsat liniștea. Umbrele s-au risipit și Alexandria și-a arătat chipul primenit: drumurile sclipitoare, pământul înverzit, briza curată, razele blânde ale soarelui.

Am stat la fereastra camerei și am privit furtuna până când cerul s-a înseninat iar. Dezlănțuirea aceea parcă povestise tot cea aveam în suflet și parcă îmi croise drumul spre necunoscut, anunțându-mi destinul cu un susur de neînțeles.

Când orologiul a bătut ora exactă, mi-am pus palmele peste urechi, să nu aflu cât e ceasul. Dar am auzit deodată o gălăgie neobișnuită. Se întețea. O ceartă? O bătaie? Incidentele de la pensiune păreau să nu se mai sfârșească. Am presimțit că Zohra se afla, ca de obicei, în mijlocul evenimentelor. O ușă s-a deschis brusc și atunci am recunoscut glasurile. Zohra și Sarhan! M-am strecurat afară din cameră. I-am văzut cum stăteau în hol, ca doi cocoși gata de luptă, iar *madame* se băgase între ei să-i despartă.

— Sunt liber să fac ce vreau! striga Sarhan. Să mă însor cu cine vreau! Și o să mă însor cu Aleya.

Zohra clocotea ca un vulcan, furioasă că fusese înșelată, înfrântă, că-și pierdea toate speranțele. Așadar, el obținuse ceea ce-și dorise și acum încerca altceva. M-am apropiat de el, l-am luat de mână și l-am condus în camera mea. Avea pijamaua sfâșiată și buzele îi sângerau.

— E o fiară! a răcnit el.

Am încercat să-l liniștesc, dar el a continuat să strige agitat:

— Îți dai seama? Alteța Sa vrea să se mărite cu mine.

L-am rugat iar să se calmeze. În zadar.

— O cățea nebună!

Nu mai puteam suporta. L-am întrebat:

— De ce vrea să se însoare cu tine?

— Întreab-o! Întreab-o pe ea!

— Ba eu te întreb pe tine.

Deodată a devenit atent și s-a uitat lung la mine.

— Probabil are un motiv ca să vrea așa ceva, nu? i-am zis eu.

A tăcut și a rămas pe gânduri. Pe urmă m-a privit și mai atent:

— Cum adică?

— Adică ești un nemernic!

— Domnule, ia vezi...

L-am scuipat drept în față:

— Uite așa! Te scuip și pe tine, și pe toți nemernicii de pe lume, și pe toți trădătorii.

Ne-am repezit unul la celălalt și am început să ne îmbrâncim. Până să ajungem la pumni, *madame* a năvălit în cameră:

— Vă rog, m-am săturat de toate astea! Rezolvați-vă problemele afară, nu în casa mea!

Mi-a întors spatele, a ieșit din cameră și l-a luat pe Sarhan cu ea.

*
* *

Am plecat la radio cu mintea împăienjenită, inima grea, frământat de gânduri. În birou mă aștepta o femeie. O femeie? Doreya. Da, chiar ea. De uimire, am rămas

pironit în fața ei și nu am reușit să zic nimic. Dar, după o clipă, ceața din minte mi s-a risipit.

— Doreya! am exclamat.

Am zâmbit. Trebuia să zâmbesc. Ba chiar trebuia să radiez de fericire. I-am luat mâinile într-ale mele și i le-am strâns tandru. O undă de bucurie mi-a spulberat neliniștea și temerile ce-mi sfredeliseră sufletul.

— Ce surpriză! Sunt așa de fericit, Doreya.

Și-a întors spre mine chipul atât de palid și mi-a spus, parcă scuzându-se:

— Ar fi trebuit să mai aștept o zi sau două, până ne-am fi întâlnit, dar nu am mai rezistat. Te-am căutat la telefon și nu te-am găsit.

Eram neliniștit, fără să-mi dau seama de ce. Mi-am luat un scaun și m-am așezat în fața ei.

— Sper că ai venit cu vești bune, Doreya.

— Am primit un mesaj de la Fawzi, mi-a zis ea, plecându-și privirea. Mi l-a adus un prieten, un jurnalist.

Am tresărit. Știam despre ce prieten jurnalist vorbea. Așa că sigur nu erau vești bune.

— Îmi dă libertatea deplină să fac ce vreau cu viitorul meu, mi-a explicat Doreya.

Inima îmi bătea cu putere. Deși totul părea clar, i-am cerut să-mi spună toate amănuntele. În mod ciudat, eram atât de tulburat, încât nu mă puteam bucura. Nu mă simțeam deloc fericit.

— Cum adică? am insistat eu.

— Evident, a aflat de relația noastră.

— Cum a aflat?

— Ce importanță are?

Ne-am uitat unul la altul descumpăniți. Mă simțeam încătușat. Ce-i cu mine? m-am întrebat. Ar trebui să fiu fericit sau măcar mulțumit.

— Crezi că s-a supărat?

— Oricum, mi-a răspuns ea iritată, s-a purtat așa cum te așteptai.

Mi-am plecat capul. Avea dreptate.

— Și acum vreau să știu ce părere ai, a continuat Doreya.

Da, sigur, nu rămânea decât să-i dau undă verde, ca să înceapă demersurile pentru divorț. Și să întemeiez o familie, așa cum îi propusesem, așa cum îmi dorisem. Iată, visul era pe cale să devină realitate. Doar că nu eram fericit. Trebuia să recunosc adevărul față de mine însumi: nu eram deloc fericit. Mă temeam. Nu aveam nici un sentiment de vină sau de jenă pentru cele întâmplate. Totul depindea doar de mine, de nimeni altcineva. Ce puteam face dacă nu eram în stare să lupt pentru propria mea împlinire sufletească?

— De fiecare dată când rămâi pe gânduri și nu îmi răspunzi, mi-a spus ea parcă exasperată, mă faci să mă simt părăsită, pierdută într-o singurătate fără scăpare.

Numai că eu aveam nevoie de timp pentru a cumpăni lucrurile. Eram atât de panicat și de neliniștit, încât nu-mi mai păsa ce simte. Nu mă mai străduiam nici măcar să fiu amabil. Ieșisem de sub vraja ei, eram amețit ca în urma unei lovituri puternice. Mă eliberasem de sub puterea ei. Un șuvoi negru de aversiune crudă îmi inunda sufletul speriat. Înnebunisem. Nu găseam altă explicație.

— De ce nu zici nimic? mi-a reproșat ea.

— Doreya, i-am răspuns cu un calm înspăimântător, nu-i accepta propunerea generoasă.

M-a privit drept în față. Palidă, furioasă, nevenindu-i să creadă. Am insistat brutal:

— Refuză-l fără nici o ezitare.

— Asta-i tot ce ai de zis?

— Da.

— E ridicol. E deplorabil. Nu înțeleg.

— O să înțelegem amândoi la un moment dat, i-am răspuns disperat.

— Dar trebuie să-mi dai o explicație!

— N-am nici o explicație.

M-a săgetat cu ochii ei cenușii:

— Mă faci să mă îndoiesc că ești zdravăn la minte!

— Asta și merit.

— M-ai jucat pe degete tot timpul, nu?

— Doreya!

— Spune-mi cinstit, m-ai mințit?

— Niciodată!

— Atunci, dintr-odată, te-ai lecuit de iubire?

— Nu! Nu!

— Cred că glumești.

— N-am ce să spun. Mă urăsc. E singurul lucru pe care-l pot spune. Să nu te apropii niciodată de un bărbat care se urăște pe sine.

Citeam în privirea ei că totul se năruise. Furioasă și dispreţuitoare, se uita în altă parte. A tăcut o vreme, ca și cum nu ar fi știut ce să facă, apoi a murmurat ca pentru sine:

— Sunt o proastă. Și trebuie să plătesc pentru prostia mea. Nu m-am putut încrede în tine niciodată. Cum de nu am ținut cont de asta? M-ai făcut mereu părtașă la reacțiile tale impulsive și nebunești. Chiar așa. Ești nebun.

M-am arătat umil ca un copil vinovat. Nu am mai spus nimic, gândindu-mă că doar în felul acesta reușeam să pun capăt unei asemenea scene apăsătoare. I-am evitat privirea, nu i-am băgat în seamă răsuflarea agitată, sunetul ritmic pe care îl făcea bătând cu degetele în masă. Devenisem inert ca un cadavru. Deodată, glasul ei m-a trezit:

— Nu mai ai nimic de zis?

Am rămas paralizat. S-a ridicat precipitată. M-am sculat și eu de pe scaun. A ieșit din birou. Am mers după ea până am ajuns în stradă. Am traversat amândoi. Atunci și-a grăbit pasul, dându-mi de înțeles că nu voia să o însoțesc. M-am oprit și am urmărit-o cu privirea ca pe o fantasmă. Fantasma s-a mărit, s-a întins până când a împins realitatea dincolo de orizont. Vedeam cu tristețe cum făptura ei atât de familiară, iubită, se îndepărtează și chiar în acel moment de nebunie supremă eram conștient că ea fusese prima și probabil singura mea iubire. Iar dispariția ei mă împingea spre abis. Sufeream, dar, în același timp, mă simțeam neașteptat de liniștit.

*
* *

Zâmbitoare, marea se întindea lină și albastră. Unde era furtuna dezlănțuită? Soarele, pregătindu-se de apus, tivea norii cu fire de aur. Unde erau munții întunecați de pe cer? Briza se juca în crengile palmierilor de pe promontoriul de la Silsila. Unde era suflarea cutremurătoare a vântului?

M-am uitat la Zohra. Lividă, cu privirea pierdută, avea urme de lacrimi pe obraji. Parcă mă vedeam în oglindă. Sau parcă viața mă privea aspră și neîndurătoare. Îmi impunea ce căi să urmez, pline de ciulini, îmi răsucea speranțele într-un vârtej otrăvit, care-i înghițea pe ambițioși și pe disperați deopotrivă, dându-i fiecăruia hrana cuvenită. Iat-o pe Zohra, după ce și-a pierdut onoarea și mândria. Într-adevăr, mă priveam în oglindă.

— Vă rog, nu vreau să aud nimic, m-a avertizat ea. Nici o mustrare, nici o vorbă.

— Cum vrei tu.

Încă nu-mi revenisem din experiența amară cu Doreya și nici nu avusesem răgazul să cuget pe îndelete ca să înțeleg ce se întâmplase. Cele petrecute încă mă copleșeau, îmi tulburau mintea. Eram conștient că furtuna abia avea să vină. Că tragedia încă nu avusese loc. Nu m-am mai putut abține și i-am zis plin de compasiune:

— Mai bine că s-a întâmplat așa.

Cum nu mi-a răspuns, am întrebat-o:

— Ce ai de gând să faci?

— Încă mai sunt în viață, după cum bine vedeți, a șoptit ea.

— Dar la ce visezi, Zohra?

— O să-mi văd de drumul meu.

Rostise cuvintele foarte hotărâtă, dar parcă nu din inimă.

— O să-ți treacă toată supărarea, ca și cum nici n-ar fi fost, o să te căsătorești, o să ai copii...

— Cel mai bine e să mă feresc de bărbați de acum încolo, a rostit ea cu amărăciune.

Iar eu am râs. Prima oară după o perioadă atât de lungă. Nu știa nimic de furtuna care îmi răvășea sufletul sau de nebunia care mă cuprinsese.

Deodată mi-a venit o idee. Să fi fost chiar deodată, pe neașteptate? Nu, cu siguranță că avea rădăcini adânci, pe care nu le observasem. O nebunie seducătoare. Un gând ciudat, căutat îndelung, care-mi putea unge ca un balsam rănile adânci. M-am uitat la ea cu tandrețe și i-am zis:

— Zohra, nu suport să te văd nefericită.

Mi-a mulțumit schițând cu greu un zâmbet. Cuprins de un nou val de euforie, am adăugat:

— Fruntea sus, Zohra! Fii așa cum te știu. Spune-mi, când o să văd iar pe buzele tale un zâmbet fericit?

Și-a plecat capul și a surâs. Valul de euforie mă purtă mai departe. Iat-o pe Zohra stând în fața mea, singură, părăsită, dezonorată.

— Zohra, nici nu știi cât îmi ești de dragă... Căsătorește-te cu mine, Zohra!

M-a privit stupefiată, neîncrezătoare. A deschis gura, dar de pe buze nu i-a ieșit nici un sunet. Mânat de aceeași pornire ciudată, i-am repetat:

— Căsătorește-te cu mine, Zohra, vorbesc serios!

Când și-a revenit nu a reușit să bâiguie decât:

— Nu!

— Haide să ne căsătorim cât mai repede!

Și-a mișcat nervoasă degetele și mi-a răspuns:

— Dumneavoastră iubiți pe altcineva.

— Nu a fost vorba de nici o iubire. Nu-i decât o închipuire de-a ta. Răspunde-mi, Zohra!

A oftat și m-a privit neîncrezătoare.

— Sunteți un om cu inimă mare. Așa că spuneți unele lucruri fără să vă gândiți prea bine. Nu pot să primesc. Și nici dumneavoastră nu vreți asta. Nu mai stăruiți.

— Adică mă refuzi, Zohra?

— Vă mulțumesc, dar cred că n-a fost o adevărată cerere în căsătorie, pe care s-o primesc sau nu.

— Crede-mă, îți jur... Măcar promite-mi, dă-mi o speranță. O să te aștept...

— Nu, nu. Vă mulțumesc că sunteți atât de bun, dar nu pot să primesc. Întorceți-vă la iubita dumneavoastră. Dacă lucrurile nu merg ca până acum, cu siguranță că ea e de vină, dar o s-o iertați.

— Zohra, crede-mă...

— Nu, nu mai stăruiți, vă rog.

Spusese toate acestea pe un ton cumplit de ferm, dar i se citea în priviri extenuarea. Ca și cum nu ar mai fi

putut suporta situația, îmi mulțumi încă o dată dând din cap, se ridică și plecă pășind apăsat și hotărât.

Totul se prăbușise. Am privit în jur, căutând parcă un punct de sprijin. Când se va dezlănțui cutremurul? Când se va porni furtuna? Ce am spus? Cum am fost în stare să spun așa ceva? De ce? Există oare o altă persoană care vorbește în locul meu când i se năzărește? Cum aș putea să opresc toate astea?

*
* *

Cum aș putea să opresc toate astea?

Mi-am tot repetat întrebarea după ce am ieșit din cameră. Sarhan al-Beheiry era pe hol și vorbea la telefon. Valiza, pe care o lăsase lângă ușă, îi anunța plecarea definitivă. L-am privit cu ură; își înclinase capul și își lipise urechea de receptor. Parcă mă aflam în fața unui dușman de moarte. Ocupase în viața mea un loc mai important decât mi-aș fi putut imagina. Și atunci, ce aș fi făcut dacă ar fi dispărut pentru totdeauna? Cum aș fi reușit să îl regăsesc? Mă atrăgea cu atâta putere, precum lumina atrage insectele. Era poțiunea otrăvită care mă vindeca.

— Foarte bine! a strigat el în receptor. În seara asta, la opt. Te aștept la Lebăda.

Îmi dădea întâlnire. Și poate și un scop. Îmi punea nebunia în mișcare. Glasul lui răsunător mă îndemna la sinucidere. Îmi poruncea să-l urmez. Să scap de abisul din mine.

M-am temut de propriile mele sentimente, așa că am revenit în cameră. Când am plecat de la pensiune, nu mai era nici urmă de Sarhan.

*
* *

M-am dus la Atheneus. M-am gândit să-i scriu o scrisoare Doreyei, dar nebunia mi-a domolit dorința, mi-a înceţoşat mintea.

La Lebăda m-am aşezat într-un colţ din grădina interioară. Eram ca un emigrant care şi-a luat adio de la oraş, cu tot freamătul lui. Parcă mă mai liniştisem, parcă mintea mi se mai limpezise. Colţul în care mă aflam era departe de mesele animate la care şedeau bărbaţi şi femei. Cu ochii pe intrare, am comandat un pahar de coniac, apoi altul. Mult pomenitul erou a sosit cu puţin înainte de opt fără un sfert. Însoţit de Tolba Marzuq! El să fi fost cel cu care vorbise la telefon? De când prietenia asta nemaipomenită dintre ei? S-au oprit la o distanţă de vreo zece mese de mine şi ospătarul le-a adus tot coniac. Mi-am amintit că, de dimineaţă, la micul dejun, acceptasem propunerea lui Tolba Marzuq să ne petrecem revelionul la Monseigneur. Chiar aşa, promisesem că o să petrec de revelion! Mă uitam la ei pe furiş cum beau, discută şi râd.

*
* *

Am avut grijă să nu mă vadă, dar m-a zărit totuşi în oglindă. L-am ignorat, înjurând în sinea mea că am avut ghinion. Am ieşit pe strada complet pustie. Îi auzeam paşii în spatele meu. M-am oprit. Aproape că m-a ajuns din urmă. S-a apropiat de mine, a încetinit, să nu ajungă într-o postură vulnerabilă, cu spatele descoperit, şi m-a privit suspicios:

— Mă urmăreşti? Te-am văzut de la bun început.

— Da, i-am răspuns scurt.

— De ce? s-a interesat el îngrijorat.

— Ca să te omor, l-am anunțat, scoțându-mi foarfecele din buzunarul pardesiului.

A încremenit cu ochii pe foarfece:

— Ești nebun! E clar că ești nebun!

Am făcut un salt amândoi. De apărare, de atac. Mi-a strigat:

— Nu ești tutorele ei!

— Nu e pentru Zohra. Nu e doar pentru Zohra.

— Și atunci pentru ce?

— Nu mai pot trăi dacă nu te omor!

— Dar o să fii și tu omorât, nu-ți dai seama?

Amețit, m-a cuprins iar senzația aceea de emigrant care-și ia adio de la oraș, cu tot freamătul lui.

— Cum de ai știut unde să mă găsești? m-a întrebat el deodată.

— Te-am auzit când ai vorbit la telefon.

— Și te-ai hotărât să mă omori?

— Da.

— Și nu te-ai mai gândit la asta înainte?

Surprins, nu i-am răspuns, dar nici nu am renunțat să trec la fapte.

— Adevărul e că nu vrei să mă omori.

— Ba da, vreau, și chiar o să te omor.

— Și dacă nu m-ai fi auzit când am vorbit la telefon? Și dacă nu te-ai fi întâlnit cu mine?

— Te-am auzit și te-am întâlnit. Și o să te omor.

— Dar de ce?

Eram iar surprins, dar mai hotărât ca oricând. Am implântat foarfecele în el, strigând:

— Uite, de-aia! Ține! Ține, încă una!

*
* *

Îl auzeam pe Sarhan cum vorbea cu Tolba Marzuq și râdea. Din când în când se ridica și pleca de la masă, dar se întorcea în scurt timp. L-am blestemat pe Tolba Marzuq, a cărui prezență stricase totul. Dar după aproape o oră și-a luat rămas-bun și a plecat, lăsându-l pe Sarhan singur. Așteptam cu nerăbdare clipa când aveam să nu mai sufăr.

Bea și se tot uita spre ușă, nerăbdător, neliniștit. Mai aștepta oare pe cineva? Și, dacă mai venea cineva, nu riscam să pierd ocazia de a face ceea ce îmi propusesem? Ospătarul l-a anunțat că e căutat la telefon. A țâșnit de la masă foarte preocupat. S-a întors repede, îngândurat și abătut. Ce se întâmplase? Nu s-a mai așezat. A plătit și a plecat de la masă. Prin geamul care separa grădina de salonul cafenelei am văzut că s-a îndreptat spre bar. Probabil să mai bea ceva. Am așteptat cu nerăbdare să termine și să plece. Apoi, calm, m-am ridicat și am ieșit. Când am ajuns în stradă, el deja traversase. Palele de vânt rece mă biciuiau. Mi-am strâns pardesiul pe mine. Pustiu, liniște. Doar foșnetul frunzelor de o parte și de alta a drumului. Lumina felinarelor cu un nimb de ceață. Am mers cu grijă în urma lui, aproape lipit de ziduri. Părea adâncit în gânduri, departe de tot ce se petrecea în jur, chiar uitase să-și îmbrace haina și o ținea pe braț. Ce se întâmpla? Vorbise și râsese tot timpul. De ce se schimbase dintr-odată? Dar eu nu aveam decât un singur gând. Ca și cum ar fi fost unica mea salvare. Deodată a cotit spre pe drumul ce duce spre Palma. Acesta era pustiu și cufundat în beznă la ora aceea. Ce avea de gând? De ce se purta de parcă soarta l-ar fi împins în mâinile mele? Temându-mă să nu-l pierd, mi-am grăbit pașii. Pipăiam

gardurile grădinilor și mergeam după el. Ne pierdeam amândoi în beznă. Îi urmăream conturul trupului, gata de atac. Dar, deodată, s-a oprit. Tremurând, m-am oprit și eu. Se întâmplase ceva. Poate venea cineva. Trebuia să aștept. S-a auzit un sunet. Poate a spus ceva. Poate i-a dat cuiva un semnal. Ba, nu. Vomita! A mai făcut câțiva pași și a căzut. Era beat mort. Băuse peste măsură și-și pierduse cunoștința. Am rămas pe loc, ascultând cu atenția încordată, dar nu s-a mai întâmplat nimic. M-am apropiat și era cât pe ce să mă împiedic de picioarele lui. M-am aplecat peste el, am vrut să-l strig pe nume, dar nu am reușit să scot nici un sunet. L-am atins pe corp și pe față. Nu a reacționat. Era complet dus. În comă etilică. Avea să părăsească lumea asta fără să simtă durerea sau teama, așa cum își dorea bătrânul Amer Wagdi. L-am zgâlțâit. Nu s-a mișcat. L-am scuturat cu putere. Nu a dat nici un semn că ar putea să-și revină. Nervos, m-am îndreptat de spate. Mi-am băgat mâna în pardesiu să scot foarfecele. Dar nici urmă de foarfece. Am căutat în toate buzunarele. Uitasem să iau foarfecele. Eram îngândurat, iritat, disperat când *madame* venise să mă întrebe ce părere am despre petrecerea de revelion. Plecasem din cameră uitând că îmi pusesem în minte să fac ceva anume.

M-am enervat pe mine însumi și pe bețivul acela care scăpa în mod nemeritat. L-am lovit cu piciorul în coaste. L-am mai lovit o dată, cu mai multă putere. Și încă o dată. Și încă o dată. Ieșit din minți, l-am călcat în picioare până mi-am descărcat furia. M-am întors apoi la drumul mărginit de gard, spunând în sinea mea: L-am terminat. Gâfâiam și eram ametit. Mă obseda gândul că sunt un nebun care se agită în beznă cu mintea rătăcită. Și mi-am adus aminte de Doreya. Cum m-a privit în ochi, cum s-a pierdut în mulțimea de pe stradă.

M-am întors la pensiune. Mi-o imaginam pe Zohra cufundată într-un somn greu, sufocant. Am luat un somnifer și m-am trântit în pat.

*
* *

Fratele meu mă înhățase de umeri și mă împingea. I-am strigat furios:

— Mă condamni pentru totdeauna!

4. Sarhan al-Beheiry

Băcănia High Life. O etalare de forme și culori care strânesc dorințele din pântece și din inimă. Un spectacol strălucitor de antreuri gustoase, borcane cu murături și gemuri, cărnuri crude, uscate sau afumate, lapte și produse lactate, sticle colțuroase, plate, balonate, pătrățoase, netede, striate – toate pline cu vinuri de pretutindeni.

Vrând-nevrând, pașii mă poartă spre vitrinele tuturor băcăniilor grecești din oraș. Senzuală, briza de toamnă îmi răsuflă în față. Deodată, privirea mi se oprește pe chipul unei țărănci, care așteaptă la rând, în fața tejghelei. Binecuvântat fie pământul ce a dat naștere unor asemenea obraji și unor asemenea sâni! Am zărit-o prin vitrină când m-am uitat la prețurile de pe sticle. Am rămas cu ochii la ea. Privirea mi-a alunecat peste bidoanele cu măsline, s-a strecurat printre sticlele de Haig & Haig și Dewars, a țâșnit peste o bucată de pastramă și a rămas fixată pe chipul smead al fetei care stătea în fața băcanului cu mustăți balcanice. Avea un coș de rafie plin cu tot felul de cumpărături. De sub capac, într-un colț, se ițea gâtul unei sticle de Johnnie Walker.

Când a ieșit din magazin, m-am îndreptat spre ea. Privirile ni s-au întâlnit. Eram surâzător și plin de admirație, iar ea, severă și mirată. Și-a văzut de drum. Am pornit după ea doar pentru a admira frumusețea aceea de la țară,

din locurile ce îmi erau atât de dragi. Pe faleză ne-a întâmpinat o rafală de vânt înmuiată în razele firave ale soarelui de toamnă. Păşea în faţa mea milităros, grăbită. Când a ajuns în dreptul blocului Miramar, s-a întors spre mine, pe urmă a intrat. Ce ochi căprui, ce privire tăioasă!

Mi-am amintit de satul meu, de vremea când se culege bumbacul.

*
* *

Aproape că-i uitasem mireasma, când am revăzut-o, la sfârşitul săptămânii. Cumpăra ziare de la taraba lui Mahmoud Abu al-Abbas. M-am dus lângă ea înainte să plece:

— Bună dimineaţa!

Nu mi-a răspuns la salut decât Abu al-Abbas. Fata doar s-a uitat la mine, iar eu mi-am năpustit ochii spre privirea ei ca un vultur. S-a îndepărtat în grabă, dar aroma ei mi-a năpădit iar toate simţurile.

— Bravo ţie, i-am spus lui Mahmoud, care râdea timid. De unde e?

— Lucrează la pensiunea Miramar, mi-a răspuns bărbatul într-o doară.

I-am dat înapoi banii pe care îi împrumutasem de la el pentru nişte probleme de familie, pe urmă m-am dus lângă fântână, fiindcă aveam întâlnire acolo cu inginerul Ali Bakir. Ce ţărancă frumoasă, cu adevărat deosebită! Mi-a furat inima. Mă încânta totul: propriile mele emoţii, razele soarelui, chipurile celor din jur care aşteptau pe câte cineva.

Şi mi-am amintit de satul meu, de vremea când se culege bumbacul.

*
* *

Ali Bakir a apărut pe la ora zece. Ne-am dus la mine, pe strada Lido din Mazarita. Safeya era gata îmbrăcată și am plecat toți trei la cinematograful Metro. Filmul s-a terminat la prânz, ei doi s-au dus acasă înaintea mea, iar eu am trecut pe la High Life să cumpăr o sticlă de vin cipriot.

Ca într-o reverie, soarta mi-a surâs. Țăranca era acolo, la cumpărături. Parcă simțind că sunt în spatele ei, s-a întors. Când mi-a văzut fața zâmbitoare, s-a uitat în altă parte. Dar în oglinda de pe raftul cu sticle de vin am zărit surâsul ce-i înflorise pe buzele trandafirii. Visând cu ochii deschiși, mă vedeam locuind la pensiune, bucurându-mă de tandrețea și de iubirea ei. Fata aceasta mi se strecurase în suflet și făcuse ca inima să-mi tresară așa cum nu mi se mai întâmplase decât pe vremea când eram la Facultatea de Studii Economice. Surâsul acesta pur ca soarele ce stă să răsară! O țărancă. Departe de locul ei natal. Înstrăinată și însingurată la pensiunea aceea. Ca un câine rătăcit ce-și caută stăpânul.

— Dacă nu am fi fost în plină zi, te-aș fi condus până acasă, i-am spus când am ieșit împreună din magazin.

S-a încruntat și, fără să fie cu adevărat supărată, mi-a răspuns ironic:

— Ce glumeț sunteți!

Când mă întorceam spre casă, mi-a venit o imagine frumoasă în minte, simțeam mirosul câmpului și al primei iubiri.

*
* *

L-am găsit pe Ali Bakir stând turcește pe o pernă. Safeya era la bucătărie și gătea. M-am trântit pe jos, lângă el și i-am pus sticla în față.

— Un infern. Asta-i definiția științifică pentru ce se întâmplă cu prețurile.

M-a prins de braț și m-a întrebat:

— Dar ai reușit să-ți ajuți familia în criza începerii noului an școlar?

— Da, numai că mă resimt...

Îi povestisem că le cedasem mamei și fraților mei renta pentru cei patru feddani de pământ ce îmi reveniseră ca moștenire, dar asta nu însemna prea mult.

— Ești încă tânăr, m-a încurajat el. Te așteaptă lucruri mărețe.

— Hai să rămânem la prezent, i-am cerut eu nemulțumit. Ia spune-mi, pentru Dumnezeu, ce sens are viața asta dacă n-ai o vilă, o mașină și o femeie?

Ali Bakir mi-a dat dreptate și a râs. Safeya, în schimb, care mi-a auzit vorbele când a adus tava cu mâncare, mi-a aruncat o privire cruntă.

— Are tot ce-i trebuie, i-a zis ea inginerului. Numai că e al naibii de nerecunoscător.

— De fapt, am bătut eu în retragere, singurul lucru pe care-l am e femeia.

— Trăim împreună de mai bine de un an, a început să se plângă Safeya, și m-am gândit că o să-l învăț să fie mai econom. Dar, până la urmă, m-a învățat el pe mine cum să arunc banii pe fereastră.

Am mâncat, am băut și am dormit. Spre seară, am ieșit în oraș toți trei. Safeya s-a dus la Genevoise, Ali Bakir și cu mine am mers la Café de la Paix.

— Încă mai speră să se mărite cu tine? s-a interesat el în timp ce ne beam cafeaua.

— E o descreierată. La ce te poți aștepta de la o nebună?

— Mă tem că...

— E cu capul în nori. Și mă plictisește îngrozitor.

Ne-am uitat amândoi pe fereastra cafenelei la atmosfera atât de liniștită de afară. Am simțit că Ali Bakir și-a întors privirea spre mine, dar nu l-am băgat în seamă. Știam ce avea să urmeze.

— Și acum, hai să vorbim despre lucruri serioase, a început el discuția.

Eram acum față în față. Nu aveam nici o scăpare.

— Păi, hai să vorbim despre lucruri serioase.

— Bine, a zis el cât se poate de calm. Am studiat problema în cele mai mici amănunte.

Am avut o strângere de inimă. L-am privit resemnat și îngrijorat.

— Eu sunt inginerul specialist, iar tu verifici actele contabile. Șoferul camionului e de încredere, la fel și paznicul. Nu ne rămâne decât să ne întâlnim toți patru și să jurăm pe Coran.

Nu m-am putut abține și am izbucnit în râs. S-a uitat la mine mirat, apoi și-a dat seama cât de ridicol era ceea ce spusese. A râs și el, apoi s-a încruntat și a continuat:

— Ei, de fapt, sunt banii nimănui. Îți dai seama ce înseamnă pe piața neagră un camion plin cu produse de la filatură? E o operațiune sigură, care se poate repeta de patru ori pe lună.

Am căzut pe gânduri. Dar vorbele lui m-au trezit la realitate:

— Crede-mă, căile legale n-au nici o valoare. Ce faci? Ești promovat, primești câte o primă. Și pe urmă? Cât costă un ou? Cât costă un costum? Și tu-mi vorbești de o vilă, o mașină și o femeie. Foarte bine. Cum faci rost de ele? Ai fost ales în organizația de bază a partidului. La ce ți-a folosit? Ai fost ales membru al Consiliului de administrație. La ce te-a ajutat? Te-ai oferit să rezolvi problemele muncitorilor. Și? Ți s-au deschis porțile raiului?

Prețurile cresc, salariile scad și viața trece. Bine, bine, unde e greșeala? Cum s-a ajuns la toate astea? Ce, suntem cobai? Dragule, arată-mi care-i calea cea dreaptă.

— Când ne punem în mișcare? l-am întrebat cu o voce pe care nici eu nu mi-o recunoșteam.

— Nu începem mai repede de două luni, poate chiar trei. Trebuie să punem la punct toate amănuntele. Și după aia o să trăiești ca neuitatul Harun al-Rașid.

Chiar dacă de mult timp nu mă mai opuneam cu adevărat acestui plan, îmi simțeam inima grea. Ali s-a uitat în ochii mei:

— Ei?

Am izbucnit în hohote de râs și nu m-am oprit până nu mi-au dat lacrimile. În tot acest timp nu și-a desprins privirea de pe mine, încremenit, rece, întrebător. M-am aplecat spre el peste masă.

— OK, dragă camarade, am murmurat eu.

Mi-a strâns mâna, apoi a plecat. Iar eu am rămas singur, cu gândurile și amintirile mele.

*
* *

Mi-a venit în minte o întâlnire cu Mahmoud Abu al-Abbas de acum câteva zile.

— Domnule, în curând o să am nevoie de ajutorul dumneavoastră...

L-am întrebat despre ce era vorba.

— Cu voia lui Dumnezeu, mi-a explicat el, o să cumpăr restaurantul lui Panayoti, atunci când o să se hotărască să plece în străinătate.

Am fost foarte uimit. M-am uitat la taraba lui ticsită de cărți, ziare și reviste. Câștigase oare destul ca să poată cumpăra restaurantul lui Panayoti?

— Și eu cum să te ajut? Despre mâncare nu știu decât că trebuie mâncată.

— Păi, să mă ajutați la contabilitate.

Până la urmă i-am promis că îl ajut. Mi-a venit chiar ideea să-mi vând cei câțiva feddani pe care-i aveam și să mă asociez cu el.

— Poate o să ai nevoie și de un asociat.

Numai că lui nu i-a plăcut deloc ideea mea:

— Nu, mai bine singur. Și aș vrea ca restaurantul să nu ajungă prea mare, ca să nu atragă atenția autorităților.

*
* *

M-am dus la sediul central al Uniunii Socialiste, unde am ascultat o conferință despre piața neagră. A urmat o dezbatere. La sfârșitul ședinței, când mă îndreptam spre ușă, am auzit că mă strigă cineva. M-am oprit, am privit în jur și l-am zărit pe Rafat Amin croindu-și drum prin mulțime. Nu-l mai văzusem din vremea facultății. Ne-am strâns mâna călduros, am scăpat cu greu de aglomerație și am ieșit amândoi în stradă. Mi-a explicat că participase la reuniune fiindcă făcea și el parte din organizația de bază a partidului, din partea Companiei Metalurgice. Era o seară plăcută, așa că am pornit în direcția falezei. Când am rămas singuri, sau aproape singuri, am început să râdem în hohote. Râdeam aparent fără nici un motiv, dar eram stârniți de amintirile comune pe care nu le puteam uita sau ignora. Amintirea unor ședințe asemănătoare, la care participaserăm împreună, aplaudaserăm și ovaționaserăm în vremea când eram membri ai Comitetului studenților wafdiști. Îți aduci aminte? Sigur. Cine poate uita așa ceva? Pe atunci ne aflam în conflict cu statul. Da, da. Iar acum noi suntem statul. Și am tot depănat

despre trecut și despre prezent, până când, la un moment dat, i-am spus:

— Nu pot crede că tu, tocmi tu, ai renunțat la wafdismul acela al tău!

L-a apucat iar râsul:

— Iar tu n-ai fost niciodată un wafdist sincer. Ei? Unde dai și unde crapă!

Pe urmă s-a oprit din râs, m-a înghiontit cu cotul și m-a întrebat:

— Dar, ca socialist, ești un socialist sincer?

— Sigur că da.

— De ce, mă rog?

— Pentru realizările revoluției. Și un orb le poate vedea.

— Dar cel care are vederea bună?

— Chiar cred în ceea ce spun, i-am replicat tăios.

— Deci ești un revoluționar socialist.

— Da, sunt!

— Felicitări. Acum spune-mi unde ne putem petrece seara.

L-am invitat la Genevoise. Am stat acolo până la miezul nopții. Am vrut s-o aștept pe Safeya, dar ea mi-a zis că se duce cu un client libian.

*
* *

Tocmai ieșeam de la cinematograful Strand, când am văzut-o pe țăranca cea frumoasă venind dinspre strada Safeya Zaghloul împreună cu o grecoaică bătrână. Ce frumusețe smeadă, ce ochi ispititori, ce tinerețe apetisantă. Trotuarul era plin de lume. Sufla un vânt ușor cu miros de mare. O coroană albă de bumbac acoperea bolta cerului, învăluind totul într-o culoare pură, somnolentă și delicată ca o bucurie domoală. Cele două femei înotau

prin mulțime. M-am dat la o parte să le fac loc. Am salutat-o pe fată făcându-i cu ochiul. A zâmbit ușor, precaut. Ei bine, mi-a răspuns totuși. Mi-am zis că e un prim pas. Ce plăcut! Ca atunci când sucul dulce al boabelor crude de mazăre, abia culese, se amestecă cu saliva.

*
* *

Îmi beam cafeaua de după-amiază și mă uitam din când în când la ea. Avea ochii umflați și roșii după un somn prea lung, iar buzele cărnoase îi cădeau flasc. Arăta mereu îngrozitor la ora aceea. Nici nu știa ce o așteaptă.

— Safeya, am început eu pe un ton cât se poate de plângăcios.

Și-a ridicat privirea spre mine.

— Au apărut niște probleme stupide. Dar o să le depășim împreună.

S-a uitat la mine îngrijorată și a dat din cap, îndemnându-mă să-i explic despre ce era vorba.

— Nu mai putem să trăim așa. Adică amândoi în același apartament.

S-a încruntat. Furia i s-a strâns între sprâncene așa cum se adună apa de ploaie într-o groapă. Se pregătea de scandal.

— E o nenorocire, am continuat. E o adevărată nenorocire cu criza asta a locuințelor. Numai că un prieten de la fabrică m-a avertizat că aș putea avea probleme. Ți-am spus de inspecțiile administrative. Se bagă în toate și pun mii de întrebări. Știi, n-aș vrea să pățești ceva.

— Dar trăim împreună de aproape un an și jumătate, a protestat ea.

— Au fost cele mai frumoase zile din viața mea. Și am fi putut s-o ducem așa fără să afle nimeni. Însă…

Am făcut o pauză, m-am uitat pe fundul ceștii de cafea, ca și cum aș fi vrut să-mi ghicesc viitorul, apoi am adăugat:

— Însă m-a lovit ghinionul, va trebui să locuiesc iar într-o amărâtă de garsonieră. Sau poate chiar într-un hotel răpănos sau într-o pensiune aglomerată.

— Ba există o soluție, m-a întrerupt ea gâfâind. Există o soluție, numai că ești un nemernic nerecunoscător!

— Nu, sunt un bărbat sincer. Te iubesc cu adevărat și te voi iubi până în ultima clipă a vieții. Dar ți-am zis de la bun început că Dumnezeu nu m-a făcut pentru însurătoare.

— Pentru că te-a făcut fără inimă.

— Atunci chiar nu mai are rost să vorbim despre asta.

S-a uitat la mine ca și cum ar fi vrut să mă sfredelească cu privirea și a pufnit:

— Vrei să mă părăsești!

— Safeya, sunt un bărbat sincer. Dacă aș fi vrut să te părăsesc, ți-aș fi spus-o drept în față și mi-aș fi făcut bagajele.

Grimasele de supărare îi urâțeau și mai mult fața buhăită după siestă. Îmi doream să mă urască atât de mult, încât fiecare să-și poată vedea de drumul lui.

Mi-am zis atunci că, în ziua Judecății de Apoi, vom fi pe picior de egalitate. Cât am trăit împreună, am împărțit totul. Doar cadouri nu i-am putut da, așa cum îmi oferea ea câte ceva de sărbători, din cauza situației mele de acasă. Alții își exploatează iubitele cu nerușinare. Pe de altă parte, e adevărat, nu aveam obiceiul să-mi cheltui banii cu femeile. Oricum, era de așteptat să iasă cu scandal. Dar mai trecusem prin asta de multe ori. Am iubit odată, în facultate, numai că am intrat pe scenă prea târziu. Ar fi fost o partidă bună: o fată frumoasă cu un viitor

de aur, fiica unui medic bogat care întorcea cu lopata banii pacienților. Ce rost mai are să mă gândesc cum ar fi fost dacă... Căci, uite, inima îmi tresare din nou. Da, da, o iubesc pe țăranca aceea, chiar dacă nu e decât o atracție fizică, asemenea celei pe care am avut-o față de Safeya la Genevoise.

*
* *

— Aș dori o cameră pe termen lung.

Am citit satisfacția în ochii ei albaștri și pătrunzători. Relaxată, s-a sprijinit de spătarul canapelei de sub statuia Fecioarei. Gesturile ei aminteau de un trecut fericit, iar părul oxigenat era un semn că nu dorea să se despartă de acele vremuri. Însă când am trecut la lucruri practice, s-a tocmit pentru preț ca un negustor și mi-a pus în vedere că aveam de plătit în plus pentru perioada de vară.

— Ați venit de curând la Alexandria?

Nu era o întrebare oarecare, ci una dintr-un șir întreg. Am vrut să-i câștig încrederea și i-am povestit despre mine: unde lucrez, câți ani am, unde am copilărit, că sunt burlac.

Și, în timp ce vorbeam, țăranca s-a întors acasă. Cum m-a zărit, și-a plecat privirea, înțelegând imediat ce se petrece, și, emoționată, s-a dus să-și vadă de treburile ei. Firește, *madame* nu a observat nici că se îmbujorase, nici că se emoționase, și m-a dus să-mi arate camera, ultima cameră liberă, cu vedere spre stradă. Eram deja ca doi prieteni vechi.

*
* *

M-am uitat în jur. Eram mulțumit de camera pe care mi-o dăduse. M-am așezat în fotoliul mare și confortabil.

Am auzit cum *madame* a strigat-o pe fată și așa i-am aflat numele, fără să mai întreb. În scurt timp a apărut în cameră cu cearșafuri și pături curate, să-mi facă patul. Fericit și încântat, am studiat-o cu atenție: părul, trăsăturile feței, statura. Ah, Doamne, ce frumusețe! Fermecătoare! Și plină de personalitate. A încercat să se uite la mine pe furiș, dar am surprins-o. I-am spus zâmbind:

— Sunt așa de fericit, Zohra.

Și-a văzut de treabă, ca și cum nu m-ar fi auzit.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, am continuat. Îmi amintești de satul meu natal.

A zâmbit, dar nu a spus nimic.

— Dă-mi voie să mă prezint: Sarhan al-Beheiry.

Nu s-a mai putut abține și m-a întrebat:

— Beheiry, deci?

— Da, sunt de la Farquasa, din regiunea Beheira.

— Iar eu sunt din Zayadiyya, mi-a răspuns ea abia înăbușindu-și chicotitul de bucurie.

— Doamne! am exclamat entuziasmat de parcă faptul că veneam din aceeași provincie era un semn de bun augur pentru fericirea și iubirea pe care le așteptam.

Și-a terminat treaba și a vrut să iasă din cameră, dar am rugat-o să mai stea:

— Haide, mai rămâi un pic, am atâtea lucruri să-ți spun.

Însă ea a scuturat din cap cu o cochetărie nevinovată și a ieșit din cameră. Mi-a plăcut refuzul ei și l-am considerat un comportament special, de care nu se putea bucura un client obișnuit. Da, era un fruct copt și nu-mi rămânea decât să-l culeg. Numai că trupul ei părea inocent și nu știam dacă era dispusă sau nu. Ah, o iubeam și nu mai puteam fără ea! Îmi doream să locuim împreună singuri, undeva departe de pensiunea aceea plină de idioți băgăcioși.

*
* *

La micul dejun am făcut cunoștință cu doi bătrâni ciudați. Cel mai în vârstă era un cadavru ambulant, o mumie, dar plin de haz. Se zicea că fusese jurnalist. Numele celuilalt, Tolba Marzuq, îmi suna destul de cunoscut. Era dintre cei puși sub urmărire. Nu știam ce îl adusese la pensiune, dar mi-a stârnit curiozitatea de la început. Orice om neobișnuit e interesant, fie el criminal, nebun, condamnat sau pus sub supraveghere, asemenea lui. În plus, eram amândoi din clase sociale care nu puteau scăpa de moștenirea trecutului. Stătea în fața mea, ascunzându-și privirea în paharul cu ceai, evitând să se uite la mine fie din precauție, fie din orgoliu. Îmi stârnea sentimente ambigue, între satisfacție și compasiune. Dar mai simțeam ceva: o teamă inexplicabilă la gândul că statul poate confisca averile. I se putea întâmpla oricui.

Amer Wagdi a vrut să îmi facă un compliment:

— Mă bucur că sunteți economist. Statul se bazează astăzi foarte mult pe economiști și pe ingineri.

Numai că vorbele lui mi-au amintit de Ali Bakir și m-am înfiorat.

— În schimb, a continuat bătrânul, noi am fost generația care s-a bazat pe cei ce știau să vorbească frumos.

Am râs sarcastic, crezând că, în felul acesta, îi arătam că sunt de acord cu el. Bătrânul s-a arătat surprins și decepționat. Mi-am dat seama că nu voise să critice, ci doar să constate un fapt istoric. Și atunci a început să-și apere generația:

— Fiule, scopul nostru era să deșteptăm poporul. Iar poporul se deșteaptă cu vorbe, nu cu ingineri și economiști.

— Firește, firește, am spus încercând să mă scuz, dacă generația dumneavoastră nu și-ar fi făcut datoria, n-am fi putut să ne-o facem nici noi.

În tot acest timp, celălalt bătrân, Tolba Marzuq, a tăcut.

*
* *

Sufletul îmi redevine curat și proaspăt ca dimineața însorită de azi, ca albastrul pur al mării, ca blândețea acestei călduri binecuvântate a soarelui. Dragostea de viață îmi revine cu fiecare respirație, îmi curge odată cu saliva, îmi umple tot trupul de bucurie și dorințe. Am avut o zi bună la fabrică, am lucrat cu spor, apoi am mâncat de prânz cu Safeya, la fosta mea locuință. M-a tot privit insistent, așa că mi-am luat o figură tragică. M-am plâns că la pensiune sunt singur și e frig. O viață insuportabilă, draga mea. Drept urmare, i-am cerut unui agent imobiliar să-mi găsească un apartament.

Mi-a repetat expresiile cunoscute: nemernic, neobrăzat, curvar nenorocit. Ne-am culcat să ne facem siesta și m-am întrebat când o să scap oare de toate caznele astea.

După ce m-am întors la pensiune, m-am întâlnit cu Zohra, care tocmai îi ducea cafeaua în cameră lui Amer Wagdi. Când orologiul a bătut de ora cinci am cerut un ceai. A venit strălucitoare ca o floare în cameră. Sau ca o melodie îngânată de părul ei negru, pielea smeadă și ochii încântători. Mi-a întins paharul cu ceai, iar eu am mângâiat-o pe mână și i-am șoptit:

— De dragul tău m-am închis în camera asta.

S-a încruntat ca să-și ascundă emoția și s-a răsucit pe călcâie pregătindu-se să iasă.

— Te iubesc! am strigat în urma ei. Să nu uiți asta niciodată!

Nu a reacționat la cuvintele mele decât în după-amiaza următoare. Dorind să aflu cât mai multe despre ea, am întrebat-o:

— Ce te-a adus aici de la Zayadiyya?

— Am vrut să câștig o pâine, mi-a răspuns ea, rostind cuvintele ca pe la noi.

Mi-a povestit apoi despre familia ei, de ce fugise de acasă și cum își găsise adăpost la *madame*, care-i fusese clientă tatălui său.

— Dar e grecoiacă. Și pensiunea, după cum știi, e ca o tarabă din piață.

— Am muncit la câmp și chiar și la piață, mi-a răspuns cu mândrie.

Nu era prostuță și nici plăpândă. Dar trebuia să cred tot ce îmi spusese? Cele ce fug din sat au un motiv temeinic.

— Toate astea s-au petrecut ca să ne întâlnim aici, la pensiune, i-am zis fascinat.

Se uita la mine curioasă și oarecum suspicioasă, dar îmi dădeam seama că mă place.

— Te iubesc, Zohra. O să-ți repet asta tot timpul.

— Gata, ajunge, a murmurat ea.

— Nu, nu o să mă opresc până nu o să aud același lucru și de pe buzele tale, până nu o să te strâng în brațe.

— La asta vă e capul?

— Da, altfel nu o să mă mai pot bucura de nimic.

A ieșit din cameră senină, fără vreo urmă de supărare pe chip. M-am felicitat pentru marea realizare. Și, deodată, m-a cuprins vechea dorință de a mă căsători. Da, da, acea dorință de odinioară, care țâșnește acum iar, ca apa dintr-un izvor. Aș fi vrut din toată inima, Zohra, dar... Sigur, exista și un dar... Ah, ducă-se naibii toate calculele meschine!

*
* *

Grupului nostru de la pensiune li s-au alăturat doi tineri, Hosny Allam și Mansour Bahy. Așteptam cu nerăbdare să-i cunosc. Pândeam mereu în jur ca un vânător, ca să-mi fac noi cunoștințe, noi prieteni.

Hosny Allam provenea dintr-o familie de vază din Tanta, deținea o sută de feddani, era chipeș, bine legat, așa cum ne gândeam toți că ar trebui să fie. Poate că uram clasa lui socială, dar mă fascinau cei care făceau parte din ea, dacă aveam norocul să-i întâlnesc. Îmi închipuiam ce viață duce un tânăr ca el, în ciuda tuturor schimbărilor care avuseseră loc. Iar dacă era și la fel de generos cum ar fi trebuit să fie, ne așteptau multe nopți vesele.

Mansour Bahy se deosebea complet de el. Realizator de emisiuni la Radio Alexandria, cu un frate ofițer de poliție. Ceea ce era bine, adică util, numai că părea nespus de introvertit. O statuie sculptată delicat, cu trăsături de copil. Oare unde se afla cheia ce-i putea deschide sufletul? Oare unde se afla poteca spre străfundurile inimii lui? Mulți din satul meu veneau aici în căutare de lucru, iar unii dintre ei îmi cereau ajutorul ca să-și rezolve problemele, așa că un ofițer de poliție devenea o relație numai bună.

*
* *

Stăteam în fotoliu. Când s-a apropiat, am prins-o de braț. Am așteptat să pună paharul de ceai pe masă, apoi am tras-o spre mine. S-a dezechilibrat și mi-a căzut în poală. Am strâns-o în brațe și am sărutat-o pe obraz. Singura parte a feței pe care o vedeam. Un sărut furat, încordat, flămând, grăbit. M-a îmbrâncit cu mâinile ei puternice și s-a eliberat din strânsoare. S-a ridicat și s-a dat înapoi. Am privit-o

neliniștit, apoi i-am zâmbit împăciuitor. Expresia aceea hotărâtă o făcea și mai frumoasă. Strălucea ca marea într-o dimineață blândă de toamnă. I-am făcut un semn să vină mai aproape. Nu s-a apropiat, dar nici nu a plecat. Înnebunit de dorința care mă mistuia, am sărit din fotoliu, am cuprins-o cu brațele și am lipit-o de pieptul meu. Nu s-a prea opus. Buzele ni s-au unit într-un sărut lung, avid. Mirosul părului ei îmi învăluia simțurile.

— Vino la mine în noaptea asta, i-am șoptit.

M-a privit lung și m-a întrebat:

— Ce vrei?

— Te vreau pe tine, Zohra.

A rămas pe gânduri, cu o privire gravă. Am insistat:

— O să vii?

— Ce vrei de la mine? a repetat ea.

Glasul ei dur parcă m-a mai trezit din euforie. I-am răspuns precaut:

— Să stăm de vorbă și să ne împărtășim iubirea.

— Dar asta facem acum.

— Da, însă în grabă și cu teamă. Așa nu ne putem bucura de aceste clipe.

— Nu-mi place la ce te gândești.

— Zohra, m-ai înțeles greșit!

A dat din cap neîncrezătoare. Și totuși, a ieșit din cameră cu zâmbetul pe buze.

Deprimat, am început să vorbesc singur: Măcar de ar fi de familie bună. De ar fi educată, de ar avea bani. De pe buze mi-a ieșit un șir lung de blesteme.

*
* *

În noaptea aceea avea loc concertul lui Umm Kulthum.

Mi-ar fi plăcut să ascult concertul acasă la Ali Bakir, în liniște, așa cum se cuvenea. De altfel, și Rafat Amin mă invitase la el. Însă, până la urmă, am preferat să rămân cu cei de la pensiune, ca să mă mai apropii de ei.

Am zărit un platou mare cu kebab și m-am grăbit să beau, ca să fiu gata de atac. Am început să depăn povești despre clanul Beheiry și despre importanța funcției de contabil-șef, nu doar ca să mă laud, ci ca să-i pregătesc și pentru semnele bunăstării pe care aveam să le etalez când se vor împlini planurile lui Ali Bakir. Inevitabil, am ajuns și la politică. Ați auzit? Ce ziceți de...? Vreți să știți părerea mea sinceră? Mi-am dat seama că, pentru ei, eram reprezentantul revoluției, chiar dacă îi lăsam și lui Mansour posibilitatea să se ridice la un asemenea rang. Firește, am lăudat cu toți revoluția și am toastat pentru viitorul ei. M-am uitat la Zohra. Mă gândeam că ea era o primă reprezentantă a revoluției. Mi-am amintit cum am auzit-o odată rugându-se pentru revoluție. Sinceritatea și fervoarea rugăciunii ei mă impresionaseră. Oare Mansour Bahy se îndoia de loialitatea mea? Prietene, nu înțelegi că nu pot decât să le fiu ostil inamicilor revoluției? Nu înțelegi că mă număr printre cei meniți să beneficieze de ea?

* * *

— Ei bine, unele porți s-au închis, în timp ce altele s-au deschis.

— Gândește-te la milioanele de oameni, apoi judecă singur.

— Bine. Dar ce părere ai despre cei care au profitat fără măsură?

— Ei sunt adevărații inamici ai revoluției. Nu te lua după ce au făcut ei.

*
* *

Madame Mariana mă fascina. Nu numai pentru că îi plăcea muzica noastră. Plină de viață, era o arhivă vie a vremurilor de demult, pe care le povestea cu nostalgia tipic grecească. Amintirile ei îmi evocau imagini din propriul meu trecut. Vechile iubiri, viața ușoară. În definitv, provine dintr-un neam de emigranți a căror patrie s-a aflat mereu acolo unde și-au găsit fericirea.

Iar Amer Wagdi... Un vestigiu antic descoperit de Mansour Bahy. O relicvă dintr-o perioadă fascinantă a istoriei noastre despre care aproape că nu mai știm nimic.

Când Tolba Marzuq a început să laude revoluția, i-am remarcat din plin ipocrizia și m-am convins o dată în plus că omenirea, în pofida tuturor invențiilor și a cuceririlor, e afundată până peste cap în prostie și mediocritate.

Poate e util ca, din când în când, inamicii să se întâlnească, să petreacă o seară împreună, să bea și să asculte muzică.

*
* *

— Așadar, nu crezi în rai și în iad?

— Raiul este locul în care oamenii se bucură de liniște și respect. Iar iadul este exact opusul.

*
* *

Când râdea de glumele mele, Mansour părea un copil minunat. Începusem chiar să sper că voi găsi calea spre inima lui și că, la sfârșitul acelei serate muzicale, vom deveni prieteni apropiați.

Cât despre Hosny Allam... Trăiască Hosny Allam! Donase pentru petrecerea aceea două sticle de Dewars,

se așezase pe scaun impunător ca un șeic și ne umplea pahar după pahar, râzând în hohote. După ce a dispărut pe neașteptate, pe la miezul nopții, petrecerea a avut de suferit în mod ireparabil.

Ca niciodată, nu am gustat cântecele lui Umm Kulthum și nu am fredonat împreună cu ea. În noaptea aceea nu mă încânta decât Zohra. Parcă ne unea o undă electrică. Și când venea lângă noi, și când se îndepărta, și când se așeza în dreptul paravanului, privind zâmbitoare, uimită de agitația noastră. Ne priveam pe furiș și ne imaginam îmbrățișări, sărutări, dorințe.

*
* *

Eram sigur că îl știam pe bărbatul acela. Mergea dinspre strada Saad Zaghloul spre Trianon, iar eu veneam din direcție opusă, dinspre piață. Era Tolba Marzuq. Nu-l mai văzusem niciodată în haine de stradă. Purta pardesiu, fular și un fes roșu-închis. I-am strâns mâna cu respect și l-am invitat la o cafea. A cedat insistențelor mele și ne-am așezat la o masă de lângă fereastra ce dădea spre mare. Vântul flutura crengile palmierilor din jurul statuii lui Saad Zaghloul, iar tivul norilor subțiri sclipea ca diamantul în razele soarelui. Am vorbit lucruri banale, fără sens și fără savoare, dar tot timpul m-am străduit să fiu curtenitor și plin de respect. Ceva îmi spunea că nu putea fi complet falit. Trebuia să existe o cale sau alta să-i câștig încrederea. Poate că ar fi vrut să facă o investiție, dar se temea să nu se afle că mai avea ceva bani. Am profitat că a adus vorba de creșterea prețurilor și i-am spus:

— Un tânăr ca mine nu se poate întreține din salariul de la stat.

— Și ce soluție are un asemenea tânăr?

I-am răspuns în șoaptă, ca și cum i-aș fi făcut o confidență:

— Mă gândesc să încep o afacere.

— Și de unde o să iei banii?

— O să vând câțiva feddani și o să-mi găsesc un asociat, i-am răspuns ascunzându-mi gândurile sub un zâmbet candid.

— Păi, poți să lucrezi la stat și să ai și o afacere?

— Nu! Dar o să mă ocup de afacere în secret.

Mi-a urat mult succes, apoi a deschis ziarul și a început să citească de parcă ar fi uitat complet și de discuție, și de mine. Poate că într-adevăr nu mai avea nici un ban. Sau era doar o manevră? Oricum, îmi pierdusem orice speranță în privința lui.

Mi-a arătat titlul cu roșu al unui articol despre Germania de Est și a comentat:

— Fără îndoială că ai auzit ce sărăcie e acolo, mai ales în comparație cu Germania de Vest.

Pe urmă a început să vorbească despre politica internă, făcând însă referire iar la cea externă. I-am dat dreptate. Numai că el insista:

— Rusia nu are ce să ofere unui stat-satelit. America, în schimb...

— Dar Rusia ne-a ajutat foarte mult.

A devenit deodată precaut și parcă mi-a părut rău că am obiectat.

— Adevărul este că Rusia și, deopotrivă, America, a continuat el, vor să stăpânească lumea. Așa că a fost foarte înțelept că am adoptat statutul de țară nealiniată. Foarte înțelept.

Am simțit că l-am scăpat din mână și că o să-mi fie greu să recâștig terenul pierdut. Îmi părea rău, așa că i-am zis:

— De fapt, dacă nu ar fi avut loc Revoluția din Iulie, țara s-ar fi înecat într-o mare de sânge.

M-a aprobat înclinându-și fesul și adăugând:

— Dumnezeu e mare! Prin mila Lui ne-a salvat de la dezastru!

*
* *

— Pe unde ai umblat? Nu mi-ai făcut onoarea să te văd de trei zile. Cum de ți-ai adus aminte de mine până la urmă? Și de ce te mai întorci la o zdreanță uitată în dulap? Nu ți-am zis că ești un netrebnic și un curvar nenorocit? Nu mă mai trăncăni cu scuzele tale de doi bani. Și să nu-mi zici iar ce mare scofală de serviciu ai. Nici un ministru, dacă ar avea o amantă, n-ar lăsa-o așa, cu ochii în soare.

Am zâmbit împăciuitor și am turnat vin în pahare, dar simțeam că mi s-a urcat sângele la cap de enervare. Uite că a ajuns să fie tiranică. Ei, nu, trebuie să scap de ea. Trebuie să mă eliberez de ea pentru totdeauna.

*
* *

Însă am uitat de toate grijile de pe pământ când Zohra a intrat să-mi aducă paharul cu ceai. Ne-am îmbrățișat. I-am sărutat buzele, obrajii, fruntea, gâtul. Pe deplin conștient de ceea ce făceam, i-am savurat gura. S-a îndepărtat ușor de mine, a oftat și mi-a zis:

— Câteodată mi se pare că cei de aici știu tot.

— Nu-i nimic, i-am răspuns euforic.

— Pentru tine nu-i nimic, dar pentru mine...

— Nu vreau decât un singur lucru, Zohra.

Am privit-o drept în ochi, ca să-mi înțeleagă dorința sinceră, și am continuat:

— Să trăim împreună. Cât mai departe de locul ăsta.

— Unde? a rostit ea suspicioasă.

— În propria noastră casă.

A așteptat să mai spun ceva, dar, când a văzut că tac, decepționată și cu ochii înnegurați, m-a întrebat:

— Cum adică?

— Mă iubești așa cum te iubesc și eu.

— Eu te iubesc, a murmurat ea, dar tu nu mă iubești.

— Zohra!

— Te uiți la mine de sus, la fel ca toți ceilalți.

— Te iubesc, Zohra! am insistat eu cu toată convingerea. Te iubesc din adâncul inimii, Dumnezeu mi-e martor.

După ce a cumpănit o clipă, m-a întrebat:

— Mă consideri o ființă la fel ca tine?

— Mai încape vreo îndoială?

A negat dând din cap. Atunci am bănuit la ce se gândea și i-am spus:

— Sunt unele probleme de nerezolvat...

A dat iar din cap, însă de data aceasta supărată:

— M-am luptat și-n sat cu multe probleme, dar nu m-am dat niciodată bătută.

Nu-mi imaginasem că era atât de orgolioasă. Simțeam că iubirea mă poartă spre marginea prăpastiei. Sunt gata să mă arunc. Dar reușesc să fac un pas înapoi în ultima clipă. I-am luat mâna, i-am sărutat-o și i-am șoptit la ureche:

— Te iubesc, Zohra!

*
* *

De fiecare dată când mă uitam la Hosny Allam, cu chipul lui frumos, energic, mă gândeam la chefuri nocturne.

Dar, când am auzit că venise la Alexandria să înceapă o afacere, mi-am schimbat părerea despre el. Tolba Marzuq habar n-avea pe ce lume trăiește, așa că pe el nu-l luam în considerare. Hosny Allam, în schimb, era pus pe treabă, așa că nu-mi rămânea decât să mă implic cumva în planurile lui. Nu e vorba doar de muncă și de succes. În ultimă instanță, puteam reuși astfel să scap de urzelile diavolești ale lui Ali Bakir. Numai că, din păcate, Hosny Allam îmi scăpa printre degete ca argintul-viu. Vorbea uneori despre planul său, dar își petrecea tot timpul gonind nebunește cu mașina, de fiecare dată cu câte o femeie lângă el.

— Un om care-și propune să facă ceva nu-și pierde vremea cu distracții, l-am avertizat într-o zi.

— Dar cu ce și-o pierde? m-a întrebat râzând.

Asumându-mi rolul de consilier care îi vrea binele, i-am răspuns:

— Păi, află care sunt posibilitățile, le studiază, pe urmă trece la acțiune.

— Că bine zici, numai că, dacă nu mă și distrez, nu-mi place nici să aflu care sunt posibilitățile, nici să le studiez. Haide, nu știi că astea sunt ultimele noastre zile înaintea Judecății de Apoi? a adăugat el hohotind.

L-am lăsat în voia lui și mi-am zis: O, Doamne, vreau să ajut pe cineva și să fiu ajutat, dar cum să procedez?

*
* *

Înjurăturile zburau între noi ca niște proiectile.

— Așa faci mereu! i-am strigat furios. Parc-ai fi îngerul care ține lista păcatelor întregii omeniri!

Și iar țâșneau înjurăturile de o parte și de alta. Mahmoud Abu al-Abbas, care venise să îi predau a treia lecție de contabilitate, încremenise. M-am ridicat, hotărât să

plec, iar el a venit după mine. Când am ajuns în fața blocului, l-am rugat să se ducă înapoi și să-i spună nebunei că nu mai trec pe acolo niciodată.

Am revenit la Miramar, dar nu mi-am dat seama că mă urmărise decât după ce Zohra mi-a deschis ușa pensiunii. Am simțit că o mână mă înhață de ceafă și am auzit-o pe Safeya răcnind:

— Crezi că poți să scapi de mine așa? Ce sunt eu? Un copil? O jucărie?

M-am eliberat cu greu din strânsoarea ei, dar reușise deja să intre în apartament.

Abia respirând, m-am răstit la ea:

— Pleacă de aici! Lumea doarme.

— Mă jecmănești și pe urmă fugi? a urlat ea. Ți-am dat să mănânci, să bei, te-am îmbrăcat și acum vrei să fugi de mine, scârnăvie?

I-am tras o palmă. Ea m-a pocnit înapoi. Ne-am încleștat într-o bătaie aprigă. Zohra a încercat să ne potolească, dar nu a reușit.

— Vă rog, i-a zis ea Safeyei, asta e o casă respectabilă.

Cum nu a primit nici un răspuns, s-a răstit la ea:

— Dacă nu plecați de aici, chem poliția!

A făcut un pas înapoi și a privit-o lung pe Zohra. Surprinsă, s-a uitat apoi când la mine, când la fată și, în cele din urmă, i-a strigat cu aroganță:

— Tu, o servitoare! Cum...

Până să termine ce avea de zis, Zohra a pocnit-o peste gură. Safeya s-a repezit la ea, dar fata era mult mai puternică, așa că s-a trezit sub o ploaie de lovituri până i s-au înmuiat picioarele. Toată pensiunea se trezise. Ușile se deschideau, picioarele bocăneau grăbite. Hosny Allam a ajuns primul, a luat-o de mână pe Safeya și a dispărut cu ea.

Orbit de furie, m-am dus în camera mea. *Madame* a venit după mine. Se tot văicărea de cele petrecute. Mi-am cerut scuze, însă ea m-a întrebat:

— Cine era femeia aia?

Ca să ies din situația aceea jenantă, am mințit-o:

— A fost logodnica mea, dar am rupt logodna.

— După cum se poartă, ați avut motive întemeiate, a comentat *madame* dând din cap. Dar vă rog să vă rezolvați problemele în altă parte, nu aici.

Înainte de a ieși din cameră, a adăugat:

— Eu îmi câștig existența din bunul renume al pensiunii.

Când Zohra a venit să-mi aducă ceaiul, pe față încă i se mai vedeau urmele luptei. I-am mulțumit și mi-am cerut scuze pentru ce pățise. Ne-am uitat unul la altul stânjeniți. Am simțit nevoia să-i explic:

— Am părăsit-o de dragul tău...

— Cine e? s-a interesat ea pe un ton aspru.

— O femeie ușoară. Am avut o relație cu ea în trecut. M-am văzut obligat să o mint pe *madame* și i-am zis că a fost logodnica mea.

Am sărutat-o pe obraz cu recunoștință și regret.

*
* *

Afară vântul șuiera neîntrerupt, iar în cameră se lăsase întunericul, deși abia trecuse de amiază. Îmi imaginam norii grei adunați pe cer, valurile înălțându-se uriașe. Cum a intrat în cameră, Zohra a aprins lumina. Nu o mai văzusem din ziua precedentă și mă tot frământasem așteptând-o.

— Hai să plecăm de aici, Zohra!

A pus paharul pe masă și m-a privit cu reproș.

— O să fim împreună pentru totdeauna, Zohra. Pentru totdeauna.

— A, și atunci n-o să mai fie probleme? m-a întrebat ironic.

I-am răspuns cu o sinceritate amară:

— Problemele la care mă refeream ar fi create de căsătorie.

— Ar trebui să-mi pară rău că m-am îndrăgostit de tine, a murmurat ea stăpânindu-și iritarea.

— Nu spune așa ceva. Trebuie să mă înțelegi. Te iubesc! Fără tine viața nu are nici un sens, nu are nici un farmec. Dar căsătoria cu tine mi-ar crea probleme și în familie, și la serviciu. Mi-ar periclita și viitorul, și viața alături de tine. Ce e de făcut?

Mi-a replicat și mai furioasă:

— Nici n-am știut că-ți pot aduce atâtea nenorociri.

— Nu e vorba de tine, ci de prostia umană, de barierele rigide, de realitatea asta împuțită. Ce-i de făcut?

— Chiar, ce e de făcut? s-a răstit ea cu ochii mijiți de furie. Să faci din mine o femeie ca aia de ieri!

— Zohra! am strigat eu disperat. Dacă m-ai iubi cum te iubesc eu, ai înțelege mai bine.

— Ba te iubesc, mi-a răspuns ea sfidător. E o mare greșeală, dar n-am ce face.

— Iubirea e mai puternică decât orice. Decât orice.

— Da, dar problemele tale îi pun piedică.

Ne-am privit în tăcere. Eu, febril și disperat, ea, furioasă și inflexibilă. Dacă nu aș fi avut o voință puternică, sau dacă nu m-aș fi temut, aș fi cedat. Deodată mi-a venit o idee:

— Zohra, există și o cale de mijloc: căsătoria islamică în forma sa originară.

— O să fim împreună pentru totdeauna, Zohra. Pentru totdeauna.

— A, și atunci n-o să mai fie probleme? m-a întrebat ironic.

I-am răspuns cu o sinceritate amară:

— Problemele la care mă refeream ar fi create de căsătorie.

— Ar trebui să-mi pară rău că m-am îndrăgostit de tine, a murmurat ea stăpânindu-și iritarea.

— Nu spune așa ceva. Trebuie să mă înțelegi. Te iubesc! Fără tine viața nu are nici un sens, nu are nici un farmec. Dar căsătoria cu tine mi-ar crea probleme și în familie, și la serviciu. Mi-ar periclita și viitorul, și viața alături de tine. Ce e de făcut?

Mi-a replicat și mai furioasă:

— Nici n-am știut că-ți pot aduce atâtea nenorociri.

— Nu e vorba de tine, ci de prostia umană, de barierele rigide, de realitatea asta împuțită. Ce-i de făcut?

— Chiar, ce e de făcut? s-a răstit ea cu ochii mijiți de furie. Să faci din mine o femeie ca aia de ieri!

— Zohra! am strigat eu disperat. Dacă m-ai iubi cum te iubesc eu, ai înțelege mai bine.

— Ba te iubesc, mi-a răspuns ea sfidător. E o mare greșeală, dar n-am ce face.

— Iubirea e mai puternică decât orice. Decât orice.

— Da, dar problemele tale îi pun piedică.

Ne-am privit în tăcere. Eu, febril și disperat, ea, furioasă și inflexibilă. Dacă nu aș fi avut o voință puternică, sau dacă nu m-aș fi temut, aș fi cedat. Deodată mi-a venit o idee:

— Zohra, există și o cale de mijloc: căsătoria islamică în forma sa originară.

În privirea ei curiozitatea a luat locul furiei. Nu știam prea multe despre acest subiect, aveam doar amintiri vagi, dar i-am spus foarte convins:

— Ne căsătorim așa cum se căsătoreau primii musulmani.

— Și cum se căsătoreau?

— Declar solemn în fața ta că te iau de soție după legea lui Dumnezeu și a profetului Său.

— Fără nici un martor?

— Dumnezeu ne e martor.

— Dar toți din jurul nostru se poartă de parcă nu ar crede în Dumnezeu, a protestat ea. Apoi a clătinat din cap și mi-a zis scurt: Nu.

*
* *

Era îndărătnică. Rigidă ca oțelul. Crezusem că va fi un drum fără opreliști. Dar îmi era greu să o conving. Dacă accepta, eram dispus să trăiesc cu ea toată viața și să renunț la speranțele pe care mi le pusesem într-o căsătorie de conveniență. M-am gândit chiar să mă mut de la pensiune ca să o uit, dar iubirea s-a încăpățânat să-mi rămână în inimă. Cu aceeași încăpățânare ca a Zohrei. Relațiile dintre noi nu s-au răcit. Venea să-mi aducă ceaiul, ca de obicei, și nu se opunea când o sărutam sau o îmbrățișam.

Într-o bună zi m-am mirat să o găsesc în vestibul cufundată în paginile unui abecedar. Nu-mi venea să cred. *Madame* stătea la locul ei, sub statuia Fecioarei, iar Amer Wagdi în fotoliu.

— Ia uitați-vă la școlăriță, *monsieur* Sarhan! a exclamat *madame* zâmbind. S-a înțeles cu vecina noastră, învățătoarea, să-i dea lecții. Ce ziceți de asta?

Ce întâmplare! Mi-a venit să râd, dar m-am abținut și am rostit cu entuziasm:

— Bravo! Bravo, Zohra!

Bătrânul mă privea cu ochii împăienjeniți și nu știu de ce mi s-a făcut frică de el. Am plecat pe afară.

Eram profund emoționat. Ceva îmi spunea că, dacă aș disprețui iubirea acestei fete, Dumnezeu nu m-ar mai binecuvânta niciodată. Însă nu mă împăcam cu gândul de a mă căsători cu ea. Iubirea e un sentiment căruia îi faci față într-un fel sau altul, dar căsătoria e o instituție asemenea fabricii la care sunt contabil-șef. Își are propriile regulamente, competențe necesare și norme administrative. În vremurile noastre atât de grele, la ce-mi folosește căsătoria, dacă nu mă ajută să urc măcar o treaptă socială? Și, dacă mireasa mea nu e cel puțin funcționară, cum să-mi întemeiez un cămin care să merite acest nume? M-am îndrăgostit de o fată care nu îndeplinește condițiile pentru o asemenea căsătorie. Dacă mi-ar accepta iubirea fără să-mi impună vreo restricție, aș renunța de dragul ei la căsătoria pe care o visez încă din adolescență.

— Văd că ai aspirații înalte, Zohra, i-am spus când ne-am întâlnit iar. Numai că, din păcate, te obosești foarte mult și îți cheltui tot salariul.

— Doar n-o să rămân analfabetă toată viața, mi-a răspuns ea stând mândră, cu capul sus, de cealaltă parte a mesei.

— Și la ce-ți ajută să știi să scrii și să citești?

— Păi, după aia, o să învăț o meserie și n-o să rămân o servitoare toată viața.

Vorbele ei mi-au bicuit inima și mi-au ferecat limba. Zohra a continuat să vorbească, dar a schimbat subiectul:

— Azi au venit ai mei să mă convingă să mă întorc în sat.

Am privit-o întrebător, încercând să-mi ascund neliniștea sub un surâs. Și-a plecat privirea și s-a prefăcut că nu observă.

— Și ce răspuns le-ai dat?

— Ne-am învoit că mă întorc luna viitoare.

— Chiar așa? am exclamat îngrijorat. Te întorci la bătrânul acela?

— Nu, s-a însurat, mi-a răspuns ea și a adăugat cu glas moale: Mi-au vorbit de altcineva.

Am strâns-o de mână și am implorat-o:

— Zohra, hai să plecăm împreună. Mâine. Azi, dacă vrei.

— M-am înțeles cu ei că mă întorc la începutul lunii...

— Zohra, ai inimă de piatră?

— E o rezolvare fără probleme!

— Dar mă iubești, Zohra!

— Iubirea și căsătoria sunt două lucruri diferite, mi-a răspuns ea cu ciudă. Nu așa ziceai?

Numai că, în clipa aceea, zâmbetul din colțul buzelor a trădat-o.

— Ce afurisită ești, ai glumit! am exclamat eu, răsuflând ușurat.

Chiar atunci *madame* a intrat în cameră, cu un pahar de ceai în mână, din care tot sorbea. S-a așezat pe marginea patului și mi-a povestit cum au venit rudele Zohrei și ea a refuzat să se întoarcă acasă. Oarecum neliniștit, am întrebat-o:

— N-ar fi fost mai bine să se întoarcă?

A zâmbit ca o hoașcă versată:

— Adevărata ei familie e aici, *monsieur* Sarhan!

I-am evitat privirea și m-am prefăcut că nu înțeleg, dar cu siguranță că o păsărică le șoptise tuturor la ureche de relația noastră. Probabil că *madame* bănuia chiar mai

mult decât se petrecuse de fapt. Până la urmă, eram fericit de cucerirea mea, chiar dacă încăpățânarea Zohrei îmi trântise ușa în nas și mă trezisem lipsit de orice speranță. Totuși, mă întrebam când voi avea curajul să părăsesc pensiunea pentru totdeauna.

*
* *

O scenă oarecum cunoscută. *Madame* stând lângă radio, cu capul aproape lipit de aparat, ascultând muzică străină, iar Amer Wagdi ajutând-o pe Zohra la lecții. Deodată s-a auzit soneria și a apărut învățătoarea Zohrei. Își cerea scuze. Aveau musafiri. Dacă îi permiteam, o să își țină lecțiile aici. Era chiar foarte politicoasă. Și noi am fost manierați și i-am spus că e bine-venită. Arăta bine, elegantă. O fată cu o carieră. O urmăream în timp ce îi preda Zohrei și, fără să vreau, le comparam cu tristețe. Simplitatea, frumusețea, sărăcia și ignoranța față de educație, eleganță și o meserie. Ah, dacă Zohra ar fi avut posibilitățile celeilalte fete! Ca întotdeauna, pentru a-și satisface curiozitatea, *madame* a tot întrerupt lecția și așa am aflat detalii despre familia învățătoarei, inclusiv că fratele ei lucra în Arabia Saudită. Iar eu m-am trezit întrebând:

— N-ar putea să ne facă rost de lucrurile pe care nu prea le găsim aici?

Mi-a răspuns cu reținere că o să se intereseze.

I-am lăsat și am plecat la Café de la Paix să mă întâlnesc cu Ali Bakir.

— Totul e sub control, cu rezultate garantate, m-a anunțat el încrezător.

Foarte bine, atunci să-i dăm bătaie, ca drumul nostru în viața asta trecătoare să aibă un sens și o valoare.

— M-am întâlnit cu Safeya Barakat la Délices. Chiar ai...

— S-o ia dracu'!

A pufnit în râs, dar m-a privit apoi preocupat și a insistat:

— Dar chiar ai lăsat-o pentru o...

— N-are rost s-o crezi. Chiar ți se pare că e o femeie demnă de luat în seamă?

A căzut pe gânduri și, în cele din urmă, mi-a zis:

— Secretul nostru e dintre acelea pe care nu i le poți spune nici unei neveste, nici măcar propriului tău fiu.

— Ei, Doamne ferește, drept cine mă iei?

*
* *

Mi-am zis: minunat, uite o privire care ar flata orice bărbat. Fără să zâmbească, fără să clipească. Pur și simplu, în timp ce îi preda Zohrei, și-a întors privirea de la ea și de la carte și s-a uitat spre mine. Doar câteva clipe. Fără să observe nici Zohra, nici Amer Wagdi. Câte asemenea priviri nu s-au îndreptat spre mine pe stradă, dar nici nu am tresărit. Numai că ea avea în ochi o sclipire ce parcă îmi transmitea un mesaj pe deplin descifrabil.

Așa că mi-am schimbat traseul obișnuit, am intrat în cafeneaua Miramar și m-am așezat la o masă de lângă fereastră. Priveam norii și așteptam. Nu aveam un scop anume. Din curiozitate și de plictiseală, așteptam să se întâmple ceva. Învățătoarea nu era genul de femeie care să mă provoace, nici măcar să mă atragă, dar privirea aceea a ei parcă mă invitase la o petrecere într-o zi liberă ce se anunțase a fi plicticoasă.

A trecut prin fața cafenelei cu mâinile înfundate în buzunarele pardesiului ei gri. Am pornit după ea și am

urmărit-o până la Atheneus, de unde a cumpărat niște dulciuri, apoi s-a oprit în stradă, neștiind încotro s-o apuce. M-am apropiat de ea, am salutat-o și am invitat-o la un ceai. Mi-a răspuns că tocmai se gândea că nu i-ar strica să-și umple vremea cu așa ceva. În timp ce ne-am băut ceaiul și am mâncat câte o prăjitură, am vorbit vrute și nevrute, dar discuția mi-a fost utilă fiindcă am aflat multe despre familia ei și despre munca ei de învățătoare. Cum stăteam așa de vorbă, mi-a venit ideea să o invit din nou în oraș. Ne-am întâlnit la bufetul cinematografului Amir și, după aceea, am intrat la un film. Numai de mine depindea ce fel de relație avea să fie între noi. Cât despre sentimente, nu simțeam față de ea nimic deosebit. Cu toate acestea, când m-a invitat să-i cunosc familia, am acceptat. Am înțeles că își căuta un soț. Calm, am calculat cât câștiga. Salariul plus meditațiile. Și m-am gândit cu tristețe la Zohra.

În timpul vizitei, am aflat de o nouă ispită: părinții ei dețineau un bloc destul de mare în Karmuz. M-am trezit gândindu-mă foarte serios la posibilitatea care apăruse. Nu atât pentru averea fetei, cu atât mai puțin pentru că aș fi fost îndrăgostit de ea. Voiam doar să-mi satisfac vechea dorință de a face o partidă bună prin căsătorie. Dar Zohra? Cine știe, poate căsătoria cu o femeie pe care nu o iubeam mă putea consola că o părăsisem. Putea să fie ca o pedeapsă. Însă nu voi rămâne marcat toată viața de sentimentele pe care le aveam față de ea?

*
* *

Cumpărasem ziarul și tocmai mă pregăteam să plec. Mahmoud mi-a făcut semn să aștept. I-a dat restul clientului din fața tarabei, apoi s-a întors spre mine:

— Domnule, o s-o cer de nevastă pe Zohra.

Am schițat un zâmbet ca să nu vadă cât eram de tulburat:

— Să fie într-un ceas bun! Ai stabilit deja cu ea?

— Cam așa ceva, mi-a răspuns el sigur pe sine.

Inima stătea să-mi sară din piept.

— Ce înseamnă „cam așa ceva"?

— Păi, e clienta mea. Vine aici în fiecare zi. Nu am vorbit chiar așa clar, dar mă pricep la femei.

În clipa aceea îl uram de moarte.

— Domnule, dumneavoastră ce părere aveți, e fată cuminte?

— Chiar foarte cuminte.

— Până ajung la familia ei, o să-i cer mâna de la *madame* Mariana.

I-am urat casă de piatră. Abia am apucat să fac doi pași, că m-am trezit cu el lângă mine:

— Ce știți de cearta cu ai ei?

— De unde ai aflat că s-au certat?

— Mi-a zis Amer-bei, bătrânul.

— Pe scurt, nu știu decât că e încăpățânată și mândră.

— Ei, pentru astea am eu leac, s-a lăudat el râzând.

*
* *

I-a cerut mâna. Și a fost refuzat.

M-am bucurat foarte mult, dar m-am simțit și mai vinovat. Mă frământa neliniștea, mă copleșea iubirea, iar imaginea Aleyei se retrăgea încet din prim-plan, devenind aproape o umbră.

Am prins-o pe Zohra de încheietura mâinii cu tandrețe și am implorat-o:

— Salvează-mă, Zohra! Hai să plecăm de aici chiar în clipa asta!

S-a smucit din mâinile mele și mi-a strigat:

— Nu începe iar! Nu mai suport să aud așa ceva!

Nu ne vom înțelege niciodată, mi-am zis. Mă iubește, dar nu va ceda fără a se căsători, iar eu o iubesc, dar nu voi accepta o asemenea obligație. Nici decizia ei, nici a mea nu au legătură cu iubirea adevărată, care anihilează voința și rațiunea.

Domnul Muhammad, tatăl Aleyei, m-a invitat la ei la prânz și am acceptat. La sfârșit de săpămână i-am chemat toată familia să cinăm împreună la Pastoroudis. Cum ne-am așezat la masă, cum s-a schimbat vremea. Vântul șuiera și ploua torențial. Tot timpul petrecut acolo am încercat să mă conving că Aleya era o fată extraordinară și o partidă potrivită. Drăguță, foarte elegantă, cu o meserie bună, educată. Ce să-mi doresc mai mult? Și dacă nu m-ar fi plăcut? Dar de ce am atâtea rezerve? Mă iubește, fără îndoială. Fetele care vor să se mărite vor și iubire. În definitiv, raiul promis de căsnicie e doar o iluzie. Afară, furtuna se întețise și aveam senzația că va smulge din rădăcini întregul oraș. Cu atât mai confortabil și mai protejați ne simțeam în restaurant. Am forțat ușa și am pătruns în intimitatea acestei familii respectabile fără un plan clar sau intenții serioase. Fără posibilități financiare. Ar trebui să le spun care e situația, ce obligații am față de ai mei și să decidă singuri. Am început să discutăm despre căsătorie, în general. Tatăl Aleyei a comentat:

— În zilele noastre ne căsătoream de tineri și ne puteam bucura să vedem cum cresc copiii și devin oameni în toată firea.

— Așa era cândva, am răspuns clătinând cu tristețe din cap. Din păcate, viața din zilele noastre e un drum presărat cu obstacole și dificultăți.

— Un bărbat de treabă e o comoară, a murmurat el aplecându-se ușor spre mine. Cei cu sufletul curat trebuie să ajute un asemenea om, să-i netezească drumul.

*
* *

Ce față mohorâtă! Mă zărise când eram la doi pași de tarabă și fața i se întunecase brusc. Eram consternat. Furios, m-a săgetat cu privirea și, fără să-mi dea ziarul pe care îl cumpăram în fiecare zi, m-a întrebat sarcastic:

— De ce, mă rog, mi-ați ascuns că vă iubiți cu ea?

Uimit de cuvintele lui și de tonul insolent, i-am strigat:

— Ești nebun!

— Lașule!

Mi-am pierdut cumpătul și i-am tras un dos de palmă. Fără să stea pe gânduri, m-a pocnit zdravăn peste obraz. Și ne-am încăierat fără milă, până ne-au despărțit trecătorii. Iar atunci am început să ne aruncăm cele mai scârboase înjurături. La scurt timp după aceea m-am trezit umblând fără rost pe străzi, întrebându-mă cine-i băgase în capul ăla sec al lui o asemenea idee desfrânată.

Nu l-am mai văzut multă vreme după aceea. Într-o zi, am intrat în restaurantul Panayoti pentru o cină ușoară și l-am zărit stând pe scaunul proprietarului, în spatele casei de marcat. Am vrut să ies, dar el a țâșnit de la locul lui, s-a repezit la mine, m-a îmbrățișat și m-a sărutat pe cap. A insistat să-mi ofere cina din partea casei, și-a cerut scuze pentru întâmplarea de atunci și mi-a dezvăluit că Hosny Allam fusese cel care-i spusese o asemenea minciună.

*
* *

— Draga mea, te rog să nu-i spui Zohrei de relația noastră.

Eram la Palma și stăteam afară, pe malul canalului Mahmoudiya, sub razele blânde ale soarelui. Mă neliniștea întâlnirile ei periodice cu Zohra. Aleya nu cunoștea adevăratul motiv care o determinase pe Zohra să-i devină elevă, iar Zohrei nici prin cap nu-i trecea că învățătoarea îi furase bărbatul.

— De ce? m-a întrebat suspicioasă.

— E bârfitoare. Și nu avem nevoie de bârfe în acest moment al relației noastre.

— Dar, mai devreme sau mai târziu, tot o să se afle.

Atunci i-am spus fără ocolișuri:

— Uneori mi se pare că mă privește mai altfel...

— Poate că are vreun motiv, mi-a răspuns zâmbind insinuant.

— Toți cei de la pensiune o mai tachinează uneori. Și eu am făcut la fel. Asta-i tot.

Relația noastră devenise tot mai strânsă, iar Aleya ajunsese să mă iubească. Nu-mi păsa dacă mă crede ori nu, voiam doar să fie precaută în privința Zohrei. Rațiunea învinsese iubirea și nu-mi mai rămânea decât să anunț logodna. Numai că ezitam și amânam momentul sub pretextul că trebuie să iau legătura cu familia mea din sat, ca rudele să-și îndeplinească rolul ce le revenea după obicei.

Zilele treceau, iar eu mă nelinișteam tot mai mult când mă gândeam la Zohra. Fuga mea rușinoasă îmi măcina sufletul. Printre suspine, mă lamentam: Ah, dacă ar ceda... I-aș dărui inima mea pe veci.

*
* *

Ce o fi asta? Tunet? Cutremur? Demonstrație? S-a prăbușit ceva în cameră? Mi-am scos capul de sub pătură. E beznă. Iată-mă, sunt eu. Iar acesta e patul meu de la

pensiunea Miramar. Dar ce se aude? Doamne, e glasul Zohrei! Pare să aibă nevoie de ajutor!

Am ieșit în fugă din cameră și, la lumina veiozei, am văzut-o încleștată într-o luptă feroce cu Hosny Allam. Dintr-o privire mi-am dat seama ce se întâmplase. Am vrut să o salvez fără prea mult scandal și fără să-mi stric relațiile cu Hosny. I-am pus bărbatului mâna pe spate, prietenește, și am rostit:

— Hosny.

Numai că el nu m-a auzit, așa că l-am strâns de umăr și i-am zis ceva mai tare:

— Hosny, ai înnebunit?

Mi s-a proptit în piept și m-a îmbrâncit. L-am prins de umeri și m-am răstit la el:

— Du-te la baie și bagă-ți un deget pe gât!

Pe neașteptate, s-a repezit la mine și m-a lovit în frunte. Furios, nu m-am mai putut stăpâni. Ne-am luat la bătaie și nu ne-am oprit decât când ne-a despărțit *madame*, care l-a tratat pe agresor cu o gentilețe nemeritată. O înțelegeam foarte bine pe bătrână. Era la fel ca mine. Amândoi roiam în jurul lui Hosny în speranța că am putea profita de afacerea lui utopică, dar ea, mai precaută, făcea un pas înainte și altul înapoi, în timp ce eu eram gata să mă arunc cu capul înainte. Și acum, uite, ușa mi s-a trântit definitiv în nas, iar ea bruschează victima de dragul agresorului.

Peste câteva zile l-am văzut pe Hosny Allam ieșind de la Genevoise, pe la unu noaptea, împreună cu Safeya Barakat. Nu m-am mirat, fiindcă mi-am amintit de ziua când a plecat cu ea de la pensiune. Seamănă ca două picături de apă: impulsivi și visători. Așa că o să-i unească probabil iubirea și visurile comune.

Mi-am petrecut seara la barul George în compania lui Ali Bakir și Rafat Amin. După aceea, încurajați de vremea

bună și încălziți de vin, ne-am plimbat pe faleză. Rafat Amin, mai ales când era beat, nu avea alt subiect de conversație decât Partidul Wafd. Însă mi-am dat repede seama că Ali Bakir abia reușea să facă deosebirea dintre un partid ca Wafd și un club de fotbal ca Al-Ahaly. În ceea ce mă privește, nu mă interesa în mod deosebit politica, chiar dacă eram activist.

Cu limba împleticită, Rafat Amin tot perora despre Wafd și epoca sa de aur.

— Tu chiar nu recunoști un mort când e mort? l-am întrebat ironic.

Răspunsul lui a răsunat pe strada pustie:

— N-ai decât să spui ce vrei despre revoluție. Nu-i neg forța extraordinară. Dar, când a murit Partidul Wafd, a murit și poporul.

Atunci i-am zărit, de departe, pe Hosny Allam și pe Safeya Barakat îndreptându-se spre faleză. Se legănau ca doi urși. Am arătat cu mâna spre ei și am zis râzând:

— Uite poporul wafdist cum își continuă lupta și după miezul nopții!

La despărțire, Ali Bakir mi-a șoptit la ureche:

— Cât de curând o să dăm semnalul de începere a acțiunii.

*
* *

Când am ajuns la pensiune, toți dormeau. O rază de lumină se zărea de sub ușa lui Mansour Bahy. Încurajat de băutura care mi se urcase la cap, am ciocănit și am intrat, fără să știu prea bine de ce. Părea suprins de vizita mea. Stătea în fotoliu, privind melancolic, cu ochii lui mici și frumoși, undeva departe. M-am așezat pe un scaun lângă el.

— Scuză-mă, sunt beat.

— Se vede de la o poștă, mi-a răspuns cu indiferență.

Am râs, apoi am adăugat cu regret:

— Adevărul e că nu am reușit să mă apropii de tine. Ești foarte introvertit.

— Pe lumea asta sunt oameni și oameni, mi-a răspuns amabil, dar fără să mă încurajeze.

— Cu siguranță că ai obosit de atâtea gânduri.

— Necazurile ne vin numai din cauza gândurilor, a comentat misterios.

Am pufnit în râs:

— Atunci, noi, cei lipsiți de gânduri, suntem binecuvântați.

— Ei, nu exagera, ție îți umbă mintea tot timpul.

— Chiar așa?

— Da. Activitatea politică, ideile revoluționare, aventurile pe care le ai.

Ultimele lui cuvinte m-au suprins, dar, luat de valul beției, nu le-am dat importanță. Am înțeles că prezența mea nu-i făcea plăcere, cum, de altfel, nu-i făcea plăcere prezența nimănui. Am dat mâna cu el și am plecat.

*
* *

Când Zohra apare în cameră cu ceaiul, uit de toate gândurile și planurile, inima nu îmi mai bate decât pentru iubirea adevărată. Dar astăzi are chipul palid, aspru și mânios.

— Zohra, ce-i cu tine? o întreb îngrijorat.

— Dacă nu aș ști că înțelepciunea lui Dumnezeu nu poate fi înțeleasă de biata minte omenească, mi-aș pierde credința.

— S-a întâmplat ceva? Altceva decât grijile noastre veșnice?

— V-am văzut cu ochii mei, îmi trânteşte ea sfidătoare.

Înţeleg prea bine la cine se referă şi mi se face inima cât un purice. Disperat, o întreb:

— Despre cine e vorba?

— Despre învăţătoare, îmi spune ea clocotind de ură. O destrăbălată care se ia de bărbaţi!

Am început să râd. Trebuia să râd. Aşa cum râdem de obicei când nu ne putem exprima altfel nervozitatea.

— M-am întâlnit cu învăţătoarea ta întâmplător şi am condus-o ca să...

— Mincinosule! mă întrerupe ea brutal. N-a fost nici o întâmplare. Am aflat azi totul de la ea.

— Nu! exclam consternat.

— Scroafa, a recunoscut că s-a întâlnit cu tine şi părinţii ei nu s-au mirat deloc de asta, dar s-au mirat de ce mă bag eu.

Nu mai reuşesc să scot nici un cuvânt. Iar ea continuă furioasă şi scârbită:

— De ce a dat Dumnezeu pe pământ bărbaţi aşa laşi ca tine?

Sunt înfrânt. Distrus.

— Zohra, o implor din adâncurile disperării, gândeşte-te, nu ai nici un motiv să te porţi aşa. A fost doar gestul unui om deprimat. Vino-ţi în fire, Zohra, hai să plecăm de aici.

Nu aude nimic din ce îi spun şi îşi toarnă cuvintele mai departe:

— Ce mă fac? Nu am nici un drept asupra ta. Lepădătură spurcată! Arză-te-ar o mie de iaduri! strigă ea şi mă scuipă în faţă.

Ce situaţie penibilă! Mă enervez şi urlu:

— Zohra!

Mă scuipă iar. Orb de furie, răcnesc:

— Dispari din fața mea până nu-ți sparg capul!

Se repede la mine și mă pălmuiește cu o forță uimitoare. Sar de pe scaun ca turbat și o prind de mână, dar ea se smucește din strânsoare și îmi dă încă o palmă. Fără să știu prea bine ce fac, tabăr pe ea cu pumni și palme, pe care însă le primesc înapoi cu o forță pe care nu mi-am imaginat-o niciodată. Și atunci apare *madame* boscorodind într-o mie de limbi străine. Ne desparte și o scoate pe Zohra din cameră.

— Sunt un om liber! zbier în urma ei. O să mă însor cu cine vreau! O să mă însor cu Aleya!

Uite că vine și Mansour Bahy. Mă ia în camera lui. Nu-mi amintesc despre ce am vorbit, doar că mă ataca impertinent și că m-am trezit într-o nouă încăierare. Purtarea lui m-a suprins. Și ce mai supriză! Nici prin cap nu-mi trecuse că și el era îndrăgostit de Zohra. Așa se explică aversiunea lui față de mine. Pe urmă apare *madame* din nou și decide să mă scoată pe mine țapul ispășitor. Codoașa bătrână! Zice că pensiunea nu-și mai găsește liniștea de când am venit, că, din cauza mea, a devenit un loc fără maniere, un maidan cu bătăi și scandaluri.

— Să-ți găsești altă locuință! îmi strigă.

Nu mai am de ce să rămân aici, dar, din încăpățânare și din mândrie, insist să stau până mâine-seară, fiindcă e sfârșitul săptămânii și am plătit chiria în avans. Plec și mă plimb pe străzi, luptându-mă, sub cerul înnorat, cu vântul biciuitor. Mă opresc în fața vitrinelor sclipitoare, pline de cadouri pentru Anul Nou și mă uit apatic la un Moș Crăciun. Mă duc apoi la Pedro, unde mi-am dat întâlnire cu Ali Bakir.

— Ai pus totul la punct? Vezi că mâine în zori începem.

*
* *

Dimineața devreme, mă îndreptam spre serviciu și-mi ziceam: Zorii au trecut, zarurile au fost aruncate. Eram neliniștit, dornic să primesc o veste. Am sunat la fabrică și am cerut cu Ali Bakir. Mi s-a spus că își face inspecția de dimineață. Așadar manevra avusese loc cu bine, iar el își vedea de treburile lui ca în fiecare zi. Eram prea agitat, așa că, sub un pretext oarecare, am plecat de la birou mai repede. Când am trecut pe lângă clădirea radioului, l-am zărit pe Mansour Bahy ieșind împreună cu o fată frumoasă. Cine să fie? Logodnica lui? O iubită? Oare Zohra o să fie iar pe locul al doilea? Cum mi-am amintit de Zohra, cum m-am posomorât. Ceea ce însemna că încă nu mă vindecasem. Fusese singurul sentiment adevărat care îmi zvâcnise vreodată în inima obosită de capricii.

M-am dus în vizită la Aleya Muhammad și la familia ei. Am fost primit cu multă răceală. Nu am apucat să înșir minciuni, ca de obicei, că tatăl ei a pufnit iritat:

— Îți imaginezi în ce situație am fost puși? Chiar așa, să ne ceară socoteală o servitoare?

Când a venit ora prânzului, nu m-au invitat să rămân la masă. Am plecat fără speranța că aș mai putea rezolva ceva. Nu că mi-ar fi păsat foarte mult. Peste câteva ore urma să fiu bogat și să-mi găsesc o nevastă minunată.

Am mâncat la Panayoti (de acum purtând numele lui Abu al-Abbas), pe urmă m-am dus la Ali Bakir, dar nu era acasă. Am ajuns la pensiune arzând de neliniște să aflu noutăți. Mi-am făcut valiza și am dus-o în hol. L-am sunat pe Ali Bakir și, când i-am auzit glasul în receptor, am răsuflat ușurat.

— Sunt Sarhan. Salut. Ce mai faci?

— Totul e în ordine. Încă n-am vorbit cu șoferul.

— Când aflăm cum s-a terminat treaba?

— Hai să ne întâlnim în seara asta, la opt, la Lebăda.

— Foarte bine, i-am răspuns eu precipitat. În seara asta, la opt. Te aștept la Lebăda. La revedere.

M-am mutat de la Miramar la pensiunea Eva. Până la ora întâlnirii am făcut turul barurilor și am băut un pahar aici, un pahar dincolo și tot așa, cheltuind fără măsură, înecându-mi amarul și amintirea iubirii muribunde. În gând, le-am promis alor mei că vor avea o viață îndestulată așa cum nu au mai visat de la moartea tatei. Am ajuns la Lebăda cu puțin înainte de ora stabilită. Chiar la intrare am dat peste Tolba Marzuq. Întâlnirea aceea neașteptată m-a deranjat foarte mult, dar am dat mâna cu el, prefăcându-mă că sunt bucuros să-l văd.

— Cu ce ocazie pe aici? m-a întrebat el.

— Am o întâlnire importantă.

— Permite-mi să-ți întorc generozitatea pe care ai arătat-o mereu față de mine. Te rog, haide să bem ceva până îți vine prietenul.

Ne-am așezat la o masă în salonul de iarnă.

— Coniac? m-a întrebat gâjâit.

Eram deja destul de cherchelit, dar îmi doream să fiu și mai amețit. Am băut, am vorbit, am râs. Deodată m-a întrebat:

— Oare o să-mi dea voie să-mi vizitez fiica în Kuweit?

— Cred că da. De ce, vreți să o luați de la capăt?

— În nici un caz. Dar ginerele meu, care îmi e și nepot după frate, s-a îmbogățit bine de tot.

— Vă gândiți cumva să emigrați?

— A, nu, mi-a răspuns el privindu-mă precaut. Vreau doar să-mi văd fiica.

M-am aplecat ușor spre el:

— Să vă spun ceva care o să vă consoleze?

— Ce anume?

— Unora nu le place revoluția. Dar ce alt sistem ar putea să-i ia locul? Ia gândiți-vă puțin: din două una, ori comuniștii, ori Frăția Musulmană. Pe care i-ați prefera în locul revoluției?

— Pe nici unii, s-a grăbit să-mi răspundă.

— Exact, i-am zis zâmbind triumfător. Ei, asta să vă fie consolarea.

Trecuse deja ora întâlnirii și Ali Bakir încă nu sosise. Am mai așteptat o jumătate de oră, care mi s-a părut o veșnicie, apoi l-am sunat acasă. Nu a răspuns nimeni. Poate că e pe drum. Dar de ce întârzie? Nu-și dă seama cum mă chinuie?

Tolba Marzuq s-a uitat la ceas și mi-a zis că e timpul să plece, apoi mi-a strâns mâna și s-a dus. Am continuat să beau. Deodată a apărut ospătarul și m-a anunțat că mă caută cineva la telefon. Am sărit de pe scaun.

— Ali! am strigat în receptor. De ce n-ai venit?

— Sarhan, ascultă ce-ți zic. Ne-au descoperit.

Cuvintele lui s-au topit în valul de alcool care-mi pulsa în urechi, și amestecul acela exploziv a spulberat totul în jurul meu.

— Ce ai zis?

— Ne-au descoperit.

— Cum așa? Zi-mi repede ce s-a întâmplat.

— Ce rost mai are? Șoferul a vrut totul pentru el. Au pus mâna pe el și sigur o să ciripească, dacă n-a făcut-o deja.

Mi se uscase gura. L-am întrebat:

— Și ce-i de făcut? Tu ce ai de gând să faci?

— S-au prins de tot aranjamentul. Așa că o să fac ce o să mă îndemne dracu' să fac, mi-a răspuns și a pus receptorul în furcă.

Tremuram atât de tare, încât abia mă mai țineam pe picioare. Primul lucru care mi-a trecut prin minte a fost să o rup la fugă. Dar, sub ochii vigilenți ai ospătarului, m-am întors la masă. Nu m-am așezat. Am rămas în picioare și am golit paharul de băutură. Am plătit nota. Eram înspăimântat. O spaimă cum n-am mai simțit niciodată. M-am îndreptat spre bar. Fără să-mi dau seama ce fac, i-am cerut barmanului o sticlă și am început să mi-o torn pe gât sub privirile lui alarmate. Turnam și tot turnam în mine, fără să scot vreun cuvânt, să fac vreun semn sau să mă opresc. Pe urmă mi-am ridicat capul, m-am uitat la el și i-am zis:

— Dă-mi, te rog, o lamă de ras.

A încremenit, a ezitat, dar, când a văzut cât eram de hotărât, l-a chemat pe ospătar și i-a cerut o lamă de ras. În scurt timp, ospătarul a făcut rost de undeva de o lamă. Folosită, fără ambalaj. I-am mulțumit și am pus-o în buzunar. M-am îndreptat cu greu spre ușă. Împleticit. Disperat. Grăbit. Am traversat strada. Mi-aș fi dorit să fug.

Eram disperat. Disperat. Disperat.

5. Amer Wagdi

Toate întâmplările de la pensiune îmi tulburaseră liniștea. Mă retrăsesem aici ca să-mi găsesc tihna la bătrânețe. Ca să mă consolez de amărăciunea deceptiilor pe care le-am suferit la sfârșitul vieții mele profesionale. Nu m-aș fi gândit niciodată că locul acesta se va transforma într-un câmp de luptă. Și că, în cele din urmă, se va petrece o crimă sângeroasă.

După ce mi-am mai revenit puțin, am ieșit în sfârșit din cameră să mă întâlnesc cu Mariana și Tolba Marzuq în vestibul, după obiceiul nostru. Aș fi vrut s-o văd și pe Zohra, dar isteriile Marianei și admonestările lui Tolba m-au împiedicat să o fac. Era mai bine să nu o chem aici, în atmosfera aceasta, care ar fi făcut-o să sufere și mai mult. Nimeni nu ar fi ținut cont de starea în care se afla. Din câte am înțeles, Hosny Allam ieșise în oraș cam la ora lui obișnuită. S-a arătat impresionat o vreme de cumplita veste, pe urmă și-a văzut de ale lui. În schimb, Mansour Bahy, în mod neașteptat, dormea și la ora aceea.

— Uite ce jalnic încheiem anul, s-a plâns Mariana. Și cine știe ce o să ne aducă noul an.

— Numai probleme, a răspuns Tolba Marzuq nervos.

— Atâta timp cât suntem nevinovați... am bolborosit.

— La vârsta dumneavoastră n-o să pățiți nimic, a pufnit el.

Deodată am auzit o ușă deschizându-se. Era Mansour. S-a dus la baie și după o jumătate de oră s-a întors în cameră.

Peste puțin timp a apărut de după paravan, gata de plecare, cu pardesiul pe el. Părea încordat. Foarte palid, cu ochii încețoșați. *Madame* i-a spus că micul dejun e pregătit, dar el, dând din cap fără să scoată o vorbă, a refuzat să stea la masă. Eram cu toții îngrijorați să îl vedem în starea aceea.

— Luați loc, *monsieur* Mansour, a insistat Mariana neliniștită. Ați pățit ceva?

— Nu, totul e în ordine, i-a răspuns el rămânând în picioare. Numai că am dormit mai mult ca de obicei. Asta-i tot.

— Ați aflat vestea? l-a întrebat *madame* arătând spre ziarul ce zăcea desfăcut pe canapea.

Văzând că Mansour rămâne indiferent, a continuat:

— Sarhan al-Beheiry... l-au găsit mort pe drumul ce duce la Palma.

Mansour s-a uitat la ea lung. Nu a fost nici uimit, nici alarmat, doar s-a uitat țintă la ea, de parcă nu ar fi auzit ce îi spusese sau nu ar fi înțeles. Ori poate că era mai bolnav decât credeam.

Mariana i-a întins ziarul ca să vadă știrea, iar el a parcurs-o încet, cu o privire pierdută, în timp ce noi îl urmăream încordați. Apoi și-a ridicat capul și a zis:

— Chiar așa... L-au găsit mort.

— Ești obosit, am intervenit eu. De ce nu stai jos?

— N-am nimic, mi-e bine, mi-a răspuns el tăios, ori poate doar cu indiferență.

— După cum vedeți, suntem tare îngrijorați, i-a explicat Mariana.

Ne-a măsurat din priviri, când pe unul, când pe altul, și în cele din urmă a întrebat:

— De ce?

— Păi ne gândim că o să vină poliția și atunci s-a terminat cu liniștea noastră.

— N-o să vină.

— Dar poliția, după cum știi... a început Tolba Marzuq.

— Eu l-am omorât pe Sarhan al-Beheiry, l-a întrerupt Mansour.

Până să înțelegem prea bine ce spusese, a pornit spre ușă, a deschis-o și, înainte de a trece pragul, s-a întors spre noi:

— O să mă duc singur la poliție.

După ce a închis ușa în urma lui ne-am uitat unii la alții consternați. S-a lăsat o tăcere apăsătoare.

— E nebun! a strigat deodată Mariana cuprinsă de panică.

— Ba nu, e bolnav, i-am zis eu.

— Dar poate că el l-a omorât, a intervenit Tolba Marzuq după ce cumpănise o clipă.

— Cine? Tânărul ăsta timid și bine-crescut? s-a răstit Mariana.

— Nu, fără îndoială că e bolnav, am zis eu plin de compasiune.

— Dar de ce să-l fi omorât? s-a întrebat Mariana.

— Și de ce ar recunoaște că el e făptașul? s-a întrebat la rândul lui Tolba.

— N-o să uit niciodată ce față avea, a continuat Mariana. Ceva i-a întunecat mintea.

— El a fost ultimul care s-a bătut cu Sarhan, și-a continuat Tolba gândurile.

Am protestat amintindu-i că toți s-au bătut cu el.

— Vreți să știți motivul? Uite, acolo e motivul, a mai spus Tolba, arătând spre camera Zohrei.

Începusem să mă enervez:

— El e singurul care nu i-a dat vreo atenție specială.

— Asta nu înseamnă că nu era îndrăgostit de ea sau că nu voia să se răzbune pe vreun rival.

— Dragă domnule, Sarhan a părăsit-o și și-a văzut de ale lui.

— Da, după ce i-a furat inima și a dezonorat-o.

— Tacă-ți gura! Nu mai acuza oamenii fără nici un temei.

— Oare chiar se duce la poliție? se frământa Mariana.

Discuția noastră aprinsă a continuat până am obosit cu toți.

— Gata! m-am răstit eu. Ajunge! Să lăsăm lucrurile în voia soartei.

*
* *

Ori sunt asemenea întunecimilor dintr-o mare adâncă. Un val le acoperă, iar peste el un alt val, și deasupra sunt norii: întunecimi peste întunecimi. Dacă cineva își întinde mâna, abia mai poate s-o vadă. Celui ce Dumnezeu nu-i dă lumină, acela nu are lumină.

Nu vezi că Îl preamăresc cei din ceruri și de pe pământ și păsările ce își întind aripile? Fiecare știe rugăciunea Sa și preamărirea Sa, iar Dumnezeu este Știutor a ceea ce făptuiesc!

A lui Dumnezeu este împărăția cerurilor și a pământului. Întru Dumnezeu este devenirea.[1]

1 Coran, 24:40-42. (N. tr.)

*
* *

În scurt timp, ochii mi-au obosit de atâta citit. Când am ieșit din cameră, orologiul a bătut de ora patru. Am găsit-o pe Mariana în vestibul scriind de zor. Cum m-a văzut, a început să se vaite:

— E prima oară când am un asemenea revelion. Parcă ar fi o înmormântare.

— Hai să nu mai vorbim de griji și de necazuri, a rugat-o Tolba Marzuq.

— Mi-a blestemat cineva pensiunea, sunt sigură de asta, a pufnit *madame.* Zohra trebuie să plece de aici. Să-și câștige pâinea în altă parte.

Parcă mi-ar fi implântat un cuțit în inimă. Cuprins de milă, i-am zis:

— Mariana, fata asta e nevinovată, a avut doar ghinion. Când a dat de necaz și-a găsit refugiul la tine.

— Și a venit aici cu ghinionul ei cu tot.

Tolba a pocnit din degete ca și cum i-ar fi venit deodată o idee nemaipomenită:

— Dar ce ne împiedică să petrecem de revelion?

— Ce ne împiedică? m-am arătat eu uluit. Ești ridicol!

M-a ignorat complet și i s-a adresat Marianei:

— Draga mea, pregătește-te. O să ieșim în oraș, așa cum am stabilit.

Femeia ezita:

— Dar sunt un pachet de nervi, Tolba-bei, un pachet de nervi...

— Tocmai de aceea te invit să petrecem noaptea în oraș.

Dintr-odată, atmosfera s-a schimbat. Cel puțin pentru ei. În timp ce își făceau planuri, a apărut Hosny Allam,

care ne-a anunțat că are de gând să se mute de la pensiune. Când *madame* i-a spus ciudata poveste a lui Mansour, s-a arătat foarte suprins, a făcut câteva comentarii, a ridicat apoi din umerii săi mari, s-a dus să-și facă bagajul, ne-a spus la revedere și a plecat.

— Am rămas singuri, ca la început, am murmurat cu tristețe în urma lui.

În schimb, Tolba era bucuros:

— Slavă Domnului!

Pe amândoi îi cuprinseseră o agitație și o înfrigurare care le-au șters orice urmă de teamă sau de îngrijorare. Mariana s-a gătit ca în zilele ei bune. A îmbrăcat o rochie de seară bleumarin, ce îi punea în evidență tenul alb, dându-i o strălucire pură, și un mantou negru, cu guler de blană adevărată. S-a încălțat cu pantofi aurii. Și-a pus cerceii cu diamante și un colier de perle. Părea o femeie bogată, atrăgătoare, aristocrată și reușise să-și ascundă vârsta sub stratul de pudră. Ne-am uitat unul la celălalt când s-a oprit în mijlocul vestibulului într-o postură teatrală, apoi a izbucnit în râs ca o adolescentă fericită și, înainte de a ieși, i-a spus lui Tolba:

— Te aștept la coafor.

*
* *

Am rămas singur. Doar eu și șuierul vântului. Am chemat-o pe Zohra. A fost nevoie să strig de trei ori până să apară de după paravan. Stătea acolo, în fața mea, atât de tristă, de înfrântă, de copleșită, încât mi s-a părut că devenise mai mică și se cocârjase. I-am făcut semn să ia loc pe canapea. A traversat încăperea fără să scoată o vorbă și s-a așezat sub statuia Fecioarei. Și-a încrucișat brațele, și-a pironit privirea în pământ. Inima mi s-a umplut de

compasiune și tandrețe, născând un izvor de lacrimi în ochii ce încetaseră de mult să mai plângă.

— De ce stai singură, ca și cum nu ai avea prieteni? Ascultă-mă, sunt bătrân, după cum vezi, foarte bătrân. M-am poticnit de trei sau patru ori în viață și, de fiecare dată, am vrut să mă omor. Îmi strigam din adâncul sufletului: Gata, totul s-a sfârșit! Dar iată-mă la o vârstă pe care puțini au atins-o. Iar clipele acelea de disperare cumplită nu mai sunt decât o amintire vagă, fără miros, gust sau vreun sens. Ca și cum ar fi ale altcuiva.

Mă asculta, dar parcă nu îmi auzea cuvintele.

— Să lăsăm tristețile în seama timpului, care tocește fierul și macină piatra. Trebuie să te gândești la viitor. Adevărul e, Zohra, că femeia asta nu te mai vrea.

— Nu-mi pasă! mi-a replicat ea tăios.

— Ce te-ai gândit să faci de acum încolo?

Mi-a răspuns fără să-și ridice privirea:

— Tot ce am făcut și până acum. Ca să ajung să capăt ceea ce vreau.

Văzând cât era de hotărâtă m-am mai liniștit, dar am întrebat-o:

— E bine că vrei să-ți continui studiile, că vrei să înveți o meserie, însă din ce vei trăi?

— Tot timpul mi se propune câte ceva de lucru, mi-a răspuns pe un ton nu numai sigur, dar și provocator.

— Dar satul? am continuat eu cu delicatețe, încercând să o conving. Nu te gândești să te întorci acasă?

— Nicidecum... Cei de acolo cred lucruri urâte despre mine.

— Și Mahmoud Abu al-Abbas? am întrebat aproape implorând-o. Fără îndoială, își are defectele lui, dar tu ești puternică și ai reușit să-l îndrepți.

— Și el crede lucruri urâte despre mine, la fel ca toți ceilalți.

Am oftat resemnat:

— Zohra, aș vrea să știu că-ți este bine. Țin foarte mult la tine și cred că și tu ții la mine. Așa că sper să-mi ceri ajutorul dacă o să ai vreodată greutăți.

Privirea ei plină de recunoștință și afecțiune m-a încurajat să continui:

— Oricât de amare ar fi fost experiențele trecutului, viața merge înainte. O să-ți cauți mai departe un bărbat cumsecade.

Și-a plecat capul și a suspinat.

— Și, cu siguranță, o să găsești un bărbat cumsecade, care să te merite. Chiar în clipa asta, el există, se află undeva și așteaptă doar momentul prielnic.

A murmurat ceva ce nu am înțeles, dar inima îmi spunea că era ceva de bine, așa că am continuat:

— Zohra, viața e frumoasă. Și așa va fi mereu.

Am mai petrecut o vreme împreună, între tăceri și monologuri, până când, la un moment dat, și-a cerut scuze și a plecat în camera ei.

După ce am rămas singur, am ațipit fără să-mi dau seama și m-am trezit când s-a deschis ușa de la intrare. Mariana și Tolba Marzuq se întorseseră beți, cântând.

— Hei, bătrâne, cum de nu dormi la ora asta? a răcnit Tolba.

— Cât e ceasul? am bâiguit surprins.

— De două ore am intrat în noul an, mi-a răspuns Mariana cu limba împleticită.

Bărbatul a sărutat-o și a tras-o înspre camera lui. Ea s-a opus, dar fără prea multă convingere. Am rămas acolo, privind spre ușa pe care am închis-o în urma lor. Parcă era un vis.

*
* *

La masă eram doar noi doi, Tolba și cu mine. Mariana nu a apărut la micul dejun, iar Zohra ne-a lăsat singuri după ce a pus masa. Bărbatul era mahmur.

— Ce dimineață încântătoare! i-am zis eu, luându-l peste picior.

Nu m-a băgat în seamă minute în șir. Într-un târziu mi-a zis:

— Piază-rea ce ești!

L-am privit mirat. A pufnit în râs și a continuat:

— A fost un eșec și umilitor, și comic.

M-am prefăcut că nu înțeleg:

— Cum adică?

— Știi prea bine ce vreau să zic, vulpoiule!

— Mariana?

A început iar să râdă:

— Am încercat tot ce se putea, tot ce-ți poți imagina. Degeaba. Când s-a dezbrăcat, parcă era o mumie din ceară topită. Și mi-am zis: Aoleu, ce nenorocire!

— Cred că aseară ți-ai pierdut mințile.

— Și deodată a apucat-o criza de rinichi. Închipuiește-ți, a început să plângă și să mă acuze că am schilodit-o!

*
* *

După micul dejun a venit cu mine în cameră. S-a așezat pe un scaun în fața mea și mi-a mărturisit:

— Cred că o să plec în Kuweit cât de curând. Așa mi-a prezis răposatul.

— Răposatul?

— Sarhan al-Beheiry, m-a lămurit el râzând, apoi și-a continuat vorbele parcă fără șir. A vrut să mă convingă de necesitatea revoluției cu un argument tare ciudat.

Citindu-mi mirarea de pe chip, a adăugat:

— Insista că revoluția nu are decât două alternative: fie comuniștii, fie Frăția Musulmană! Credea că așa îmi forțează mâna.

— Dar acesta-i adevărul, i-am replicat eu.

— Mai există și a treia alternativă, a pufnit el ironic.

— Care?

— America.

M-am răstit la el:

— Adică să ne conducă America?

— Prin intermediul unor oameni de dreapta moderați, mi-a răspuns el calm și visător. De ce nu?

Sătul de himerele lui Tolba, m-am răstit la el:

— Du-te în Kuweit până nu-ți pierzi mințile de tot!

*
* *

Iată și ziarele, care ne dau informații despre crimă. Știri ciudate, contradictorii. Mansour Bahy a recunoscut că el fusese făptașul, dar nu a convins pe nimeni în privința mobilului. A spus că îl ucisese pe Sarhan al-Beheiry fiindcă merita să fie omorât. Și de ce să merite așa ceva? Din cauza unor trăsături de caracter și a unui comportament inacceptabile, care însă nu îi erau caracteristice numai lui Sarhan. Atunci de ce îl alesese Mansour tocmai pe el? Din pură întâmplare. Ar fi putut la fel de bine să se oprească asupra altcuiva. Acestea erau răspunsurile date de Mansour. Pe cine reușea să convingă cu așa ceva? Oare era nebun? Oare se prefăcea?

Și iată apoi raportul medicului legist. Moartea a survenit ca urmare a secționării venelor de la articulația mâinii

stângi cu o lamă de ras, și nu a loviturilor, așa cum susținuse presupusul asasin. Așadar, părea să fie mai curând sinucidere, nu crimă.

În cele din urmă s-a descoperit că victima încercase să facă contrabandă cu produse de filatură, ceea ce confirma ipoteza sinuciderii.

Ne întrebam ce pedeapsă va primi Mansour. Cu siguranță, o pedeapsă ușoară, după care își va lua viața de la capăt. Dar cât de grea îi va fi inima? Cât de copleșită mintea? Mi-am zis cu tristețe: E un tânăr deosebit, dar are o boală ciudată de care ar trebui să se vindece.

*
* *

Iar Zohra e tot așa cum am văzut-o prima oară, poate doar ceva mai tristă. În ultimele zile s-a maturizat mai mult decât în întreaga ei viață de până atunci. I-am luat ceșcuța din mâini și mi-am ascuns tristețea sub un zâmbet. M-a anunțat cu un aer firesc:

— Mâine-dimineață plec.

Încercasem să o conving pe Mariana să o mai țină, dar refuzase cu încăpățânare. Pe de altă parte, Zohra îmi mărturisise că nu ar fi acceptat să rămână, chiar dacă *madame* s-ar fi răzgândit.

— O să-mi fie mai bine decât aici, a insistat Zohra foarte convinsă.

— Slavă Domnului, dacă e așa.

— N-o să vă uit cât oi trăi, mi-a mai zis Zohra zâmbindu-mi tandru.

I-am făcut semn să-și apropie fața de a mea și am sărutat-o pe obraji.

— Îți mulțumesc, Zohra.

Apoi i-am șoptit la ureche:

— Să fii convinsă că nu ți-ai irosit timpul. Când îi afli pe cei care nu-s demni de tine, ca printr-o minune îl știi îndată pe cel care ți se potrivește.

Și, ca întotdeauna când sufletul mi se zbuciumă, am început să recit din sura *Celui Milostiv*:

Cel Milostiv
L-a învățat pe om Coranul.
El l-a creat pe om
Și l-a învățat vorbirea limpede.
Soarele și Luna urmează o rânduială,
Iar ierburile și arborii se prosternează
Și cerul El l-a înălțat și El a stabilit balanța,
Pentru ca voi să nu fiți nedrepți la cumpănire.
Dați greutatea după dreptate și nu scădeți la balanță!
Iar pământul l-a făcut întins pentru vietăți
Pe el sunt fructe și palmieri cu ciorchini înveliți
Și grânele cu paie și ierburile mirositoare.
Așadar, pe care dintre binefacerile Domnului vostru
le tăgăduiți?

Cuprins

1. Amer Wagdi 5
2. Hosny Allam 67
3. Mansour Bahy 107
4. Sarhan al-Beheiry 157
5. Amer Wagdi 205

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.

În colecția **Raftul Denisei** au apărut

Ellis Avery, *Foc în pavilionul de ceai*
Ludmila Ulițkaia, *Al dumneavoastră sincer, Șurik*
Yasunari Kawabata, *Dansatoarea din Izu*
Didier van Cauwelaert, *Evanghelia după Jimmy*
Gregor von Rezzori, *Memoriile unui antisemit*
Alessandro Perissinotto, *Celei care mă judecă*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Copilul lui Noe*
James Frey, *Prietenul meu Leonard*
Douglas Coupland, *Generația X*
Pablo De Santis, *Caligraful lui Voltaire*
John Updike, *Fugi, Rabbit*
J.M. Coetzee, *Maestrul din Petersburg*
David Mitchell, *Atlasul norilor*
Sawako Ariyoshi, *Soția doctorului*
Laura Restrepo, *Dulce companie*
Leo Perutz, *Iuda lui Leonardo*
Kurt Vonnegut, *Bun venit printre maimuțe*
Carol Shields, *Jurnal în piatră*
Taichi Yamada, *În căutarea unei voci din depărtare*
Martin Suter, *Diavolul din Milano*
Amos Oz, *Poveste despre dragoste și întuneric*
Michael Chabon, *Băieți teribili*
Rick Moody, *Furtuna de gheață*
Gary Shteyngart, *Absurdistan*
Tash Aw, *Fabrica de mătase*
Richard Ford, *Cronicarul sportiv*
Gonçalo M. Tavares, *Ierusalim*
Joseph Roth, *Spovedania unui ucigaș. Legenda sfântului bețiv*
Eduardo Mendoza, *Mauricio sau alegerile locale*

Eric-Emmanuel Schmitt, *Secta Egoiștilor*
Alessandro Piperno, *Cu cele mai rele intenții*
Arnon Grunberg, *Nesuferitele zile de luni*
Jeanette Winterson, *Portocalele nu sunt singurele fructe*
Cinghiz Aitmatov, *Stigmatul Casandrei*
Sawako Ariyoshi, *Dansatoarea de Kabuki*
Naghib Mahfuz, *O mie și una de nopți și zile*
John Updike, *Întoarcerea lui Rabbit*
Mo Yan, *Sorgul roșu*
Arthur Japin, *În ochii Luciei*
Guillermo Martínez, *Moartea lentă a Lucianei B.*
Kurt Vonnegut, *Cutremur de timp*
Fumiko Enchi, *Ani de așteptare*
Ismail Kadare, *Amurgul zeilor stepei*
J.M. Coetzee, *Viața și vremurile lui Michael K*
John Cowper Powys, *Cercul nebunilor*
Subcomandante Marcos, Paco Ignacio Taibo II, *Morții incomozi*
Sara Gruen, *Apă pentru elefanți*
Niccolò Ammaniti, *Cum vrea Dumnezeu*
Zeruya Shalev, *Viața amoroasă*
Madeleine Thien, *Certitudine*
Lesley Downer, *Ultima concubină*
Irvin D. Yalom, *Minciuni pe canapea*
António Lobo Antunes, *Ordinea naturală a lucrurilor*
Jay Parini, *Ultima gară*
Yasunari Kawabata, *Vechiul oraș imperial*
Jeanette Winterson, *Sexul cireșilor*
Daniel Kehlmann, *Eu și Kaminski*
Richard Ford, *Ziua Independenței*
Douglas Coupland, *Miss Wyoming*
Pablo Tusset, *În numele porcului*
Kate Morton, *Casa de la Riverton*
Teru Miyamoto, *Brocart de toamnă*
Amos Oz, *Rime despre viață și moarte*

Yukio Mishima, *Zăpada de primăvară*
Steve Sem-Sandberg, *Ravensbrück*
Janice Y. K. Lee, *Profesoara de pian*
Cormac McCarthy, *Drumul*
Kurt Vonnegut, *Pușcăriașul*
J.M. Coetzee, *Jurnalul unui an prost*
Jennifer Johnston, *Bărbatul de la gară*
Herta Müller, *Încă de pe atunci vulpea era vânătorul*
Hong Ying, *K. Arta iubirii*
Jennifer Cody Epstein, *Pictorița din Shanghai*
Chang-rae Lee, *Zbor peste Long Island*
Ismail Kadare, *Mesagerii ploii*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Evanghelia după Pilat*
Chang-rae Lee, *Zbor peste Long Island*
Yukio Mishima, *Tumultul valurilor*
Daína Chaviano, *Insula iubirilor nesfârșite*
Amos Oz, *Să nu pronunți: noapte*
Peter Carey, *Viața mea clandestină*
Karel G. van Loon, *Fructul pasiunii*
John Updike, *Rabbit e bogat*
Joshua Ferris, *Și atunci ne-au terminat*
Hanif Kureishi, *Am ceva să-ți spun*
Hubert Selby Jr., *Ultima ieșire spre Brooklyn*
Alonso Cueto, *Ora albastră*
Arto Paasilinna, *Anul iepurelui*
J.M. Coetzee, *Epoca de fier*
Yukio Mishima, *Confesiunile unei măști*
Yukio Mishima, *Cai în galop*
J.M. Coetzee, *Dezonoare*
Douglas Coupland, *Tânără în comă*
Jasper Fforde, *Cazul Jane Eyre*
Julia Franck, *Femeia din amiază*
António Lobo Antunes, *Arhipelagul insomniei*
Nikos Kazantzakis, *Ultima ispită a lui Hristos*
Ismail Kadare, *Accidentul*

Stefan Merrill Block, *Povestea uitării*
Anuradha Roy, *Un atlas al dorințelor zadarnice*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Cea mai frumoasă carte din lume*
Kate Morton, *Grădina uitată*
James Meek, *Începem coborârea*
Matilde Asensi, *Totul sub Cer*
Nicole Krauss, *Un bărbat intră în cameră*
John Updike, *Rabbit se odihnește*
Giuseppe Tomasi di Lampedusa, *Ghepardul*
Tariq Ali, *Cartea lui Saladin*
Naghib Mahfuz, *Rhadopis din Nubia*
Ludmila Ulițkaia, *Daniel Stein, traducător*
Martin Suter, *Small World*
Yasunari Kawabata, *Lacul*
Ismail Kadare, *Cronică în piatră. Vremea nebuniei*
Jon Krakauer, *În sălbăticie*
Tash Aw, *Harta lumii nevăzute*
Nicole Krauss, *Marea casă*
Virginia Woolf, *Doamna Dalloway*
Horace McCoy, *Și caii se împușcă, nu-i așa?*
Virginia Woolf, *Valurile*
J.M. Coetzee, *Tinerețe*
Hong Ying, *Concubina din Shanghai*
Dave Eggers, *Opera sfâșietoare a unui geniu năucitor*
Giovanni Arpino, *Parfum de femeie*
Nagai Kafū, *Komayo. Povestea unei gheișe*
Ismail Kadare, *Spiritus*
Jeanne Kalogridis, *Eu, Mona Lisa*
Taichi Yamada, *N-am mai visat de mult că zbor*
Nikos Kazantzakis, *Raport către El Greco*
Stefan Zweig, *Douăzeci și patru de ore din viața unei femei*
Paula McLain, *Soția din Paris*
Kaui Hart Hemmings, *Descendenții*
J.M. Coetzee, *Miezul verii*
Naghib Mahfuz, *Miramar*

Naghib Mahfuz s-a născut pe 11 decembrie 1911 în vechiul cartier Gamaliya din Cairo, într-o familie musulmană. În 1934 își ia licența în filozofie la Universitatea din Cairo. Între 1934 și 1971 ocupă diferite funcții publice și desfășoară o amplă activitate publicistică. Primul său roman, *Înțelepciunea lui Khufu*, apare în 1939. Până la Revoluția Egipteană din 1952, publică încă zece romane, printre care *Rhadopis din Nubia* (1943; Humanitas Fiction, 2011) și *Aleea Midaq* (1947). În 1956 și 1957 îi apare *Trilogia din Cairo*, care îl consacră drept cel mai mare scriitor al literaturii egiptene contemporane. În 1959 publică *Paradisul copiilor*, o parabolă ce are ca subiect viețile lui Isus și Mahomed, considerată o blasfemie. De altfel, toate scrierile sale de după 1950 – printre care se numără și *Miramar* (1967), *O mie și una de nopți și zile* (1979; Humanitas Fiction, 2008) și *Akhenaton, cel ce sălășluiește în adevăr* (1985; Humanitas Fiction, 2006) – au accente satirice, adesea alegoriile și simbolurile ascunzând judecăți politice. Naghib Mahfuz a scris peste treizeci și cinci de romane, mai bine de o sută cincizeci de nuvele, precum și douăzeci și cinci de scenarii de film. În anul 1988 i-a fost acordat Premiul Nobel pentru literatură. A murit pe 10 august 2006, la Cairo.

ISBN 978-973-689-525-8

Scriitorul egiptean Naghib Mahfuz a primit Premiul Nobel pentru literatură în 1988. Cărțile sale sunt traduse în peste patruzeci de limbi.

Numărându-se printre cele mai apreciate romane ale lui Naghib Mahfuz, ***Miramar*** este povestea orașului Alexandria, cândva vibrând cosmopolit, și a unor oameni frământați de amintiri, speranțe, deziluzii și iubiri în Egiptul anilor '60.

„Ca orice roman valoros, ***Miramar*** ne ajută să înțelegem psihologia unui popor mai bine decât ar reuși o mie de articole de presă și documentare."
John Fowles

„Așa cum nu ne putem imagina Egiptul fără piramide, nu ne-am putea închipui literatura arabă fără Naghib Mahfuz."
The New York Times

„Potentați și oameni umili, negustori și cerșetori, bărbați pioși și petrecăreți, hoți, înțelepți, visători și romantici – acestea sunt personajele care populează opera prolifică a lui Naghib Mahfuz."
Libération